

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Restauroinnin koulutusohjelma/ huonekalu

Mira Holm

VITRIINIKAAPIN RESTAUROINTI JA ALAOSAN REKONSTRUKTIO

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Restauroinnin koulutusohjelma

HOLM, MIRA	Vitriinikaapin restaurointi ja alaosan rekonstruktio
Opinnäytetyö	34 sivua + 77 liitesivua
Työn ohjaaja	Lehtori Diego Carlozzo
Toimeksiantaja	Mikki Metsänen ja Matti Holm
Maaliskuu 2010	
Avainsanat	vitriinikaappi, alakaappi, rekonstruktio

Opinnäytetyön kohteena on 1800-luvun lopun – 1900-luvun alun vaihteessa tehty talonpoikainen vitriinikaappi. Aikojen saatossa kaapista on kadonnut alaosa. Kaappi kuuluu Matti Holmin yksityiseen kokoelmaan. Toimeksiannossa painotetaan käytännöntyötä.

Tutkimusosiossa paneudutaan lyhyesti kaapin historiaan, samantyyllisten vitriinikaappien ulkonäköön, sekä tarkastellaan niiden ja restauroitavan vitriinikaapin yhtäläisiä tyylipiirteitä. Tutkimus painottuu vitriinikaapin rekonstruoitavan alaosan piirteiden selvittämiseen ja rekonstruointisuunnitelman tekemiseen kirjallisesti ja mittapiirroksin. Suunnitelmaa apuna käyttäen rakennetaan vitriinikaappiin sopiva alaosa kadonneen tilalle.

Alaosan ulkonäön ja rakenteiden hahmottaminen oikeanlaiseksi kokonaisuudeksi vähäisen tiedon määrän takia oli erittäin hankalaa. Työssä on kuitenkin pyritty perustelemaan kaikki ulkonäkö- ja rakenneratkaisut mahdollisimman hyvin.

Käytännöntyönä restauroidaan olemassa oleva vitriinikaapin yläosa alkuperäiseen asuunsa ja alaosa rakennetaan sopivaksi ja saman sävyiseksi, niin että yhdistettäessä ne muodostavat mahdollisimman oikeanlaisen ja tyylipiirteisen kokonaisuuden.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Restoration

HOLM, MIRA

Restoration and Reconstruction of a display cabinet

Bachelor's Thesis

34 pages + 77 pages of appendices

Supervisor

Diego Carlozzo, Lecturer

Commissioned by

Mikki Metsänen and Matti Holm

March 2010

Keywords

display cabinet, bottom cabinet, reconstruction

The target of the thesis is a rustic vitrine cupboard made at the end of the 19th century. The lower part of the cupboard has disappeared in the course of time. The cupboard is in the private collection of Matti Holm. In this assignment practical work is emphasized.

The study briefly considers the history of the cupboard, the appearance of vitrine cupboards of similar style, and examines the stylistic features they and the vitrine cupboard to be restored have in common. The study emphasizes the clarification of the features of the lower part of the vitrine cupboard to be reconstructed and the making of the reconstruction plan in writing and with measured drawings. Using the plan, a lower part suitable for the vitrine is built to replace the one which was lost.

It was extremely difficult to perceive structures as a correct wholeness because of the lack of information. In the work an attempt has, however, been made to justify all the appearance solutions and structural solutions as well as possible.

The existing top of the vitrine cupboard is restored to its original condition as practical work and the lower part is built in suitable style and the same shade so that when connected, they will form as realistic and stylistic a wholeness as possible.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TUTKIMUS VITRIININ ALAOSASTA	7
	2.1 Omistajan Matti Holmin mietteen alaosan ulkonäöstä ja piirteistä	7
	2.2 Alan asiantuntijoiden näkemykset piirteistä	8
	2.3 Kuvahaku	8
	2.4 Kuvat ja tyylipiirteiden sekä rakenteiden vertailu	9
	2.4.1 Yläosan päätykolmio ja koko kaapin koristeellisuus	9
	2.4.2 Kaappien istuvuus päällekkäin	11
	2.4.3 Listat ja jalat	13
	2.5 Tutkimuksen yhteenveto alaosan ulkonäöstä	15
3	RESTAUROITAVAN VITRIINIKAAPIN DOKUMENTOINTI	15
	3.1 Vitriinikaapin historia	15
	3.2 Esinekuvaus	16
	3.3 Dokumentointi	17
	3.4 Spektrofotometri	18
	3.5 Poikkileikkausnäytteet ja väriportaat	18
	3.6 Liukoisuustestit	19
	3.7 UV-fluoresenssi	22
4	VITRIINIKAAPIN RESTAUROINTI	22
	4.1 Restaurointisuunnitelma	22
	4.2 Restaurointiraportti	23
5	ALAOSAN REKONSTRUKTIO	24
	5.1 Rekonstruktiosuunnitelma	24
	5.2 Rekonstruktioraportti	26
	5.2.1 Mittapiirrokset ja tilattavat materiaalit	26
	5.2.2 Rakenteiden puuosat	27

5.2.3	Liitokset	27
5.2.4	Jyrsinnät	28
5.2.5	Listat ja jalat	28
5.2.6	Kaapin kokoaminen	28
6	TYÖN ARVIOINTIA JA LOPPUPÄÄTELMÄT	30
	LÄHTEET	32
	MUUT LÄHTEET	32
	KUVALUETTELO	33
	TAULUKKOLUETTELO	34
	LIITTEET	
	Liite 1/1-2 Ennen restaurointia kuvat	
	Liite 2/1-8 Dokumentointilomakkeet ja vauriokartoitus	
	Liite 3/1-7 Spektrofotometrikäyrät	
	Liite 4 Poikkileikkausnäytteet ja ottopaikat	
	Liite 5 Väriportaatt ja ottopaikat	
	Liite 6/1-3 Pintakäsittelykerrokset	
	Liite 7/1-2 Liukoisuustestit	
	Liite 8/1-15 Yläosan mittapiirroks	
	Liite 9/1-22 Alaosan mitta- ja rakennepiirroks	
	Liite 10 Kuvat saranoista, avaimista, lukosta ja avainkilvistä	
	Liite 11 Helmilista	
	Liite 12/1-2 Restaurointi: työvaihekuvat	
	Liite 13/1-5 Rekonstruointi: työvaihekuvat	
	Liite 14/1-3 Jälkeen restauroinnin ja rekonstruoinnin kuvat	
	Liite 15/1-3 Sähköpostihaastattelut	
	Liite 16 Käytetyt materiaalit ja hinta	

1 JOHDANTO

Pohdin syksyn 2008 opinnäytetyöni aihetta. Alusta asti oli selvää, että halusin tehdä työn, joka on mielenkiintoinen ja josta innostuisin heti. Vaihtoehtoja tuntui olevan paljon erilaisia, mutta mikään ei oikein innostanut. Hetken aikaa mietittyäni ja kirjoja selattuani huomasin katselevani kuva toisensa jälkeen vain vitriinikaappeja ja sohvia. Opintoihin kuuluvissa työharjoitteluissa olin restauroinut aikaisemmin muutaman kaapin ja verhoillut sohvia. Mukavat kokemukset niiden teosta muistui mieleeni ja päätin etsiä näistä kahdesta aihealueesta minua eniten puhuttelevan vaihtoehdon.

Jatkoin valintamenetelmissäni samaa linjaa kuin aikaisemmin ja valitsin työpainotteisen opinnäytetyön. Se oli parempi valinta, sillä en osaa kuvitella itseäni uurastamaan täysipainotteisesti vain eri tietolähteiden parissa. Sopivaa toimeksiantoa oli kuitenkin yllättävän hankala löytää. En mielelläni halunnut restauroida esinettä, mikä olisi museon omaisuutta, sillä silloin olisi vaarana ollut se, että työ olisi saattanut pahimmassa tapauksessa painottua suurimmaksi osaksi vain esineen puhdistukseen.

Juuri ennen joululomaa sain kuitenkin tietää vaarini veljen, Matti Holmin luona olevasta vanhasta vitriinikaapista. Lähdin Haminaan katsomaan kaappia ehkä hieman varautuneena. Mitä jos siinä ei olisikaan tarpeeksi haastetta? Saavuttuani perille, menin katsomaan sitä heti Matti Holmin tyttären Mikki Metsäsen kanssa. Kaappi oli alakeran huoneessa kaiken edessä olevan rojun takana hieman pölyisenä ja yksinäisenä. Innostuin ja tiesin heti sen olevan tuleva opinnäytetyöni. Pakkasin vitriinikaapin autoon ja lähdin ajamaan takaisin Kouvolaan.

Viikonlopun aikana ehdin miettiä ja tutkiskella kaappia monta tuntia. Väistämättä nousi mieleeni kysymys, että mitä opinnäytetyöhöni voisi kuulua vitriinikaapin restauroinnin lisäksi? Edessäni oleva muutamaan kertaan päälle maalattu kaappi oli aika pienikokoinen ja rakenteellisesti se oli todella hyvässä kunnossa, vain kaksi pientä listapalaa puuttui. Ajattelin sen olevan hyvin helppo työ. Päätin viedä kaapin koululle ja keskustella opettajien kanssa aiheesta ja mitä siihen voisi vielä lisätä, jotta se täyttäisi opinnäytetyöhön vaadittavan haasteellisuuden ja vaikeustason. Päädyimme opettajien kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä sellaiseen ratkaisuun, että vitriinikaappiin olisi hyvä tehdä alaosa kadonneen tilalle. Silloin se olisi tarpeeksi haasteellinen ja tutkimuspuolikin tulisi samalla tehtyä, sillä kuvia vanhasta alaosasta ei ollut yhtään löytynyt. Suurin tutkimusalueen kysymyksistä tulisi olemaan, minkälainen alaosa on aikoi-

naan voinut olla ulkonäöltään ja rakenteiltaan? Yhtä mieltä olimme myös siitä, että nyt aiheen työmäärä olisi hyvin laaja. Mietin, oliko tämä sittenkään hyvä idea ja olin ko asettanut liian kovan riman itselleni. Päätin kuitenkin ottaa vastaan tämän haastavan toimeksiannon ja suoriutua siitä kunnialla loppuun.

Olin ajatellut löytäväni tutkimusosioon ja alaosan mitoituksen apuun samanlaisien kaappien kuvia tai itse kaapin, mutta niitä ei vain löytynyt. Koko kevään 2009 etsin tietoa ja huomasin, kuinka vaikeaa on saada edes asiantuntijoilta apua. Päätin jatkaa tiedon etsimistä vielä kesän yli ja syksyllä uudella tarmolla työn parissa. Onneksi kesän aikana tietoa rupesi löytymään pikku hiljaa lisää ja sain jatkettua opinnäytetyön tekemistä.

Tutkimusosiossa perehdytään vitriinikaappien samankaltaisiin tyylipiirteisiin löytämäni kuvamateriaalin kautta. Lisäksi osiossa käydään läpi asiantuntijoiden, Kari-Paavo Kokin ja Sari Selkeen, sekä toimeksiantajien Mikki Metsäsen ja Matti Holmin tietoja sekä muistoja alakaapin mahdollisesta ulkonäöstä. Selvitettyjen tietojen pohjalta on laadittu alaosan tyylliset ja rakenteelliset mittapiirrokset.

Tutkimusalueena opinnäytetyössä on käytetty koko Etelä-Suomea. Pääasiassa tietokannat ja lähteet ovat painottuneet Turun -, Salon -, Helsingin - ja Haminan seuduille, sillä kaappi on peräisin Salon seudulta. Kirjamateriaali on suurimmaksi osaksi löytynyt Internetissä toimivan Kymi-tietokannan kautta.

2 TUTKIMUS VITRIININ ALAOSASTA

2.1 Omistajan Matti Holmin mietteen alaosan ulkonäöstä ja piirteistä

Vitriinikaappiin kuuluva oikea alaosa on puuttunut jo niin kauan kuin 76-vuotias kaapin omistaja Matti Holm muistaa. Alakaappi on ollut luultavasti hieman isompi ja syvempi kuin kokonaisuudesta säilynyt yläosa. Viimeisin käytössä ollut kaapin alaosa on ollut noin metrin korkuinen eli yhdessä sopusuhtainen kokonaisuus on voinut olla noin 170-180 cm korkea. Siinä ei ole ollut yhteneväisiä koristelijoita eikä lasiovia. Pintakäsittelyltään kaappi on ollut ruskeaksi petsattu ja päältä lakattu, myöhemmin moneen kertaan päältä maalattu. Oikea alaosa on luultavasti ollut vain petsattu ja lakattu. Siinä on voinut olla samanlaisia koristelijoita. Enempää Matti Holm ei uskalla sanoa alaosan mahdollisista piirteistä. (Holm, M., syksy 2009.)

2.2 Alan asiantuntijoiden näkemykset piirteistä

Huonekalukonservaattori Sari Selkee Turun museokeskuksesta lähetti alakaappia koskevan sähköpostini myös kahdelle muulle Turun museokeskuksen tutkijalle, mutta samanlaista kaappia eivät hekään olleet aikaisemmin nähneet (liite 12/2). Selkee pohitti vastauksessaan, että alaosa voisi olla samankokoinen tai hieman leveämpi ja syvempi kuin yläosa. Siinä voisi olla laatikoita tai samantapaiset kaapinoveet. Mahdollista voi olla myös sekin, että siinä olisi 2 vierekkäistä laatikkoa ja niiden alapuolella kaksi kaapinovea. Yläosan kuvasta hän kertoo löytävänsä klassismin piirteitä, helmi-listaa, päätykolmion, profiililistaa, viistetyt kulmat ja niin edelleen. (Selkee, S., 8.4.2009. Sähköpostihaastattelu.)

Puhelinkeskustelu museonjohtaja Kari-Paavo Kokin kanssa tuotti hieman samantapaisia tuloksia. Kokki oli yhtä mieltä kanssani siitä, että esine on talonpoikaiskaappi, mutta hänkään ei ole törmännyt aikaisemmin samanlaiseen kaappiin. Hänestä yläosa muistuttaa empiren aikakaudesta. Alaosa voisi olla hieman leveämpi ja syvempi kuin yläosa ja siinä voisi olla ilman lasia olevat konsolimaiset kaapinoveet. Kaappi luultavasti seisoo kustavilaisilla alaspäin kapenevilla jaloilla. (Kokki, K-P., 16.9.2009. Puhelinhaastattelu.)

2.3 Kuvahaku

Tutkimuksen suurimpana ja aikaa vievimpänä osa-alueena oli tarkoitus löytää tyyli-
piirteiltään samantapaisia kaappikuvia vitriinikaapista. Alusta asti tiedettiin, että kuvahakua oli pakko rajata jotenkin, koska muuten tutkimus kestäisi vuosia.

Tutkimusta varten käytiin läpi lähialueiden -, Pirkanmaan - ja Helsingin museoviraston -kirjastojen tietokantoja. Lisäksi huonekalukonservaattori Sari Selkee Turun museokeskuksesta etsi kuvia museon omasta arkistosta. Vitriinikaapin nykyinen omistaja Matti Holm selasi omat arkistonsa ja löysi muutaman vanhan kuvan restauroitavasta kaapista.

Kuvien etsiminen oli silti haastavaa, vaikka apua saatiinkin. Aikaa meni lukemattomia tunteja, sillä jokainen kirja mikä hyllystä löydettiin, oli katsottava tarkkaan kuvien kohdalta. Sopivia kirjoja oli hankalaa löytää hakupalvelimien avulla, sillä usein pelkkä kirjan nimi ei kertonut yhtään mitään kuvasisällöistä. Kirjoja käytiin yksitellen läpi

monia hyllyrivejä. Internet-aineiston etsintää koetettiin välttää, sillä tutkimusalue olisi muuten räjähtänyt käsiin. Hieman eri sivustoja tuli kuitenkin silmäilyä.

Sopivia ja hyviä tyylipiirteellisiä kuvia löytyi lopulta monia kymmeniä. Kuvista valittiin parhaat ja laadullisesti tarkimmat otokset. Harmittamaan jäi ainoastaan se, että juuri samanlaista kaappia ei mistään löytynyt, joten alaosan rekonstruktiosuunnitelmaa piti alkaa miettimään vain tutkimuksessa löytyneiden tyylipiirteiden avulla ja puhtaalla maalaisjärjellä.

2.4 Kuvat ja tyylipiirteiden sekä rakenteiden vertailu

Koska identtistä vitriinikaappikuvaa ei tutkimuksessa löytynyt, päätettiin tarkemmin tarkastella kaappien yhtäläisiä yläosan koristeita, kahden kaapin päällekkäin istuvuutta, listoja, hieman jalkoja ja ylipäätänsä koristeiden määriä.

2.4.1 Yläosan päätykolmio ja koko kaapin koristeellisuus

Vitriinikaapin yläosan päätykolmio muistuttaa mieleen kreikkalaisen arkkitehtuurin. Jo muinaisissa kreikkalaisissa rakennuksissa on nähtävissä pylväsjärjestelmien päällä oleva päätykolmio ja sen sisällä olevan kolmion muotoa ympäri kiertävä ”lista”, mitä kutsutaan korniisiksi. Sitä voidaan kutsua myös geisoniksi. Kaapin yläosan kolmiopäädystä on myös tällainen hieman ulospäin työntyvä korniisi. Se tehtiin aikoinaan ympäröimään ja suojelemaan hienoa koristefasadia, jossa saattoi olla kuvattuna veistettyjä urhoollisia sotasankareita tai jumalia. Vitriinikaapissa koristefasadin kohdalla on vain suoraa pintaa. (Camp, Fisher 2004, 167.)

Tutkittaessa kaappien yläosia löytyi pääosin kolmea erilaista muotoa. Kolmiomallin (kuvat 1, 2 ja 4) lisäksi kaappeihin on tehty hieman lainehtivaa ja pyöreää muotoa (kuva 5 ja 6) sekä joissain kaapeissa saattaa olla vaakasuoraa keskiosaa ja sivuilla tiukkaa vinoa viistemuotoa (kuvat 3 ja 5).

Kuva 1. Kaappi Varsinais-suomi, Kuusisto.

Kuva 2. Pukeutumispeili, Pietari, 1810

Kuva 3. Kaappi vuodelta 1803.

Kuva 4. 1820-luvun kaappi Varsinais-suomesta.

Kuva 5. Seinäkaapit: Kokkola 1789-l., Pietarsaari, 1800-l. alku ja Alaveteli noin 1800-l..

Kuva 6. Kaappi, Hälsinglandin museo.

Kaikista kuvien päätykolmiollisista kaapeista ja yhdestä peilistä löytyy korniisi. Opin-
näytetyön aiheena oleva restauroitava kertaustyylinen vitriinikaappi on siis saanut
yläosan tyylipiirteet jo antiikin ajoilta.

2.4.2 Kaappien istuvuus päällekkäin

Kun kaksiosaista kaappia tehdään, on kiinnitettävä huomiota siihen miltä kaapit näyt-
tävät ollessaan päällekkäin. On myös varmistettava, että yläosa ei putoa ihmisten nis-
kaan. Kaapit saadaan kiinnitettyä toisiinsa esimerkiksi takarautoilla tai tapeilla. Sil-
loin, kun yläkaapissa ei ole viitteitä tällaisesta menetelmästä, on järkevintä rakentaa
alaosa, mikä on hieman leveämpi ja syvämpi kuin yläosa. Kun alakaapin kansilevy on

syvämpi, kuin yläkaappi, voidaan kaapin pöytäpinta-alaa käyttää paremmin hyödyksi esimerkiksi laskutilana.

Kuva 7. Kaksiosainen kaappi Porvoosta.

Kuva 8. Kaksiosainen kaappi Alavudelta.

Kuva 9. Rokokooajan kaappi.

Kuvia (3, 7, 8 ja 9) tarkasteltaessa huomataan, että alaosan ja kaapin kannen leveys ja syvyys määräytyvät usein sen mukaan milloin yhdistelmä näyttää ulospäin parhaimmalta ja tukevimmalta.

2.4.3 Listat ja jalat

On olemassa paljon erilaisia listatyyppisiä, mitä käytetään huonekaluissa. Kuvien perusteella kertaustyyliin kaappeihin on useimmiten käytetty vanhoista tyyliuunnista hieman yksinkertaistettuja versioita koristelistaista. Kuvia etsittäessä pyrittiin löytämään mahdollisimman samantapaisten listojen kuvia kuin mitä restauroitavassa kaapissa on. Lisäksi kiinnitettiin huomiota alakaappien ylälistaan ja siihen miten se on kiinnitetty. Monia eri kuvia tarkasteltaessa huomattiin, että alakaapin ylälista oli usein pelkistetympi kuin yläkaapin ylälista, jos alakaapin koko oli hieman isompi kuin yläosa. Sellaiset kaapit mitkä olivat yläosaltaan ja alaosaltaan samankokoisia, olivat listoiltaankin lähes samanlaisia. Esimerkiksi Iittiläiskaapeista on helposti huomattavissa molempien osien yhtäläisyydet niiden koossa ja muodoissa. (Riekkinen, E.,2008.)

Alalistojen koristemuodot näyttävät riippuvan osin siitä minkälaiset kaapin jalat ovat. Jos jalat ovat kunnolla näkyvillä kaapin alta, alalista on usein selkeämpi ja sirompi. Jos taas jalat ovat vain pienet korokkeet, alalista voi olla hyvinkin suuri ja muodokas katseenvangitsija. Rekonstruotavaa kaappia varten oli tarpeellista löytää mallikuvia selkeästi ja minimalistisesti rakennetuista alaosista. Tähän tulokseen päädyttiin siksi, että jo pelkästään restauroitavassa yläosassa alalista on todella tavallinen pelkistetty suorakaidelista. Jos rekonstruoitavaan kaappiin tekisi ylälistan, mikä olisi hyvin samantapainen kuin yläkaapin ylälista, olisi vitriinikaapin kokonaiskuva esteettisesti liian kaoottinen.

Restauroitavan kaapin ovien päällä keskellä on yksi ovien pituinen pystykoristelista. Aluksi luultiin, että sen tyylinen lista olisi jotenkin erikoinen. Mitä enemmän kuvia löydettiin ja niitä tarkasteltaessa huomattiin, että tällainen pystylista ei ollutkaan kovin erikoinen ja uniikki. Samanlaisia ja -tyylisiä listoja löytyi monista kaapeista (kuvat 3,6,8,10 ja 11). Pystykoristelitojen pituus ja leveys saattoivat vaihdella kohde kerrallaan, mutta periaate säilyi samana. Listalla on luultavasti tarkoitus peittää ovien väliin jäävää rakoa tai lukon kielekkeen näkymistä. Lisäksi keskilista ryhdittää kaapin ulkonäköä ja antaa sille hieman lisää koristeellisuutta. Keskilista kuvien mukaan on yleensä hyvin pelkistetty ulkonäöltään.

Kuva10. Astiakaappi Vaasa,
1805.

Kuva 11. Kaappi Uusimaa, Pohja.

Eri kaapeilla on monenlaisia jalkoja. Tyyllillisesti kertaustyylliseen kaappiin käyvät hieman alaspäin kapenevat kustavilaiset jalat, sipulimaiseen muotoon sorvatut jalat tai kaapin kulmiin sijoitettavat leveät ja matalat koristeelliset jalat (kuva12).(Carlozzo, D.)

Kuva 12. Barokkikaappi, 1600.

Jalkojen muotoa täytyy kuitenkin pohtia aina sen mukaan, miltä koko kaappi näyttää. Joskus sipulimaiset sorvatut jalat saattavat olla liian koristeelliset ja eroavat muusta kaapin ulkonäöstä liikaa niin paljon, että katse kiinnittyisi vain niihin. Monissa tutki-

muksessa esiin tulleissa kuvissa jalkoja ei valitettavasti aina näkynyt, sillä alalista oli sen verran suurehko kooltaan.

2.5 Tutkimuksen yhteenvedo alaosan ulkonäöstä

Tyyllillisesti tutkittavana olleista kuvista huomataan, että eri kaksiosaisissa kaapeissa on aina alaosa, mikä on hieman vaatimattomampi ja koruttomampi kuin yläosa. Tästä syystä yläosan päätykolmio ei tule toistumaan alaosassa. Tyyllillisesti alaosaan tulisi samanlaista alalistaa. Ovien pystykoristelistasta voisi olla samanlainen kuin yläosassakin, mutta vain hieman kooltaan isompi. Itse ovissa tulisi olla samanlaista helmilistaa kuin yläkaapissa, mikä yhdistäisi täydellisesti kaapit toisiinsa. Kannen reunus tulisi olla myös vaatimattomampi kuin yläkaapin ylin koristelista. Riisuttaessa yläkaapin listan muotoja jää jäljelle yksinkertainen, mutta silti näyttävä jyrkimellä tehtävä profiili. Koko kaapin yksinkertaiset piirteet täytyy ottaa huomioon myös jalkojen suunnittelussa. Parhaiten ja esteettisimmin kaappiin sopisivat alaspäin kapenevat jalat. Muuten kaapin rakenne liitoksineen noudattaa samaa kaavaa kuin yläkaapissakin (liitteet 8/1-15 ja 9/1-22).

3 RESTAUROITAVAN VITRIINIKAAPIN DOKUMENTOINTI

3.1 Vitriinikaapin historia

Kaappi on peräisin Salon kaupungin läheltä vanhasta Kuusjoen pitäjältä. Alkujaan vitriinikaappi on lähtöisin maatilalta samalta seudulta Anjalan tullin ja Perttelin rajamailta olevasta suuremmasta Matti Holmin isoisän Kustaa Holmin talosta, josta jouduttiin luopumaan 1910- tai 1920-luvulla. Kustaa Holm oli taannut toisen tilallisen lainan ja seurauksena tästä talo ulosmitattiin. Vitriini oli Matti Holmin äidin Martta Holmin omistuksessa hänen kuolemaansa asti (kuva 13 ja 14). Se oli hänen ainoa kalusteensa, jossa säilyttää tavaroita. Ovet oli peitetty sisäpuolelta muovisella kankaalla, mikä oli kiinni nastoilla, jotta kaappiin ei näkisi sisälle.

Kuva 13. Maalattu vitriinikaappi.

Kuva 14. Alkuperäinen petsattu kaappi oikealla.

Hyväkuntoinen kaluste tuotiin Haminaan vuonna 1996, kun Martta Holmin perintöä jaettiin ennen asuintalon purkamista. Siitä lähtien kaappi on ollut Matti Holmin omistuksessa ja sijoitettuna omakotitalon alakerran vapaa-ajan huoneeseen.

3.2 Esinekuvaus

Restauroitava vitriinikaapin yläosa on 800 mm korkea ja 635 mm leveä. Syvyyttä kaapilla on 250 mm. Kaapissa on havaittavissa klassismin ja empire-ajan piirteitä, kuten esimerkiksi lasisia peilipariovia koristavaa helmilistaa, ajalle tyypillistä profiililistaa, listojen viistetyt kulmat ja päätykolmio. (Selkee, S., sähköpostihaastattelu) Vasemmasta ovesta löytyy lukko, jolla ovet saataisiin lukittua, jos vain avain olisi tallella. Kohteessa on kolmea erilaista listaa. Ylälleistä puuttuu vasemmanpuoleinen viistolista ja alalleistä oikeanpuoleinen viistolista. Oikeanpuoleisessa lasiovesta on särö. Sisältä löytyy kaksi hyllyä. Käytetty puumateriaali on edessä, sivuilla ja koriste-listoissa koivua. Kansi, pohja ja takaosa on tehty männystä.

Kuva 15. Vitriinikaappi edestä.

Väriykseltään kaappi on suurimmaksi osaksi vaaleanbeigen värinen, helmilistat on maalattu kirkkaan punaisella maalilla ja sisäosa on maalattu siniseksi. Kaikki maali-pinnat on tiettävästi maalannut Martta Holm (liite 5/1-3). Alkuperäiseltä väriltään kaappi on muotiruskealla petsillä petsattu ja listat lähes mustalla petsillä viimeistely-jä. Koristeelliset helmilistat ovat myös muotiruskean värisiä

3.3 Dokumentointi

Vitriinikaapista otettiin ensin valokuvat, jotka käsiteltiin Photoshop CS2-ohjelmalla ylimääräisten roskien ja varjojen takia (liite 1/1-2). Sen jälkeen piirrettiin kaapista mittapiirroskuvat käsin (liite 8/1-14). Vauriokartoitus, poikkileikkausnäytteiden ottopai-kat ja maalipintojen kerrostumat saatiin hyvin merkittyä kuviin, joissa käytettiin sa-maa mittapiirros pohjaa (liitteet 2/6, 4 ja 6/1-3).

Eri pintakäsittelyille tehtiin yhteensä 88 liukoisuustestiä (liite 7/1-2). Kaapista otettiin myös viisi poikkileikkausnäytettä ja se kuvattiin UV-fluoresenssit kahdesta kohdasta (liite 4). Spektrofotometrillä saatiin selville maalipintojen pigmentit ja niitä verrattiin mahdollisimman lähellä oleviin pigmenttikansion värinäytteisiin tai NCS-kartaston väreihin, jolloin tuli selvitettyä myös maalien värikoodit (liite 3/1-7). Lisäksi täytettiin dokumentointilomakkeet, joista löytyy lisää yksityiskohtaisempaa tietoa kaapista (liite 2/1-8).

3.4 Spektrofotometri

Vitriinikaapin pintakäsittelyssä käytettyjen maalien värejä tutkittiin spektrofotometrin avulla. Jokaisesta seitsemästä eri maalipinnasta otettiin näytteet ja verrattiin niitä NCS-värikartaston mahdollisimman samanlaisiin väreihin, jotta saatiin määritettyä oikean tyyppiset värikoodit maaleille. Testillä sinänsä ei ollut suurta merkitystä, sillä kyseisiä maaleja ei tulla käyttämään enää kaapissa. Spektrit otettiin lähinnä oman heränneen mielenkiinnon takia (liite 3/1-7). Osaa näytteistä on verrattu pigmenttikansion näytteisiin, mitkä on tehty opiskelemallamme kemian kurssilla. Kaikki vertailussa olleet värinäytteet erosivat loppujen lopuksi hyvin vähän verrattavasta pigmenttinäytteestä.

3.5 Poikkileikkausnäytteet ja väriportaot

Kaapista otettiin viisi poikkileikkausnäytettä (liite 4), joiden avulla saataisiin todistettua, montako eri pintakäsittelykerrosta vitriinikaapissa on (liite 6/1-3). Näytteet valettiin hartsiin, hiottiin ja niitä tarkasteltiin mikroskoopin LEICA CME 10x/0,25-avulla. Sen jälkeen näytteistä otettiin kuvat tietokoneelle LEICA DFC Camera-laitteella. Näytteistä saatiin selville aika tarkasti maalikerrokset. Päälimmäisen maalin värinä oli vaalea beige, sen alla oli valkoinen kerros ja vielä sen alla toinen hieman tummempi beige-pinta. Myöhemmin väriportaiden esiin oton seurauksena päälimmäisen vaalean beigen ja valkoisen kerrostuman välistä löytyi todella ohut vaaleansininen maalipinta. Kirkkaan punaiseksi maalatun koristeellisen helmilistan kohdasta löytyi alta valkoisen maalin jämiä ja tummanpunainen kerrostuma. Valkoista maalia ei ole listassa kauttaaltaan. Näyte otettiin liian läheltä reunaa, jonka seurauksena huolimattoman maalausjäljen takia valkoista maalia löytyi itse näytteestä. Tämä kuitenkin osoittautui erittäin hyväksi tiedoksi maalikerroksien kokonaisuuksien hahmottamisessa. Kaapin sisäpuolelta sinisestä kohdasta otetusta näytteestä ei löytynyt muita värikerrostumia.

Taulukko1. Poikkileikkausnäytteiden tulokset.

Näyte nro:	Esineen tunnus:	Näytteen ottopaikka:	Hiomapaperin karkeus:	Pintakäsittelykerrokset/tulokset vanhimmasta uusimpaan:
1.	151208	Ylälista	800, 1200	puu + ruskea petsi + lakka + vaalea pohjamaali + beige pintamaali
2.	151208	Pääliosa	800, 1200	puu + ruskea petsi + lakka + vaalea pohjamaali + beige pintamaali
3.	151208	Sisäpuoli	800, 1200	puu + sininen maali
4.	151208	Punainen koristeveisto	800, 1200	puu + ruskea petsi + lakka + vaalea pohjamaali + punainen maali
5.	151208	oikea sivuseinä	800, 1200	puu + ruskea petsi + lakka + vaalea pohjamaali + beige pintamaali

Vitriinikaappiin tehtiin pintakäsittelykerrosten värien selvittämisen vuoksi myös 15 väriporrasta (liite 5) kirurginveistä ja maalinpoistoaine Nitromorsia apuna käyttäen. Väriportaista saadun tiedon perusteella vaaleansininen maalikerros ei ollut yhtä voimakkaan värinen joka paikasta. Näin ollen sitä oli ensin hyvin vaikea huomata. Suurimmaksi osaksi kerros oli niin ohut, ettei sitä saatu näkyviin tasaisesti.

3.6 Liukoisuustestit

Kaikista esiin saaduista kahdeksasta pintakäsittelyalueesta otettiin jokaisesta 11 eri näytettä eli yhteensä tuloksia saatiin 88 kappaletta. Näytteiden ottoon käytettiin pumputtipuikkoja ja seuraavia reagenssiaineita numerojärjestyksessä: 2. tislattu vesi, 3.

syylki, 4. asetoni, 5. etanoli, 6. tärpätti, 7. tinneri, 8. isopropanoli, 9. isopropanoli 25% + vesi 25% + ammoniakki 25% -seos, 10. etanoli 50% + ammoniakki 50% -seos ja 11. Nitromors-maalinpoistoaine. Näyte numero 1. otettiin kuivalla pumpulipuikolla, millä määritettiin esineen kuivana irtoava lika.

Kuva 16. Näytteidenottopöytä.

Vitriinikaapin päällimmäinen eli uusin tummanbeige-maalikerros liukeni parhaiten reagenssiaineisiin 7, 8, 9, 10 ja 11. Isopropanoli + Vesi + Ammoniakki-liuos ja Nitromors liuottivat yhdellä pyyhkäisyllä eniten (liite 7/1, kuva 1). Tämä testi osoittaa, että maali olisi mahdollisesti öljymaalia.

Toiseksi uusin kerros eli vaaleansininen maali liukeni parhaiten reagenssiaineisiin 4, 5, 7, 8, 10 ja 11. Asetoni ja etanoli liuottivat maalia lähes yhtä voimakkaasti kuin tinneri, isopropanoli ja etanoli+ ammoniakki-liuos (liite 7/1, kuva 2). Testin tuloksesta voidaan päätellä, että kyseessä voisi olla jonkinlainen lateksipohjainen maali.

Kolmanneksi uusin kerros eli valkoinen maali liukeni parhaiten reagenssiaineisiin 4, 5, 7, 9, 10 ja 11. Etanoli, asetoni ja tinneri osoittautuivat liuottavaisimmiksi aineiksi (liite 7/1, kuva 3). Tämäkin maali saattaisi olla lateksipohjainen.

Neljäs eli alin vaaleanbeige maalikkerros liukeni parhaiten 11:sta otetusta näytteestä seitsemään. Parhaiten liukenemista tapahtui reagenssiaineisiin 4, 5, 7, 9, 10, 11. Jälleen kerran etanoli, asetoni ja etanoli + ammoniakki-liuos irrottivat maalia eniten ja lähes yhtä paljon (liite 7/1, kuva 4). Maalikkerros on luultavasti myös lateksipohjainen.

Viidentenä näytteenottopaikkana oli helmilistan uusin ja päällimmäisin kirkas punainen maalikerros. Maali liukeni parhaiten reagenssiaineisiin 4, 5, 10 ja 11 (liite 7/2, kuva 5). Kyseessä oli myös luultavasti lateksipohjainen maali. Lisäksi maalin ulkonäkö viittaa lateksiin.

Kuudes näytteenottopaikka oli helmilistan alimmainen tummanpunainen kerros. Maali liukeni helpoiten reagenssiaineisiin 4, 5, 7, 9, 10 ja 11. Maalikerros liukeni paremmin kaikkiin parhaiten liuenneisiin reagenssiaineisiin paremmin verrattuna kirkkaanpunaisen maalipinnan liukoisuuteen (liite 7/2, kuva 6). Tummanpunainen maali vaikuttaa myös lateksimaalilta.

Seitsemäntenä liukoisuustestit otettiin tummaksi petsatusta ja lakatusta ylälistasta. Poikkeuksena kaikkiin muihin tuloksiin pintakäsittelystä liukeni väriä jokaiseen vanu-
puikkoon, silminnähtävästi myös näytepuikkoon 1. Parhaiten petsi ja lakkakerros liukeni isopropanoli + vesi + ammoniakki-liuokseen (liite 7/2, kuva 7).

Kahdeksantena ja viimeisenä testi tehtiin vaaleaksi petsattuun pystylistaan (liite 7/2, kuva 8). Tälläkin kerralla pintakäsittely liukeni samalla tavalla kaikkiin reagenssiaineisiin, kuten myös tumma petsikin.

Liukoisuustestien mukaan päällimmäinen maalikerros olisi siis öljymaali ja muut maalikerrokset lateksimaaleja. Poistettaessa isompia maalattuja alueita Nitromorsmaalinpoistoaineella huomattiin, että päällimmäinen kerros kupli voimakkaasti ja se oli hieman tahmaavaa eli se voisi viitata siihen, että se olisi alkydipohjainen öljymaali. Tällainen maali sopisi hyvin ajanjaksollisesti kyseeseen, sillä Martta Holmin tuvasta otetut kuvat sijoittuvat teollisten maalien keksimisen ja käytteenoton 1950-luvun jälkeiseen aikaan. Lisäksi teollinen maali on luultavasti ollut halvempaa kuin aito öljy-
maali ja siihen niukasti eläneellä Martta Holmilla on ollut rahallisesti varaa.

Kaapin sisäosaan ei tehty yhtä laajaa ja kattavaa liukoisuustestiä. Sinistä maalipintaa kuumennettiin ja rapsutettiin, jolloin maalipinta hieman pehmeni ja irtosi pölymäisenä raaputtaessa. Maali oli muutenkin todella kovan tuntuista ja siihen oli jäänyt maalattaessa siveltimen jättämiä uurteita. Liuotinaineet, kuten etanoli ja asetonit eivät vaikuttaneet pintaan mitenkään. Tästä voidaan päätellä, että maali ei ole lateksi vaan se on jostain muuta orgaanista ainetta. Koostumus tuntui viittaavan akryylimaaliiin. Myöhem-

min koetimme vielä puhdistaa aluetta lipeällä ja se hieman vaalensikin ja kellastutti maalipintaa. Kyseessä on siis luultavammin akryylimaali.

3.7 UV-fluoresenssi

Kaapin pintakäsittelyn selvittämisessä käytettiin myös UV-valotutkimusta. Apulaitteina käytössä olivat UV-lamppu VVGL-58 long wave -asetuksella ja digi-kamera. Valolla katsottaessa kaapin maalipinnat eivät antaneet minkäänlaista fluoresenssiä, kuten saatettiin odottaakin. Sen sijaan vitriinikaapin oven sisäpuoli ja muu sisäosa antoivat oranssin väriset fluoresenssit.

Kuva 17. Oven sisäpuolen fluoresenssi

Kuva 18. Kaapin sisäpuolen fluoresenssi

Lisäksi lakkapintaa hierottiin vielä hieman pumpulilla, jossa oli etanolia ja lakka liu-
keni helposti ja näkyi pumpulissa. Tästä saadaan pääteltyä, että petsin päälle laitettu
pintakäsittelyssä käytetty lakka on sellakka.

4 VITRIINIKAAPIN RESTAUROINTI

4.1 Restaurotisuunnitelma

Vitriinikaappi on ulkoisin ja rakenteellisin puolin hyvässä kunnossa. Monia erilaisia ja
suuria restaurointitoimenpiteitä ei tarvitse tehdä.

Ensimmäiseksi vitriinikaapista poistetaan maalit kemiallisesti maalinpoistoaineella.
Poistamisessa käytetään apuna lastaa, teräsvillaa, kirurginveistä, sikliä, bambutikkua
sekä pientä terävää teräspuikkoa. Suurimmaksi osaksi mekaaninen pintakäsittelyn
poistaminen kuumailmapuhaltimella ei käy, koska puun pintaan ei saisi tulla vahin-
gossakaan naarmuja. Lisäksi kaapin puupinnat eivät saisi jäädä öljyiseksi maalinpois-

ton jälkeen. Ainoastaan kaapin sisäosan sinistä maalia poistetaan puhaltimen avulla, sillä se on eri maalia kuin muissa pinnoissa ja se on niin tiukasti tarttunut sisäosaan kiinni. Loput maalit pyritään saamaan irti maalinpoistoaineella. Sillä saadaan pois helpommin kaikki aikoinaan maalatessa valuneet maalit liitoksien väleistä. Pintakäsittelyjen poiston helpottamiseksi irrotetaan vitriinikaapin ovet, saranat, avainkilpi ja osat listoista pois paikoiltaan. Saranat ja avainkilpi putsataan myös. Lisäksi saranat öljytään, jotta ne eivät olisi käytössä niin jäykkiä. Ovessa olevaan lukkoon teetetään avain. Mahdolliset naarmut ja reiät kitataan värjätyllä kitillä. Maalinpoiston ja kittauksen jälkeen tehdään kevyt hionta koko kaapille.

Ennen pintakäsittelyä tehdään koivusta alalistan viisteeseen pieni lista ja ylälistan viisteeseen puuttuva koristelistan pätkä. Listat tehdään mahdollisimman pitkälle koneellisesti ja loput käsin veistämällä oikean kokoisiksi. Kaikki listat liimataan takaisin paikoilleen eläinliimalla ja kiinnityksen varmistamiseksi ne vielä naulataan paikoilleen katkaistuilla nauloilla. Lopuksi kaappi petsataan ja lakataan samaan aikaan kuin rakennettu alaosakin.

4.2 Restaurointiraportti

Restaurointi aloitettiin poistamalla maalia Nitromors-maalinpoistoaineella. Aineen vaikutus pysäytettiin aina mineraalitärpätillä ja lopuksi puhdistettu alue käsiteltiin etanolilla, jotta tärpätin jättämä rasvaisuus saataisiin pinnasta pois. Maali irtosi teräslastaa ja nro 1. teräsvillaa apuna käyttäen. Maalinpoiston yhteydessä irrotettiin vitriinikaapin ovet, saranat, avainkilpi sekä ylälistat sivuilta ja viisteistä. Myös alaosan kaikki muut listat irrotettiin, paitsi etulista. Näin saatiin paremmin poistettua kaikki maalit. Vitriinikaapin sisäseinien akryylipohjaisen sinisen maalin poistaminen vei todella paljon aikaa. Aluksi lämmitettiin kuumailmapuhaltimella maalipintaa ja sen jälkeen rapsutettiin puukolla irtoava aines pois. Rapsutuksen seurauksena maali oli hieno pölyä ja se piti imuroida kaapin sisältä. Maalinpoiston yhteydessä löytyi ovista muutama pieni kolo mitkä kitattiin valmiskitillä. Lopuksi kaapille tehtiin kevyt hionta.

Kaappiin piti teettää kooltaan erikoisen pieni avain hukkuneen tilalle. Teettämistä ei kuitenkaan tarvinnut tehdä, sillä Kouvolan lukosta löytyi vanha avain, mitä hieman viilattiin, jonka jälkeen se sopi täydellisesti lukkoon (liite 10). Avain sattui olemaan ehkä hieman väärän värinen ja tyylinen, mutta se ei haittaa. Oli parempi kuitenkin se,

että lukkoon on olemassa avain, kuin että sitä ei olisi ollenkaan, sillä sen teettäminen olisi voinut tulla erittäin kalliiksi.

Maalinpoiston jälkeen tehtiin vauriokartoituksessakin näkyvät puuttuvat listat puupajalla (liite 2/6). Aihoiden muotoilussa käytettiin apuna myös jysintä ja veistotalttaa. Valmiit listat liimattiin eläinliimalla sekä naulattiin katkaistuilla nauloilla omille paikoilleen. Työ petsattiin vaaleista kohdista muotiruskealla petsillä ja listoihin käytettiin ruskean tammen ja mustan petsin sekoitusta. Lisäksi pienet kitatut kohdat retusoitiin värjätyllä sellakalla mukautumaan ympärillä olevaan pintaan. Lopuksi koko kaappi sai kauniin lakkapinnan sellakasta yhtä aikaa alakaapin kanssa.

5 ALAOSAN REKONSTRUKTIO

5.1 Rekonstruktiosuunnitelma

Ensimmäisenä alaosasta on tehtävä mahdollisimman oikeanlaiset mittapiirroukset tutkimuksesta saaduilla tiedoilla. Vitriinikaapin kokoa pohdittaessa on otettava huomioon myös ulkonäölliset seikat, jotta molemmat kaapit näyttäisivät mahdollisimman sopusuhtaisilta ollessaan yhdessä päällekkäin. Piirroukset tehdään käsin ja sen jälkeen ne skannataan tietokoneelle.

Alakaappiin on tilattava lukko, saranat ja ruuvit mahdollisimman ajoissa, sillä niiden postitus saattaa kestää. Lukon saavuttua postitse koululle, ruvetaan miettimään minkä kokoinen avainkilpi voisi olla ja mistä materiaalista sen voisi tehdä. Päätetään myös miten päin kilpi tulee olemaan kiinni alaosan oven karmissa. On tarkistettava myös koulun puumateriaalivarastot, jotta löytyy tarpeeksi koivua ja mäntyä kaapin osien valmistusta varten.

Seuraavaksi sahataan ja höylätään koivusta ja männystä kaapin seinämiä ja hyllyjä varten oikeanmittaiset aihiot sekä liimataan ne PVAC-liimalla yhteen, jolloin saadaan liimapuulevyä. Yläosassa käytetty rakenteiden puumateriaali on ollut korkeintaan juuri yhden lankun levyistä, joten siihen ei ole tarvinnut käyttää liimapuulevyä. Alaosasta tulee leveämpi ja suurempi kuin yläosasta, jolloin liimapuulevy on ainoa mahdollisuus saada rakenteiden eri osista oikean kokoiset. Levyjen aihiot tehdään mahdollisimman leveistä lankuista.

Koivusta tehtyyn kansiosaan sahataan oikean kokoiset viisteet kahteen etummaiseen kulmaan. Sahauksen jälkeen jyrsitään sivuille ja eteen hyvin yksinkertainen, mutta silti hieman koristeellisempi profiili. Se on hieman nätimpi kuin tavallinen pelkkä suora levy ja samalla se sopii paremmin kertaustyylliseen kaappiin. Kannen pohjaan takaosaan jyrsitään tila takalevyn kiinnittämistä varten. Lopuksi kannen alle porataan vielä tapitettavat reiät sivuseinien ja takalautojen kiinnittämistä varten.

Sivuseinien yläpäihin porataan reiät, jotta kansi saadaan niihin tappien avulla kiinni. Sivuseinien etuosien sisempiin laitoihin liimataan koko sivujen pituiset kappaleet, mihin kiinnitetään myöhemmin saranat ja ovet. Sivuseiniin etupuolelle höylätään käsin samanlaiset viisteet kuin yläosassakin on. Alaosiin tehdään sinkkaliitokset taltalla ja vasaralla, jotta niihin saadaan pohjalevy kiinni. Sinkkaliitokset tehdään siksi, että ne pitävät parhaiten kaapin koossa ja ne ovat tyyllillisesti samanlaiset kuin vitriinikaapin yläosassakin. Lisäksi sivuihin jyrsitään sisäpuolelle urat kahta hyllyä varten. Hyllyjen päädyt jyrsitään niin, että niihin jää niin sanotut olkapäät.

Männystä valmistetun pohjalevyn etukulmiin tehdään viisteet, mitkä ovat sivuseinien mukaisesti mitoitettut. Levyn molempiin päätyihin tehdään sinkkaliitokset, mitkä sopivat liitettäväksi sivuseiniin. Pohjalevyn alapuolelle porataan reiät oikeille paikoille jalkojen tappiliitoksia varten. Jalkojen tappiliitos koostuu samasta aihioista kuin itse jalka. Liitoksen tappiosa saadaan aikaiseksi sorvaamalla. Kaksi etummaista jalkaa on kustavilaista alaspäin kapenevaa tyyliä. Kaksi takajalkaa on suorakaiteenmuotoisia.

Takaosaan tehdään männystä kaksi takalautaa molempiin reunoihin, joihin jyrsitään sivuille takalevyn mentävät urat. Itse takalevy tehdään myös liimapuulevymenetelmällä männystä. Sen yläpäähän ja molempiin sivuihin höylätään pienet viisteet, jotta se mahtuu ja kiinnittyy niiden avulla kansiosan ja takalautojen uriin.

Kaappiin tehdään koivusta kaksi peiliovea. Yksi ovi koostuu neljästä reunaosasta, yhdestä koivusta liimapuumenetelmällä tehdystä peilistä ja neljästä sorvatusta helmilistasta. Reunaosien päihin tehdään loviliitokset. Sisäreunoista jyrsitään noin kaksi kolmasosaa pois upotettavaa peiliä varten. Peilin yläpuolelle liimataan PVAC-liimalla ja naulataan katkaistuilla nauloilla sorvaamalla tehdyt helmilistat, mitkä ovat päistään sahattu jiiriin. Ovien peilit tehdään kahdesta levystä, jolloin liimattu kohta jää keskelle peiliä. Toiseen oveen taltataan lukolle sopiva paikka ja tehdään reikä avainta varten. Toiseen oveen tehdään paikka lukon kieltä varten. Lisäksi taltataan saranoille paikat

molempiin oviin. Lukon puoleiseen oveen tehdään pystykoristelista, mikä kiinnitetään vain toiselta puolelta liimalla ja pienin nauloin. Ovien ollessa kiinni, toinen puoli koristelistasta on myös toisen oven päällä. Lista yhtenäistää tyyllilliset piirteet yläkaapin kanssa ja samalla myös peittää ovien väliin jäävän pienen raon.

Kaapin alaosaan tehdään samanlainen alalista kuin yläkaapissakin. Listan päätarkoitus on peittää sen taakse jäävät liitokset. Lista liimataan paikoilleen ja vähäisen liikkumisen varmistamiseksi se vielä naulataan pienillä nauloilla, joista päät on katkaistu, jolloin rumaa naulankantaa jää mahdollisimman vähän esiin.

Lopuksi sivuseinät, pohja, kansi ja jalat kasataan ja liimataan yhteen liitoksistaan. Hyllyjen uriin laitetaan hieman liimaa ja hivutetaan levyt paikoilleen. Tämän jälkeen voidaan liimata tappiliitoksistaan paikalleen kaksi takalautaa ja hivuttaa takalevy uriinsa. Lisäksi takalaudat ja takalevy naulataan kiinni hyllylevyihin. Viimeiseksi kasataan ovet ja kiinnitetään ne karmeihin saranoiden avulla. Saranoiden ruuveja varten porataan pienet apureiät, mitä pitkin ruuvit menevät suoraan ja helpommin kiinni puuhun. Kaappi petsataan muotiruskealla ja vain alalista tummalla, lähes mustalla petsillä, sekä lakataan Sellakalla yhtä aikaa yläosan kanssa, jotta pahimmilta mahdollisilta värieroavaisuuksilta vältyttäisiin.

5.2 Rekonstruktioraportti

5.2.1 Mittapiirroksiset ja tilattavat materiaalit

Alaosan teko aloitettiin tekemällä hahmotelmapiirroksiset eri kaapin osista. Suunnittelussa ja piirroksia tehtäessä käytettiin apuna seuraavia kirjoja: Curtis, T., Lyle price guide furniture., Höglund, S., 2008. Korjaa ja entisöi huonekaluja., Leslie, C., 1985. Tage Frid teaches woodworking, book 3, furnitremaking., The Taunton press., 1992. Router projects and techniques, The best of fine woodworking. ja Hohenschwert, F., 1985. Aufmass historischer möbel des lippischen landesmuseum. Mitoituksen laatiminen oli silti hieman hankalaa ja paljon aikaa vievää.

Kaapin sivuviisteet antoivat oman haasteellisuuden mitoitus- ja tekoon. Huomattiin, että kaappia oli koko ajan ajateltava kokonaisuutena ja tavallaan sitä piti pyöritellä mielessä joka suuntaan ja yhtä aikaa mietittävä miten mikäkin osa sopisi yhteen. Lisäksi samaan aikaan piti miettiä, että missä järjestyksessä kaapin osat pitäisi kasata,

jotta se olisi mahdollisimman sujuvaa ja yksinkertaista. Aluksi hahmotelmassa kaapista tuli liian kapea, jolloin piirrettäessä oikeassa suhteessa huomattiin, että kokonaisuudessa kaappi ei tule pysymään kunnolla pystyssä. Lisäksi se näytti hieman oudolta. Rakenteiden mitoituksia mietittiin välillä yhdessä toisen ohjaavan opettajan Jari-Pekka Muotion kanssa. Puuosien mitoitusten ohessa päädyttiin tilaamaan lukko, avain, sarnat ja ruuvit Lahdesta Fasetista. Oikeanlaisia saranoita siellä ei kuitenkaan ollut vaan ne tilattiin Helsingistä Internetin kautta www.helakauppa.com:sta. Yläkaapin kanssa pinnaltaan samanlaisia saranoita ei löytynyt, mutta päädyttiin tilaamaan niklatut sarnat, joista poltettaisiin metallipajalla pintakäsittely pois. Lopulta päädyttiin kuitenkin hyviin ratkaisuihin ja saatiin niin sanotusti koottua kaappi paperilla.

5.2.2 Rakenteiden puuosat

Rakenteiden teko aloitettiin sahaamalla ja höyläämällä sopivan kokoiset aihiot sivuseiniin, kanteen, pohjaan, oviin ja hyllyihin. Kaikki muut tehtiin koivusta, mutta pohjan osat tehtiin männystä. Aihiot liimattiin PVAC-liimalla ja puristettiin yhteen liimapuulevyiksi. Seuraavaksi sahattiin kannen ja sivuseinien ylijäämäosista ovien peiliihiot ja männystä takalaudat ja takaseinän aihiot. Myös ovien peilien -sekä takaseinän aihiot liimattiin yhteen liimapuulevyiksi. Levyjen kuivattua, ne höylättiin ja sahattiin tarkistussahalla oikean mittaisiksi. Lisäksi kansilevyyn tehtiin 45 viisteet etukulmiin. Sivuseiniin jysyttiin käsijysymällä hyllyjen kiinnitykseen tarvittavat urat. Sen jälkeen molempiin sivuseiniin liimattiin koko sivun pituinen ja tulevan oven paksuinen pala. Lisäpalojen kuivuttua niihin höylättiin myös 45viisteet, kuten kansilevyynkin oli tehty.

5.2.3 Liitokset

Seuraavaksi vuorossa oli sivuseinien ja pohjalevyn liitosten teko japaninsahalla ja taltalla. Kaikkia kolmea levyä tehtiin yhtä aikaa, jotta sinkkaliitokset osuisivat hyvin ja tiiviisti yhteen. Sivuseinien toisiin päihin porattiin reiät tappiliitoksia varten. Pohjalevyn alapuolelle porattiin reiät jalkojen tappiliitoksia varten. Sitten jysyttiin pöytäjysymällä ovikappaleiden sisäreunasta osa pois peiliä ja helmilistaa varten ja sen jälkeen päästiin tekemään ovien loviliitokset. Loviliitoksia tehtäessä vannesaha oli hyvä apuväline, millä saatiin nopeasti paljon materiaalia pois. Kaikkien liitosten tekeminen kävi nopeammin kuin aluksi luultiin.

5.2.4 Jyrsinnät

Kaapin osien jyrsimistä tuli lopulta enemmän kuin mitä osattiin suunnittelun aikana arvata ja laskea yhteen. Jyrsimen asetusten säätämisen ja oikeiden terien etsimisen kanssa meni aina jonkin verran aikaa, mutta lopulta kaikki tarvittavat jyrsinnät saatiin tehtyä sivuseiniin, kanteen, hyllyihin, ovien osiin ja takalautoihin.

5.2.5 Listat ja jalat

Kun rakenteet ja jyrsinnät saatiin valmiiksi, ruvettiin tekemään kaapin alalista, ovien helmilistaa ja jalkoja. Alalista tehtiin koivusta ja se saatiin valmiiksi aika nopeasti, sillä se oli tyylipiirteiltään yksinkertaista peruslistaa, sekä aihiot olivat syntyneet hieman vahingossa sivutuotteena muista osista.

Helmilistoihin ja jalkojen tekoon käytettiin enemmän aikaa. Ensin tehtiin aihiot konesalissa, jonka jälkeen päästiin sorvaamaan. Etujalkojen tappien sorvaukset saatiin tehtyä yhtä aikaa yhdestä tarpeeksi pitkästä ahiosta. Sorvauksen jälkeen ahio sahattiin sorvatusta tapista kahteen osaan, jolloin saatiin kaksi tapillista jalkaa. Katkaisun jälkeen jalat höylättiin alaspäin kapeneviksi. Takajalat sorvattiin samalla tavalla kuin etujalatkin, mutta niitä ei tarvinnut sen jälkeen enää höylätä, sillä ne jäivät suorakaitteen muotoisiksi.

Seuraavaksi tehtiin ovien helmilistat. Listoja varten tehtiin kaksi ahiota koivusta. Toisesta saatiin päätylistat ja toisesta sivulistat molempiin oviin. Sorvauksen jälkeen aihiot sahattiin vannesahalla neljään osaan pituussuunnassa. Aihoiden ensimmäiset sahaukset oli hankala tehdä, sillä pyöreän muotonsa takia ne eivät tahtoneet millään pysyä paikoillaan tuettuna. Sahaus tehtiin hitaasti ja hyvin terävällä vannesahan terällä. Valmiit kappaleet liimattiin, puristettiin ja naulattiin katkaistuilla nauloilla erilaisten apupuristuksien kanssa myöhemmin kasaamisen yhteydessä ovien peilien päälle.

5.2.6 Kaapin kokoaminen

Ennen kaapin kokoon kasaamista höylättiin muutaman millimetrin viisteet takalevyyn, jotta se mahtuisi hyvin omalle paikalleen. Kokoaminen aloitettiin kaapin seinien ja pohjan liitoksista. Niitä ei vielä liimattu paikoilleen, sillä ensin mitattiin vielä tarkasti, että mihin kohtaan seinien, takalautojen ja kannen tappiliitokset tulevat. Mittauksen

jälkeen porattiin reiät kanteen ja laitettiin 8mm tapit pakoilleen. Tässä välissä tehtiin myös koepuristukset. Tämän jälkeen osat irrotettiin, laitettiin liimaa liitoksiin ja puristettiin kasaan. Hyllyt oli hyvä laittaa myös tässä vaiheessa paikoilleen, sillä ne tukivat rakenteellisesti merkittävästi koko kaappia, jotta siitä ei vahingossa tulisi liimauksen yhteydessä vino. Liiman kuivuminen kesti noin 20 minuuttia, mutta varmuuden vuoksi kaappia pidettiin kauemman aikaa puristuksissa.

Seuraavaksi taltattiin toiseen oveen paikka lukolle ja upotettiin se siihen. Samalla mitattiin paikka avaimenreiälle ja porattiin sekin. Sitten koottiin ovet ja laitettiin liimaa liitoksiin. Kokoaminen oli ehkä hieman hankalampaa kuin aluksi luultiin, mutta tässä vaiheessa huomattiin kuinka pitkäaikainen työ kaapin eteen oli tehty ja se itsessään tuntui jo palkitsevan suuresta urakasta. Vielä oli kuitenkin rakennettava hyvä puristusmenetelmä ehkäisemään ovien vinoutumista. Liimauksen jälkeen mitattiin ja tehtiin talttaamalla ovien saranapaikat. Sitten porattiin apureiät ruuveille. Ovien valmistuttua tehtiin saranapaikat myös itse kaapin karmeihin. Ovia ei kuitenkaan vielä laitettu kiinni paikoilleen.

Kaapista puuttui vielä takaosa. Ensin liimattiin ja puristettiin paikoilleen takalaudat. Mahdollisimman pienen liikkumisen varmistamiseksi ne vielä naulattiin kiinni pohjalevyyn ja hyllyihin. Tämän jälkeen hivutettiin liimapuulevystä tehty takaseinä paikoilleen. Sekin naulattiin kiinni pohjalevyyn ja hyllyihin. Viimeiseksi kiinnitettiin jalat liimaamalla

Kaappi oli nyt koottu, vain alalista puuttui. Kaappi ja ovet petsattiin muotiruskealla -ja alalista lähes mustalla petsillä. Petsin kuivattua liimattiin ja naulattiin katkaistuilla nauloilla sahatut alalistat omille paikoilleen. Katkaistut naulat saatiin naulattua tuuran avulla aivan alas asti. Tämän jälkeen koko vitriinikaappi lakattiin Sellakalla ja pintaa hieman kiillotettiin, kuitenkin niin, että kaapit jäivät hieman vanhan näköisiksi. Ovien saranat piti käsitellä vielä koulun metallipajalla, jossa niistä poltettiin tulen avulla niklattu pintakäsittely. Tällä tavalla saranat saatiin mahdollisimman yhdennäköisiksi ja vanhahtaviksi kuten yläkaapin saranatkin ovat. Viimeiseksi tehtiin avainkilpi millimetrin paksuisesta pellistä koulun metallipajalla ja kiinnitettiin se paikoilleen naulaamalla.

6 TYÖN ARVIOINTIA JA LOPPUPÄÄTELMÄT

Tämän opinnäytetyön tekeminen oli rankka ja haastava kokemus. Usko horjui jatkuvasti ja hieman harmittelin vaikeaa aihettani. Tiesin jo heti alkuvaiheessa, että työ tulisi olemaan suuri ja aikaa vievä. Otin kuitenkin haasteen vastaan, sillä halusin näyttää muille ja itselleni, että pystyn siihen. Samalla pääsin myös tutustumaan vähän sukuni osin vaiettuun historiaan.

Keväällä 2009 tietoa ei meinannut ruveta löytymään millään. Lähetin sähköpostia useammillekin alan ammattilaisille ja museoille, jos jostain löytyisi samantyylinen vitriinikaappi kuin mikä työni aiheena oli. Kävin kirjastoissa lukemassa monia tunteja erilaisia kirjoja, joissa saattaisi olla samantapaisia kuvia kaapeista. Tässä vaiheessa todellisuus iski. Tietoa ei ole. Kukaan ei tiennyt oikein mitään. Osa ei edes viitsinyt vastata yhteydenottopyyntöihini. Sain kuitenkin muutaman sähköpostikyselyn jälkeen kiinni Turun maakuntamuseon huonekalukonservaattorin Sari Selkeen. Apua sain hyvin pintapuolisesti, mutta kuitenkin sen verran, että sain vahvistettua omat päätelmäni kaapin suhteen.

Helsingin museovirastossa käynnin aikana totesin, että kirjallista tekstiä aiheestani ei tule löytymään. Selailin museoviraston kuva-arkistoja ja kirjoja kuitenkin kuvien takia. Samalta ajalta olevia kaappeja löytyi valtavasti, mutta yhtään samanlaista kaappia ei tullut vastaan. Rajasin työtä sen verran, että pyrin löytämään kuvia, joissa olisi samanlaisia tyylipiirteitä, joita voisin hieman tutkia. Tosin myöhemmin tutkimuksissani kävi ilmi, että tyyliuunnallisesti esimerkiksi kaapeissa käytettävistä listoista ei ole tehty kirjoja. Näin ollen tutkimusosiossa käytettävien kirjallisten lähteiden määrä jäi hyvin minimalistiseksi, lähes olemattomaksi. Onneksi kuvia sentään löytyi ja pyrin niiden pohjalta pääsemään eteenpäin. Asia jäi silti harmittamaan.

Jossain vaiheessa oli pakko päättää, että nyt on ruvettava piirtämään alakaapin mittapiirroksia ja että kaikkea tietoa ei ole vain mahdollista saada. Olemassa olevasta yläkaapista oli paljon apua. Toivon, että tyyllillisesti alakaappi olisi mahdollisimman oikean näköinen ja suunnittelun myötä olisin osannut ottaa myös työstötekniikat mahdollisimman hyvin huomioon. Piirtäminen vei kuitenkin odotettua enemmän aikaa, sillä halusin tehdä millintarkat piirustukset, joiden kanssa olisi helppo mennä konepajalle toteuttamaan itse työ.

Työskentelyt pajalla aloittaessani huomasin tehneeni piirustusten suhteen erittäin hyvän pohjatyön kaappia varten. Lisäksi olin laskenut puumenekit valmiiksi ja näin ollen sain huoletta tehdä työtäni ripeästi eteenpäin. Vaikka työkonet olivat ennestään tuttuja, mutta huomasin, että niiden käyttäminen oli jäänyt todella vähäiseksi ja asioita piti kerrata paljon ja huolellisesti. Koen kuitenkin oppineeni erittäin paljon ammatillisesti lisää koneiden käytöstä ja niiden hyödyntämisestä. Mielestäni sain hyvää jälkeä tehtyä ja olen ylpeä itsestäni. Restaurointi koostuu kuitenkin enimmäkseen paikkapalojen teosta ja pintakäsittelyjen uusimisesta vanhoja työtapoja noudattaen. Astuin tavallaan puusepän kenkiin tehdessäni alaosa vitriinikaappiin ja näin ollen sain hieman laajennettua koulutustasoani oppimalla enemmän. Isoa kokonaisuutta tehdessä, oli haastavaa huomata kuinka esimerkiksi jo pelkkien puulankkujen valinta oli välillä hyvin vaikeaa.

Kirjallista työtä kirjoittaessani opin, että välillä tekstiä ei tule millään ja on hyvä antaa ajatusten muhia päässä. Sitten kun istuin tietokoneen eteen ja rupesin kirjoittamaan, tekstiä saattoi tulla monta tuntia putkeen. Tällöin kirjoittaminen tuntui mukavalta ja eteenpäin menevältä. Suurimmaksi haasteekseni koin tieteellisen asiatekstin kirjoittamisen omien mittausten ja testien pohjalta. Oli hieman hankalaa aina perustella ja miettiä, että miksi sain tällaiset tulokset. Huomasin, että laboratoriotyöskentelyä ja tulosten analysointia olisi tarvinnut opiskella enemmän opintojeni aikana.

Yhteenvetona opinnäytetyö on ollut erittäin haastava ja aikaa siihen kului aivan liikaa. Työ oli jo valmiiksi alussa liian laaja ja olen huomannut matkan varrella keksineeni muita hyviä tutkimusaiheita jatkuvasti. Vaikka ongelmia oli paljon opinnäytetyötä tehdessä, olen erittäin tyytyväinen kaikkeen oppimaani. Sain kaapin valmiiksi ja suurimmaksi osaksi saavutin omat tavoitteeni.

LÄHTEET

Camp, J., Fisher, E. 2002. Exploring the world of the ancient greeks. London. Thames & Hudson Ltd. s. 167

Riekkinen, E., 2008. Opinnäytetyö: Kansanomaisen astiakaapin yläosan restaurointi ja alaosan rekonstruointi. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

MUUT LÄHTEET

Orientoivat lähteet:

Curtis, T., Lyle price guide furniture. Great Britain, London: Butler & Tanner Ltd.

Hohenschwert, F., 1985. Aufmass historischer möbel des lippischen landesmuseums. Deuchland: Detmold.

Höglund, S., 2008. Korjaa ja entisöi huonekaluja. Keuruu: Otava.

Jäntti, L., 1974. Talonpoikaisesineistön katoavaa kauneutta. Porvoo. Helsinki: WSOY.

Leslie, C., 1985. Tage Frid teaches woodworking, book 3, furnituremaking. United states of America, Newtown, Connecticut: The Taunton press.

Luentomonisteet. 2005-2009. Restaurointi. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

The Taunton press., 1992. Router projects and techniques, The best of fine woodworking. United states of America, Newtown, Connecticut: The Taunton press.

Haastattelut:

Historian selvitys: Holm Matti, Metsänen Mikki ja Peri Birgitta. Kevät ja syksy 2009.

Puhelin- ja sähköpostihaastattelu: Kokki, K-P., 11.9.2009, 14.9.2009 ja 16.9.2009

Sähköpostihaastattelu: Selkee, S., 25.3.2009 ja 8.4.2009

Suulliset lähteet:

Carlozzo, Diego

Muotio Jari-Pekka

KUVALUETTELO

Kuva 1 Holm, Mira. 2009. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 2 Kokki, K-P., Aminoff, A., Morelius B., Tamminen, M., Tarna, T. & Forslund, R. 2005. Suomen antiikkiesineet. Kustavilaisuudesta empireen. Helsinki: WSOY. s.260

Kuva 3 Fredlund, J., 1977. Allmogemöbler.Västerås. s.138

Kuva 4 Holm, Mira. 2009. 1820-luvun kaappi Varsinaissuomesta. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 5 Kokki, K-P., Aminoff, A., Morelius B., Tamminen, M., Tarna, T. & Forslund, R. 2005. Suomen antiikkiesineet. Kustavilaisuudesta empireen. Helsinki: WSOY. s.175

Kuva 6 Fredlund, J., 1977. Allmogemöbler.Västerås. s.139

Kuva 7 Holm, Mira. 2009. Kaksiosainen kaappi, Porvoo. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 8 Holm, Mira. 2009. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 9 Heinonen, J., Vuoristo, O., 2000. Antiikkikirja. Helsinki: Tammi. s.16

Kuva 10 Kokki, K-P., Aminoff, A., Morelius B., Tamminen, M., Tarna, T. & Forslund, R. 2005. Suomen antiikkiesineet. Kustavilaisuudesta empireen. Helsinki: WSOY. s.182

Kuva 11 Holm, Mira. 2009. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 12 Heinonen, J., Vuoristo, O., 2000. Antiikkikirja. Helsinki: Tammi. s.98

Kuva 13 Holm, Matti. Hamina: Yksityinen kuvakokoelma.

Kuva 14 Holm, Matti. Hamina: Yksityinen kuvakokoelma.

Kuva 15 Holm, Mira. 2009. Vitriinikaappi. Kouvola.

Kuva 16 Holm, Mira. 2009. Näytteidenottoaikka. Kouvola: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, laboratorio.

Kuva 17 Holm, Mira. 2009. Oven sisäpuolen fluoresenssi. Kouvola: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

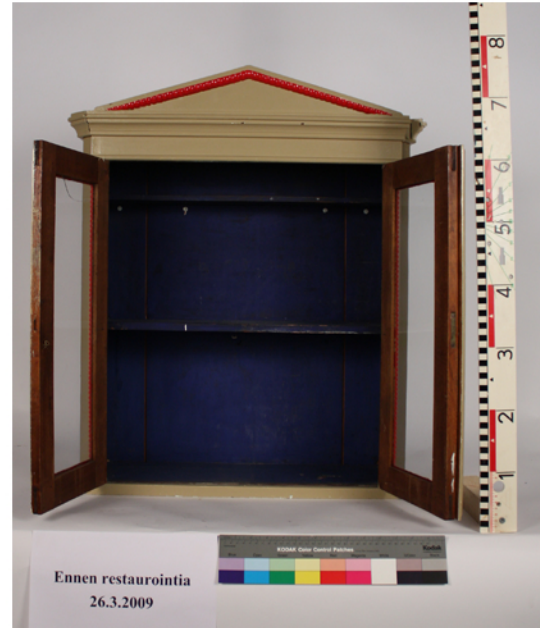
Kuva 18 Holm, Mira. 2009. Kaapin sisäpuolen fluoresenssi. Kouvola: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko1. Holm, Mira. 2009. Poikkileikkausnäytteiden tulokset.

Etukuvanto ovet kiinni

Etukuvanto ovet auki

Sivukuvanto oikea

Sivukuvanto vasen

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	LIITE: Ennen restaurointia 26.3.2009

Takakuvanto

Päälükuvanto

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	LIITE: Ennen restaurointia 26.3.2009

**SAAPUVAT
 ASIAKASTYÖT**
Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi	Saapunut 15.12.2008
Omistaja Mikki Metsänen	Puhelin 040-7206001
Laskutusosoite Sotkankatu 13, 49400 Hamina	Sähköposti mikki.metsanen@hamina.fi
Työn vastaanottaja Mikki Metsänen	Työstä vastaava opettaja Diego Carlozzo
Työ luvattu valmiiksi (esim. tammikuun loppu) Kevät 2010	

Valokuva

Muuta

--

DOKUMENTOINTI I

Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi	Saapunut 15.12.2008
--------------------------------	-------------------------------

Valokuva

Kuvaaja Mira Holm	Pvm 26.3.2009
-----------------------------	-------------------------

Esineen taustaa

Vitriinikaappi edestä ja sisältä.

Esine-, tausta- ja materiaalitiedot lomakkeissa 2 ja 3

DOKUMENTOINTI I

Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi	Saapunut 15.12.2008
--------------------------------	-------------------------------

Valokuva

Kuvaaja Mira Holm	Pvm 26.3.2009
-----------------------------	-------------------------

Esineen taustaa

Vitriinikaapin vasen ja oikea sivu

Esine-, tausta- ja materiaalitiedot lomakkeissa 2 ja 3

Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi	Saapunut 15.12.2008
--------------------------------	-------------------------------

Valokuva

Kuvaaja Mira Holm	Pvm 26.3.2009
-----------------------------	-------------------------

Esineen taustaa

Vitriinikaappi takaa ja päältä

Esine-, tausta- ja materiaalitiedot lomakkeissa 2 ja 3

Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi	Opiskelija Mira Holm
Omistaja Mikki Metsänen	Ryhmä Re5h
Laskutusosoite Sotkankatu 13, 49400 Hamina	
Puhelin 040-7206001	

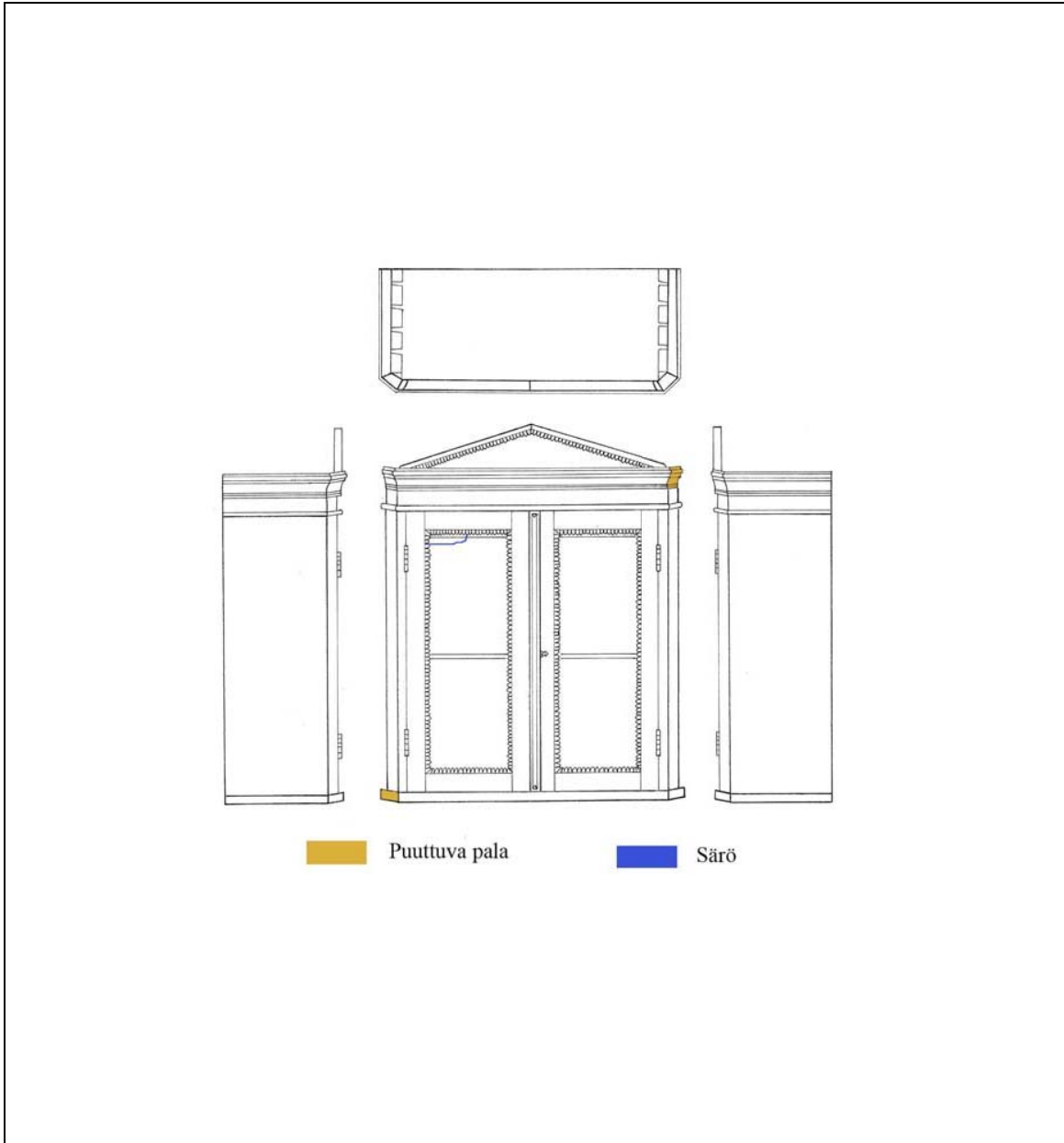
Esineen kuvaus

Yleiskuvaus Vitriinikaapin yläosa. Beigen värinen kaappi, punaiset koristelistat ja sininen sisusta. Klassismin ja empiren piirteitä: päätykolmio, helmilistat, profiililistat ja viistetyt kulmat. Noin 1800-luvun lopun – 1900-luvun alun huonekalu.			
Materiaalit Kauttaaltaan puuta (mänty). Kaksi lasiovea. Metallinen lukko ja avainkilpi.			Mitat Leveys: 670mm Korkeus: 800mm Syvyys: 270mm
Värien esiinnotteknikka Kirurginveitsi, Maalinpoistoaine (Nitromors) + tärpätti + etanoli	N u m e r o (vanhin on l.)	Koodi	Värimalli
Käytetty värikartta ja vuosi NCS (Natural Color System), block, edition 2, Scandinavian Colour Institute, Stockholm, Sweden, 1996			
Väreihin liittyvät kuvat ja taulukot / liitenrot liitteet 3/1-7, 4, 5 ja 6/1-3			
HUOMIOITAVAA			
Spektrofotometrikäyrät, UV-kuvat ja liukoisuustestit ☒ Kyllä ☐ Ei			
Raportit liitteessä nro 3/1-7 ja 7/1-2 UV-kuvat tekstissä kohdassa 3.7			

Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi	Pvm 15.12.2008	Nro
--------------------------------	--------------------------	-----

Piirros

Vauriot (vaurioiden kuvaus lomakkeessa 4)

Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi	Opiskelija Mira Holm
Omistaja Mikki Metsänen	Ryhmä Re5h

Esineen vauriot

Rakenne Hyvässä kunnossa.
Puumateriaali Ala-osan kulmalistasta puuttuu osa. Ylä-osan koristelistaa puuttuu pieni pätkä.
Metallit Hyvässä kunnossa. Avain hukunut.
Pintakäsittely Maalipinta saanut jonkin verran kolhuja. Vitriinikaapin vasemmalla sivulla tummempi läikkä maalipinnassa. Sisällä oleva sininen maali erittäin suttuinen. Kaiken alla ruskea petsi ja lakka.
Muita huomioita vaurioista Oikean oven lasissa särö. Esineen kaikki kolme vauriota etukuvannossa.

DOKUMENTOINTI 5
RESTAUROINTI-
SUUNNITELMA
Esineen vastaanottotiedot

Esine Vitriinikaappi		Pvm 15.12.2008
Opintojakso Opinnäytetyö	Opiskelija Mira Holm	
Ohjaaja Diego Carlozzo	Ryhmä Re5h	

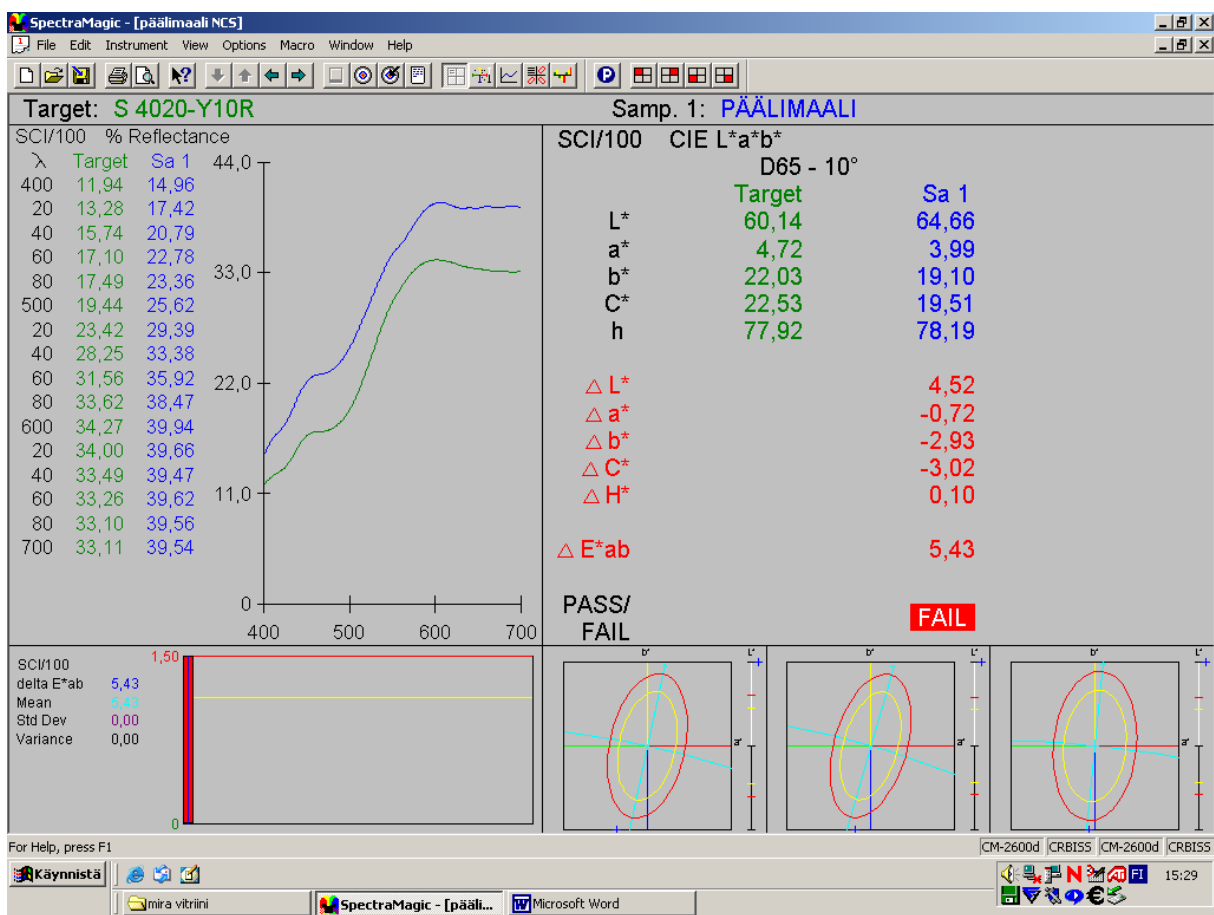
Suunnitelma

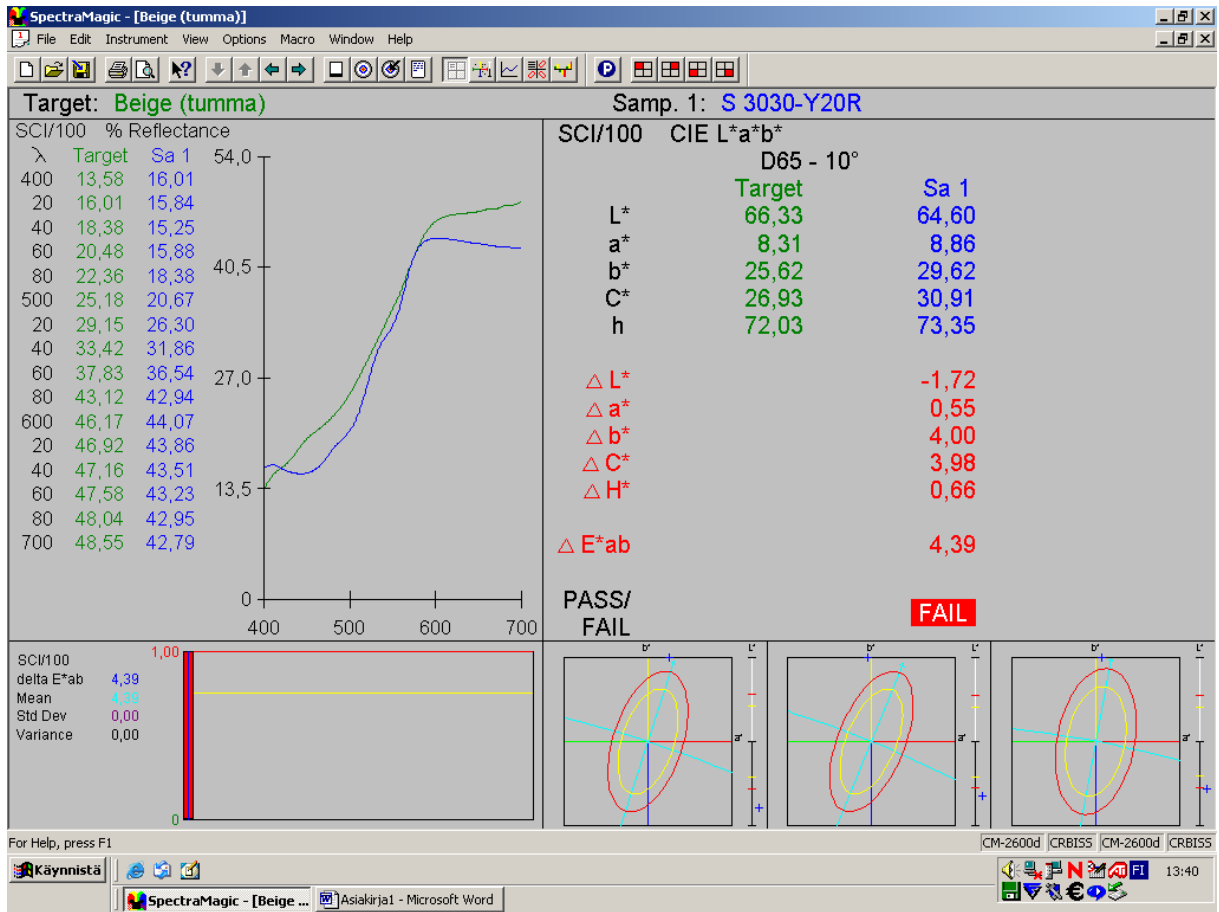
Toimenpiteet <u>Vitriinin yläosa:</u> Valokuvaus Poikkileikkausnäytteiden otto Spektrofotometri Mittapiirroset, vauriokartoitus Liukoisuustestit pintakäsittelyille Maalinpoisto Paikkapalojen teko Hionta Petsaus Lakkaus <u>Vitriinin alaosa:</u> Mittapiirrosten teko Liimapuulevyjen teko rakenteita varten Osien määrämittaan sahaus, jyrästä ja liitokset Ovien teko Helmilistan sorvaus Listojen teko Osien yhteen kasaus kaapiksi Petsaus Lakkaus	Materiaali/tekniikka Kamera Kirurginveitsi Kynät, paperi Liuotteet, pumpuli Kuumailmapuhallin, maalinpoistoaine, Teräsvilla, kirurginveitsi Hiomapaperi Vaahtomuovilla Siveltimellä Kynät, paperi Puu, liima, puristus Puuntyöstökoneet Puusta, sahaus, liimaus, puristus Jyräsimällä ja veistäimellä Liimaus, liitokset Vaahtomuovi, Vesipetsi? Spriipetsi? Siveltimellä, sellakka
---	---

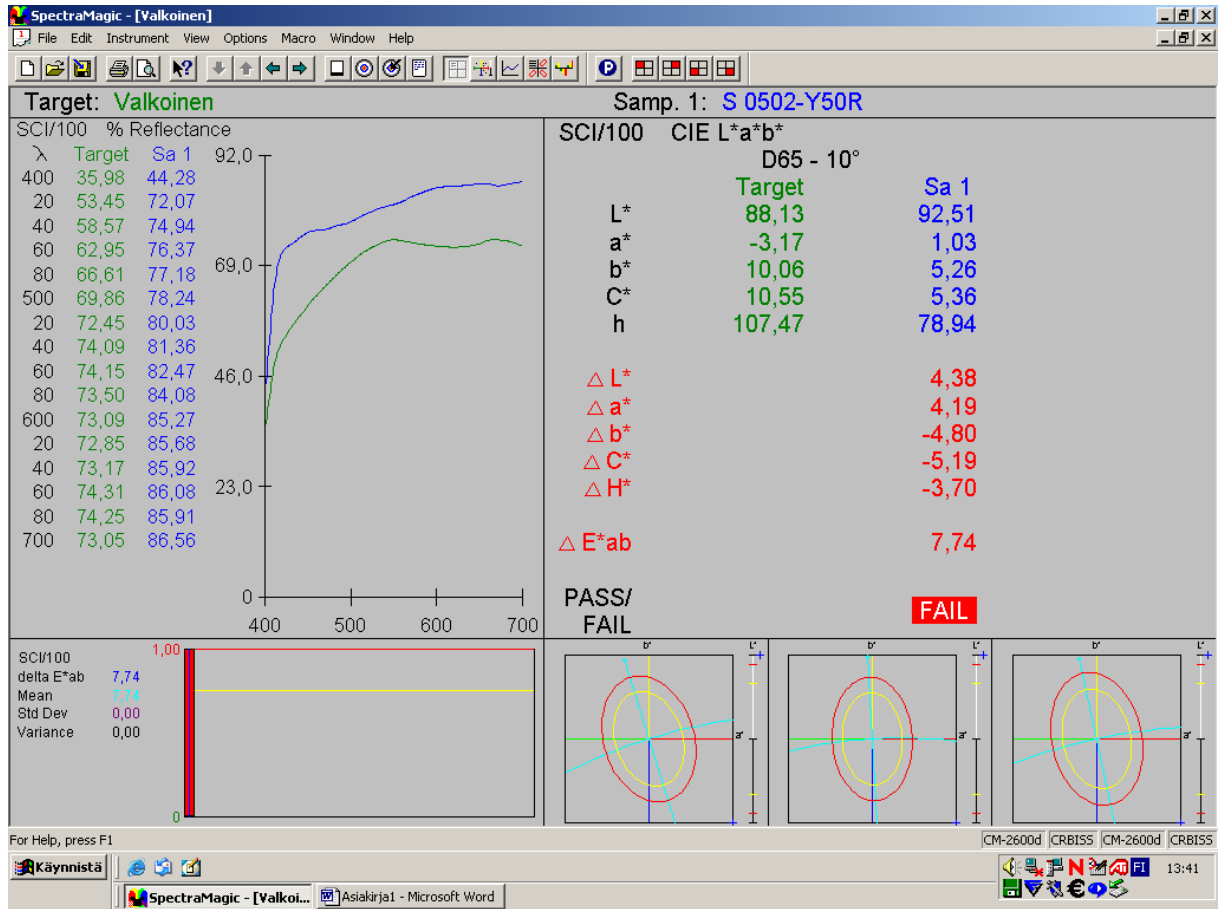
Raportti

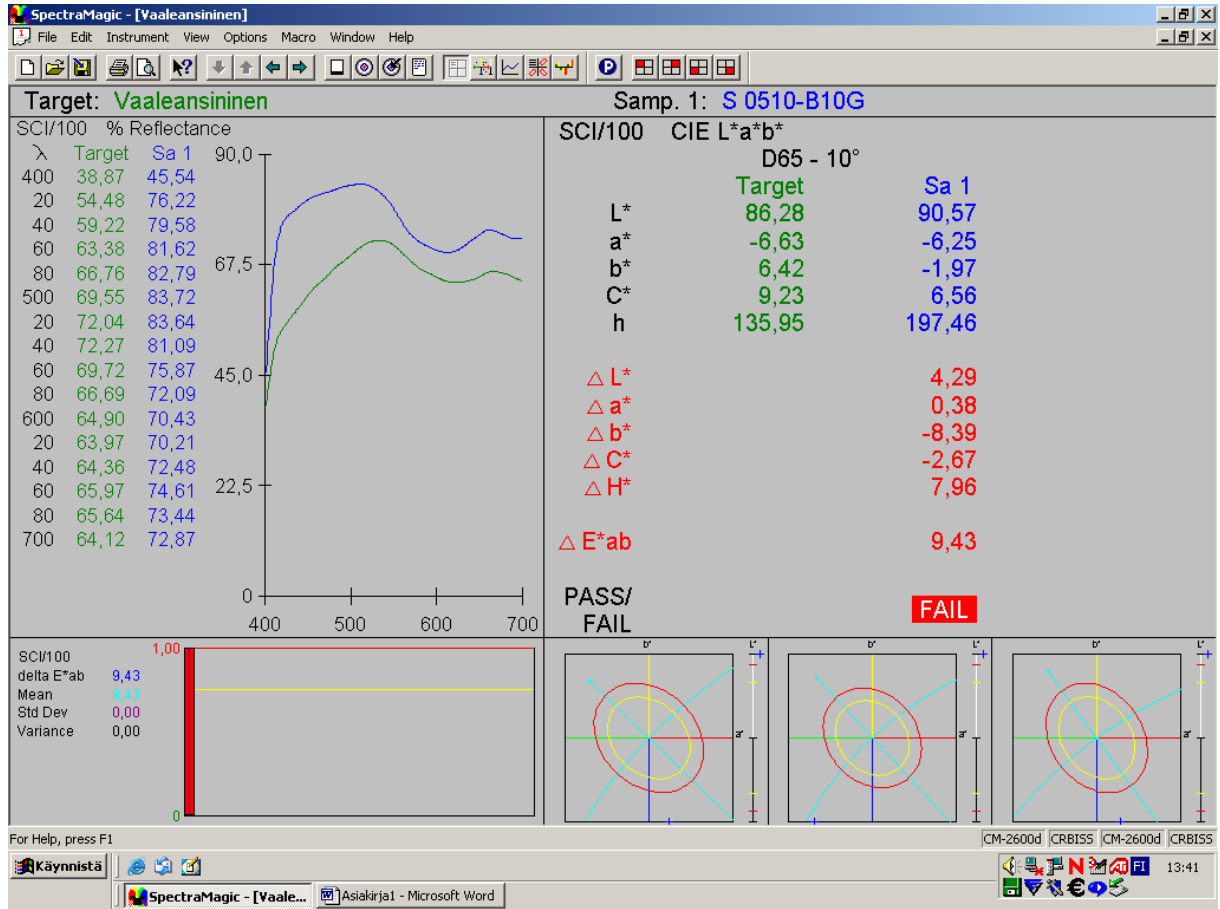
Raportti restauroinnista, liite nro

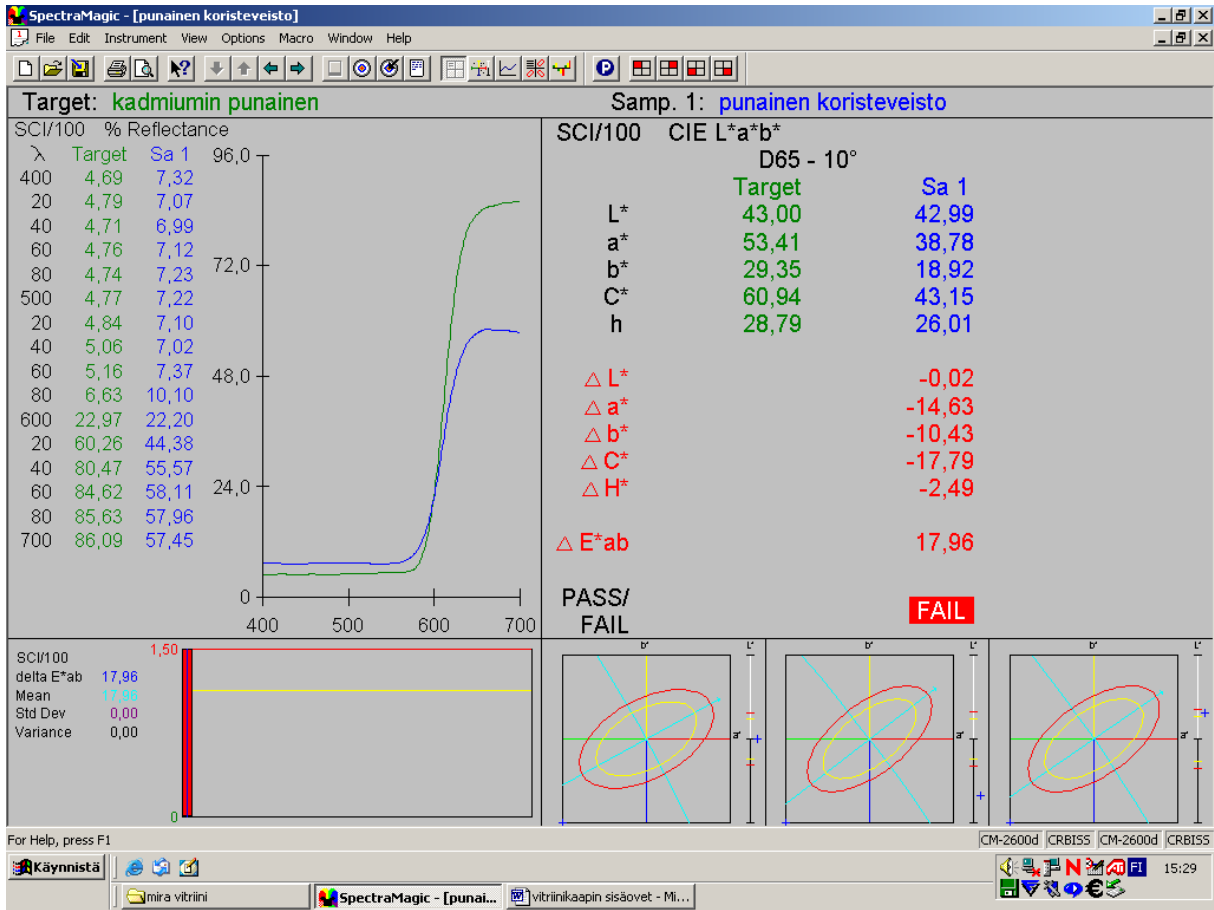
Restaurointiraportti tekstissä kohdassa 4.2,
rekonstruktioraportti tekstissä kohdassa 5.2

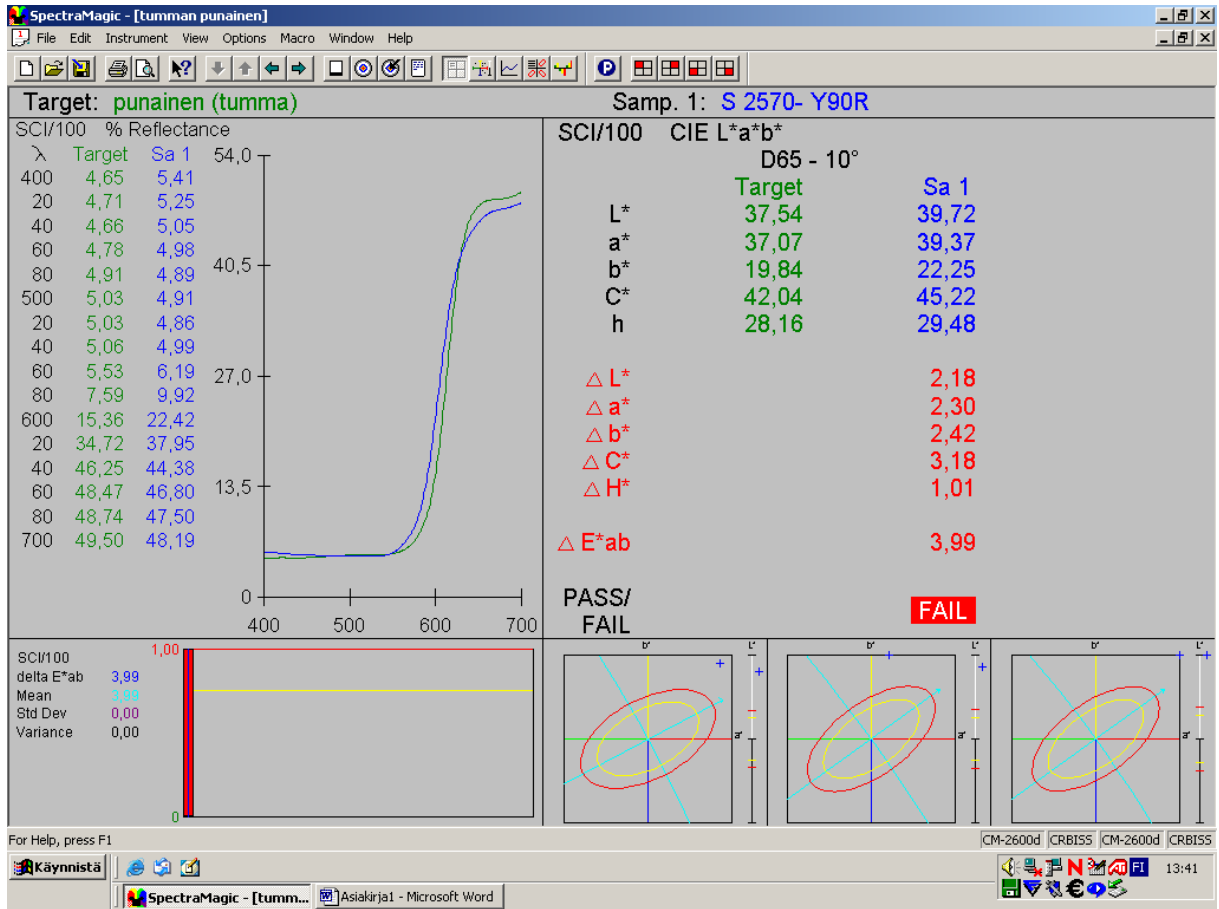

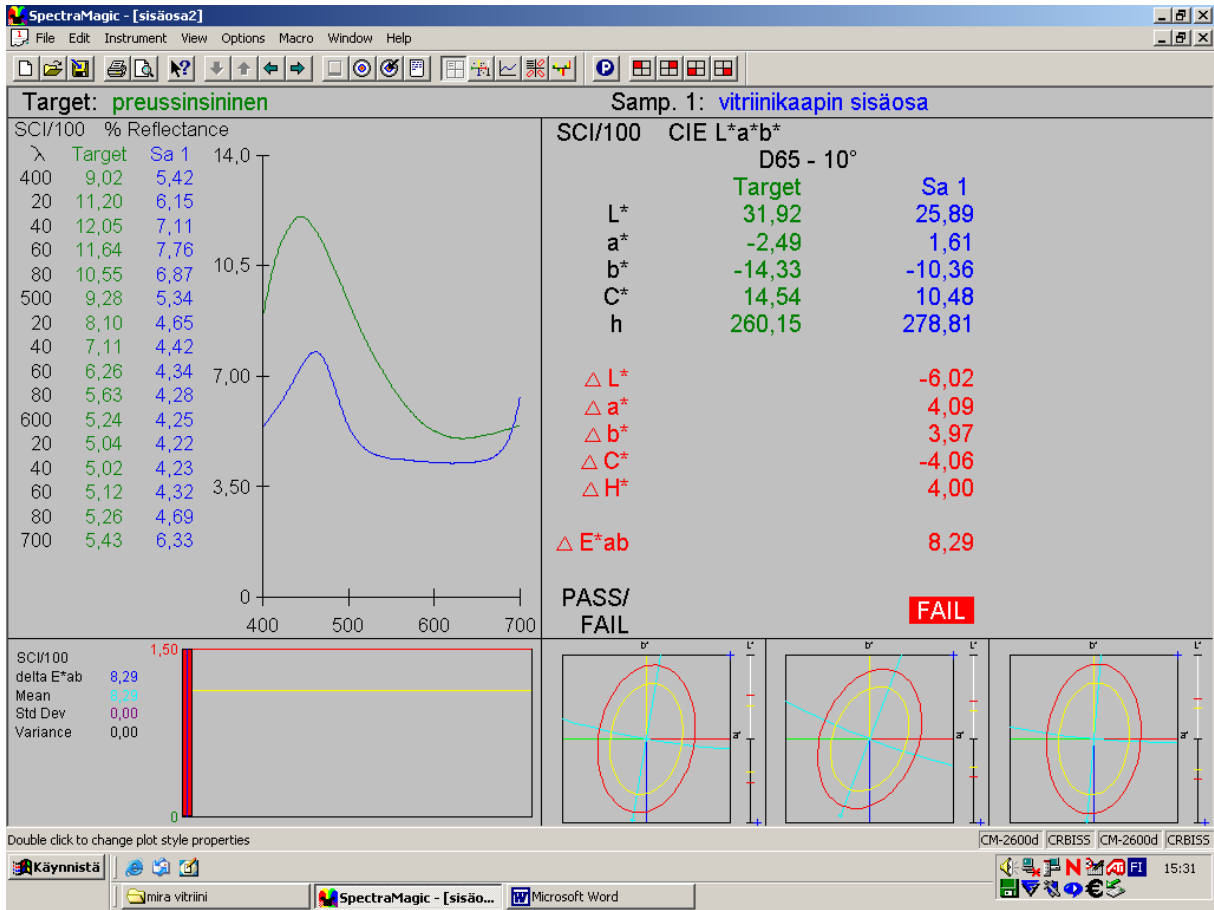

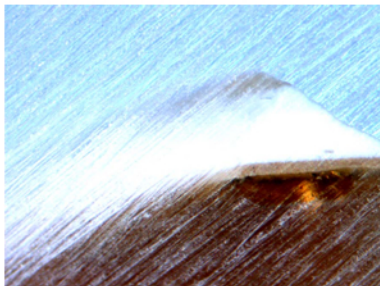
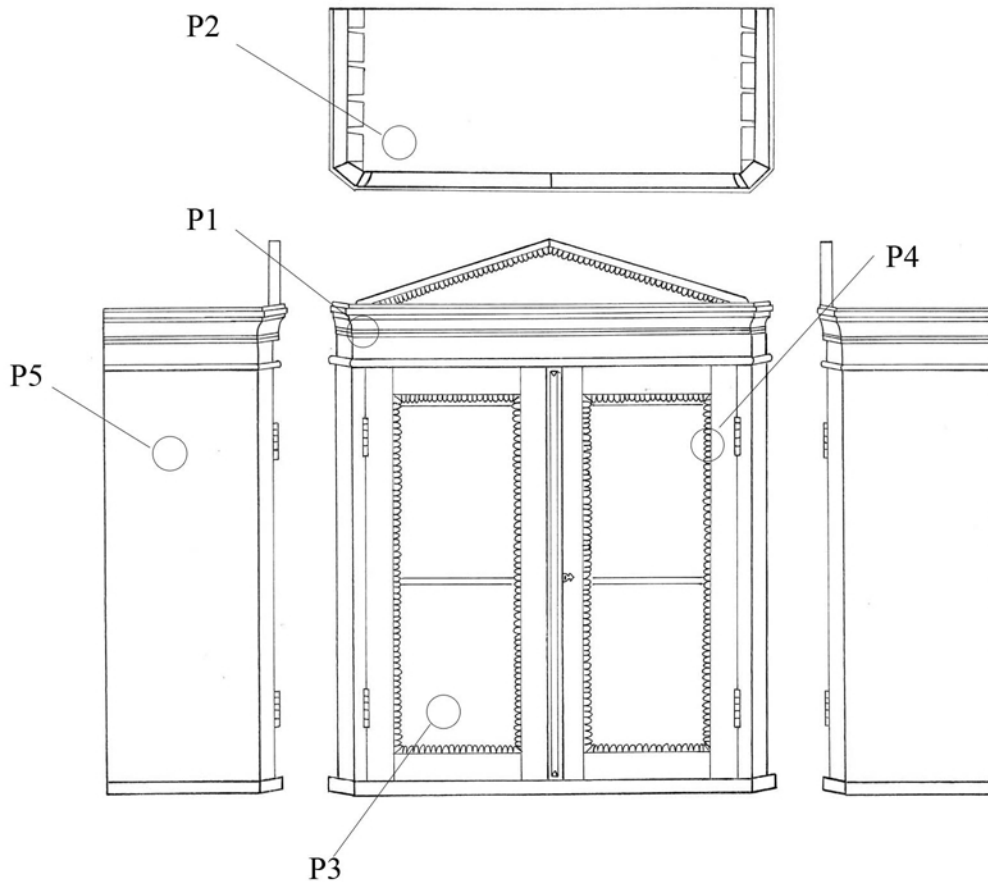

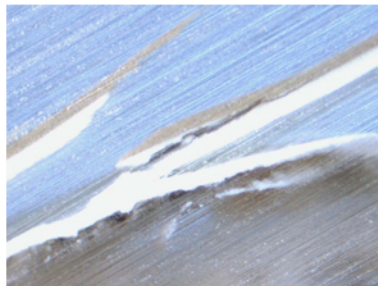

LIITE 4

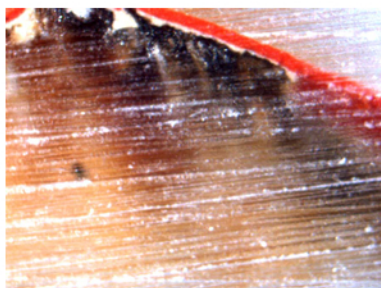
P1

P2

P3

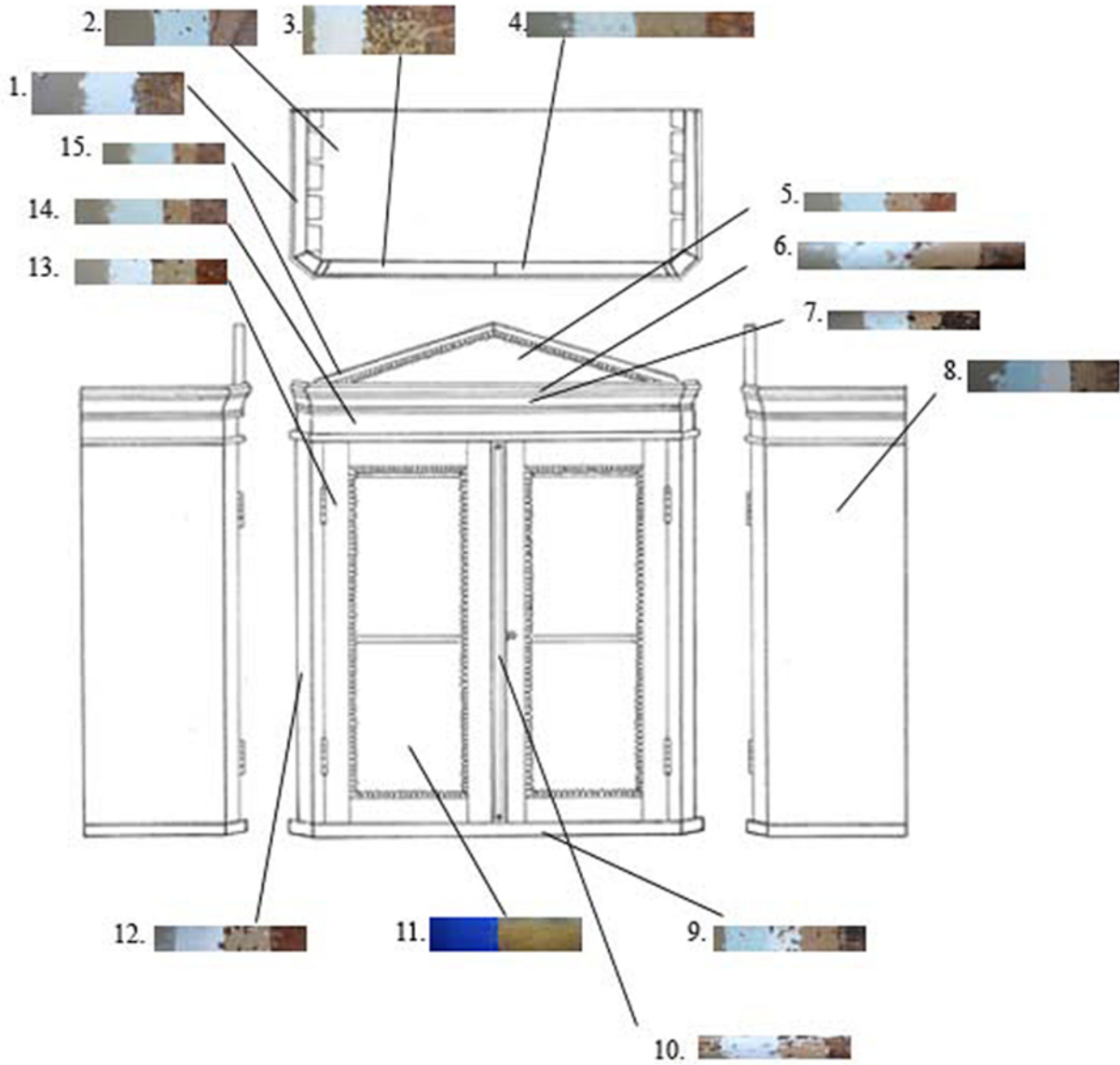
P4

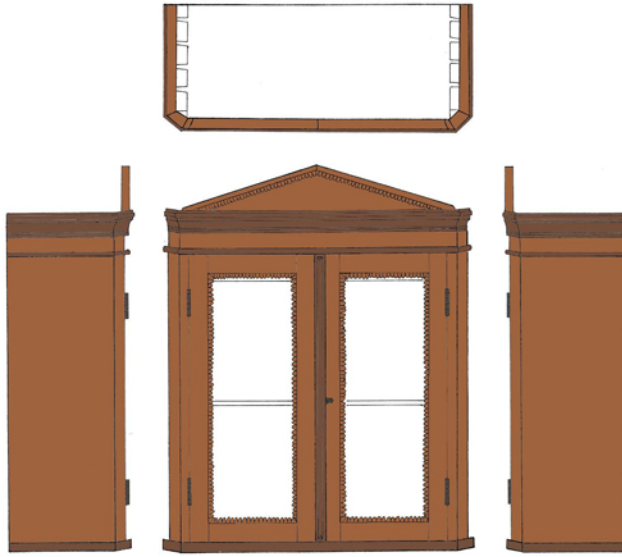
P5

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	Liite: Poikkileikkausnäytteet ja ottopaikat

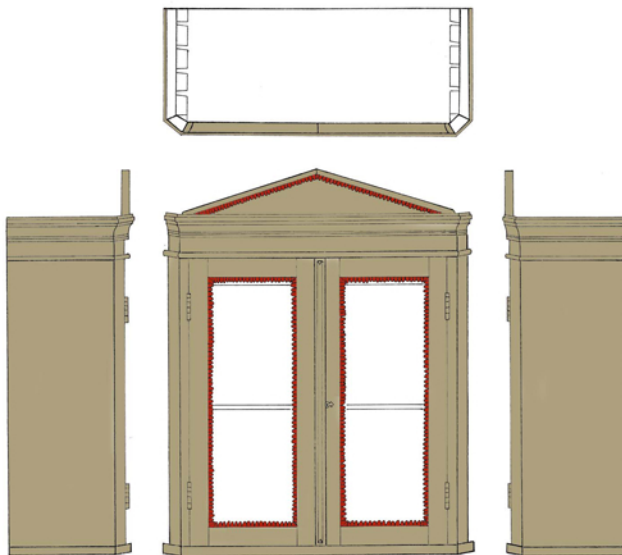
LIITE 5

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	Liite: Väriportaiden ottopai- kat

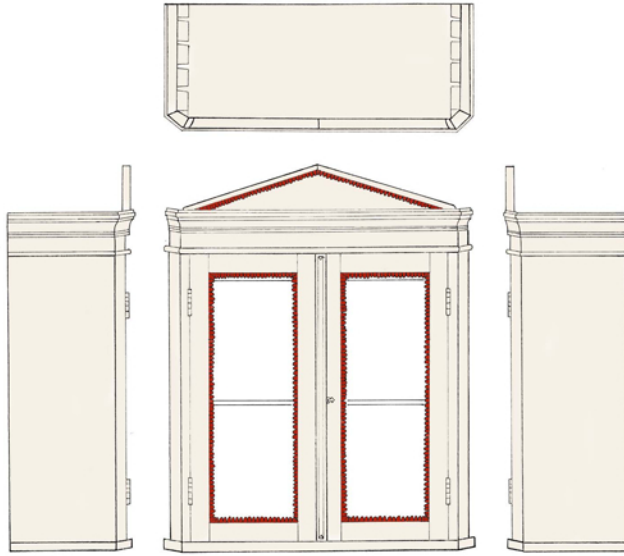

Pintakäsittelykerros 1
Muotiruskea petsi
Tumma pähkinä + musta petsi

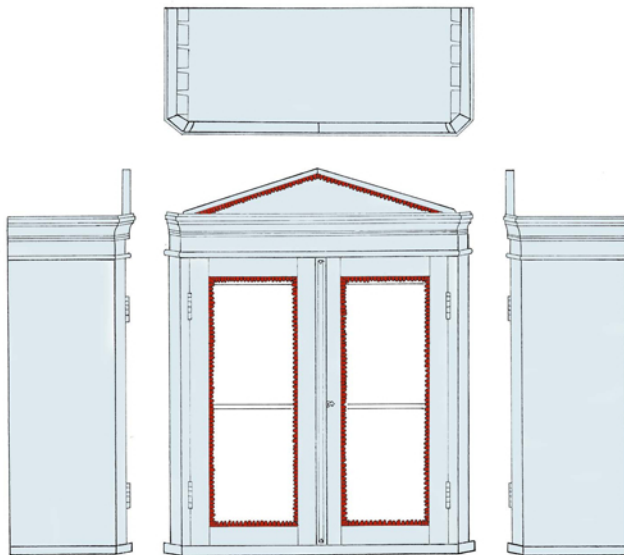

Pintakäsittelykerros 2
Beige S 3030-Y20R
Punainen S 2570-Y90R

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	Liite: Pintakäsittelykerrokset

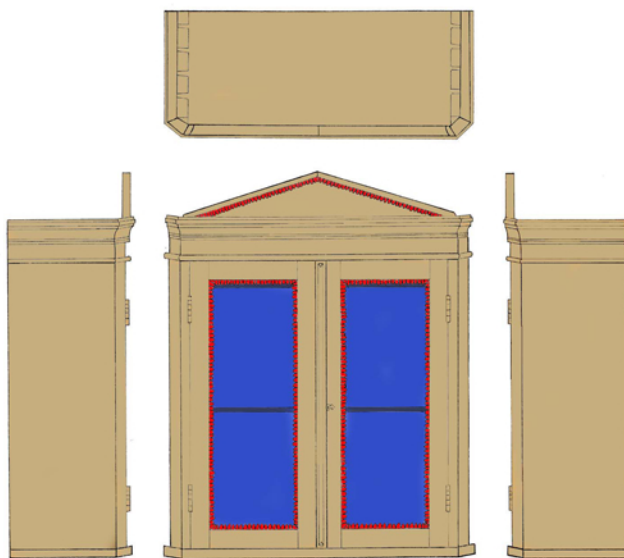

Pintakäsittelykerros 3
 Valkoinen S 0502-Y50R
 Punainen S 2570-Y90R

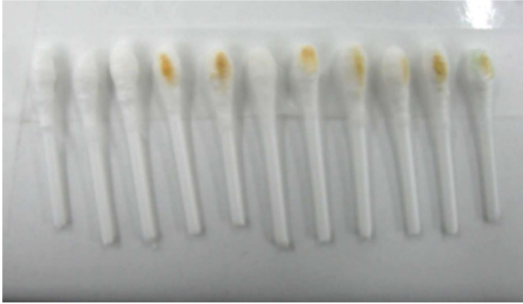
Pintakäsittelykerros 4
 Vaaleansininen S 0510-B10G
 Punainen S 2570-Y90R

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	Liite: Pintakäsittelykerrokset

Pintakäsittelykerros 5
 Vaalea beige S 4020-Y10R
 Punainen S 1580-Y90R
 Sininen S 6030-R80B

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	Liite: Pintakäsittelykerrokset

Näytteet:
1. Tumma beige maaali
S 3030-Y20R

Näytteet:
2. Vaaleansininen maali
S 0510-B10G

Näytteet:
3. Valkoinen maali
S 0502-Y50R

Näytteet:
4. Vaalea beige maali
S 4020-Y10R

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	Liite: Liukoisuustestinäytteet

Näytteet:
5. Kirkas punainen maali
S 1580-Y90R

Näytteet:
6. Tumma punainen maali
S 2570-Y90R

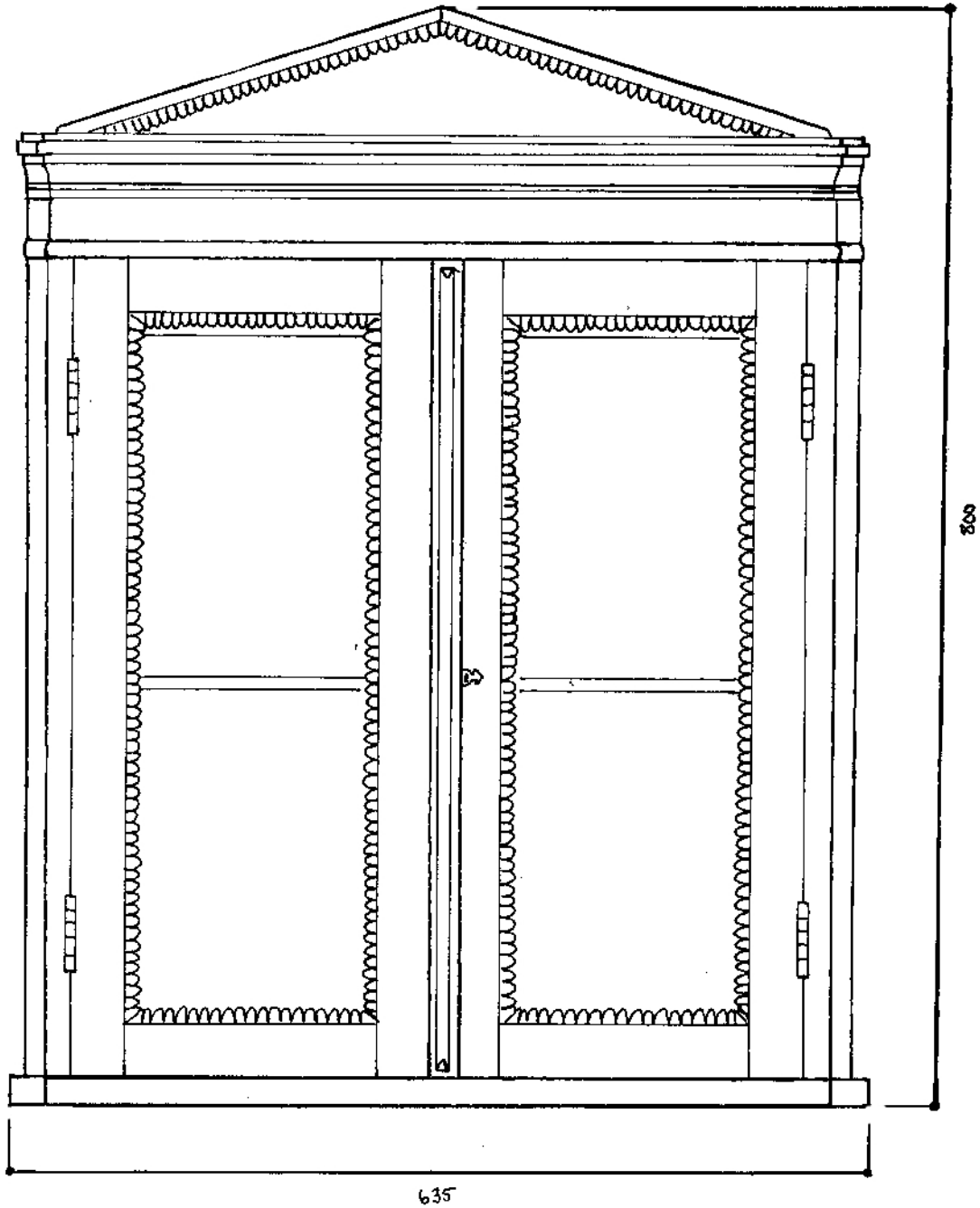

Näytteet:
7. Tumma pähkinä +
musta petsi

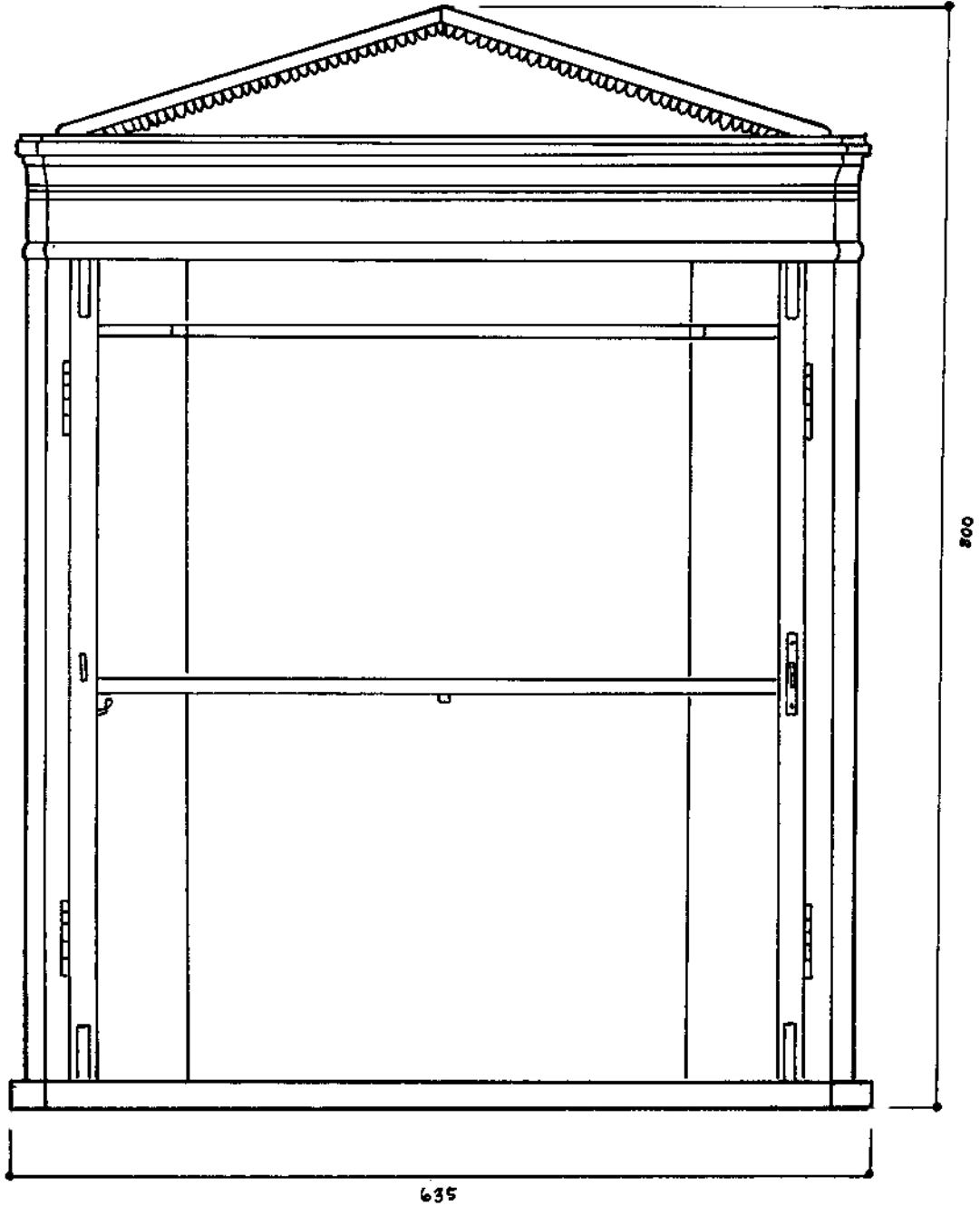

Näytteet:
8. Muotiruskea petsi

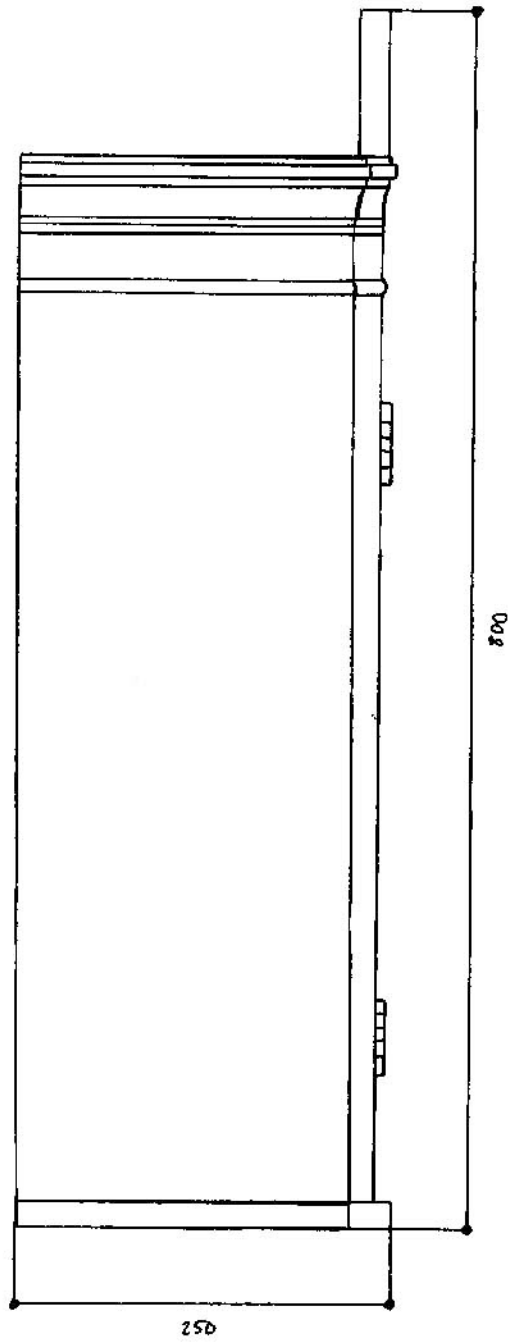
KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
Liite: Liukoisuustestinäytteet	

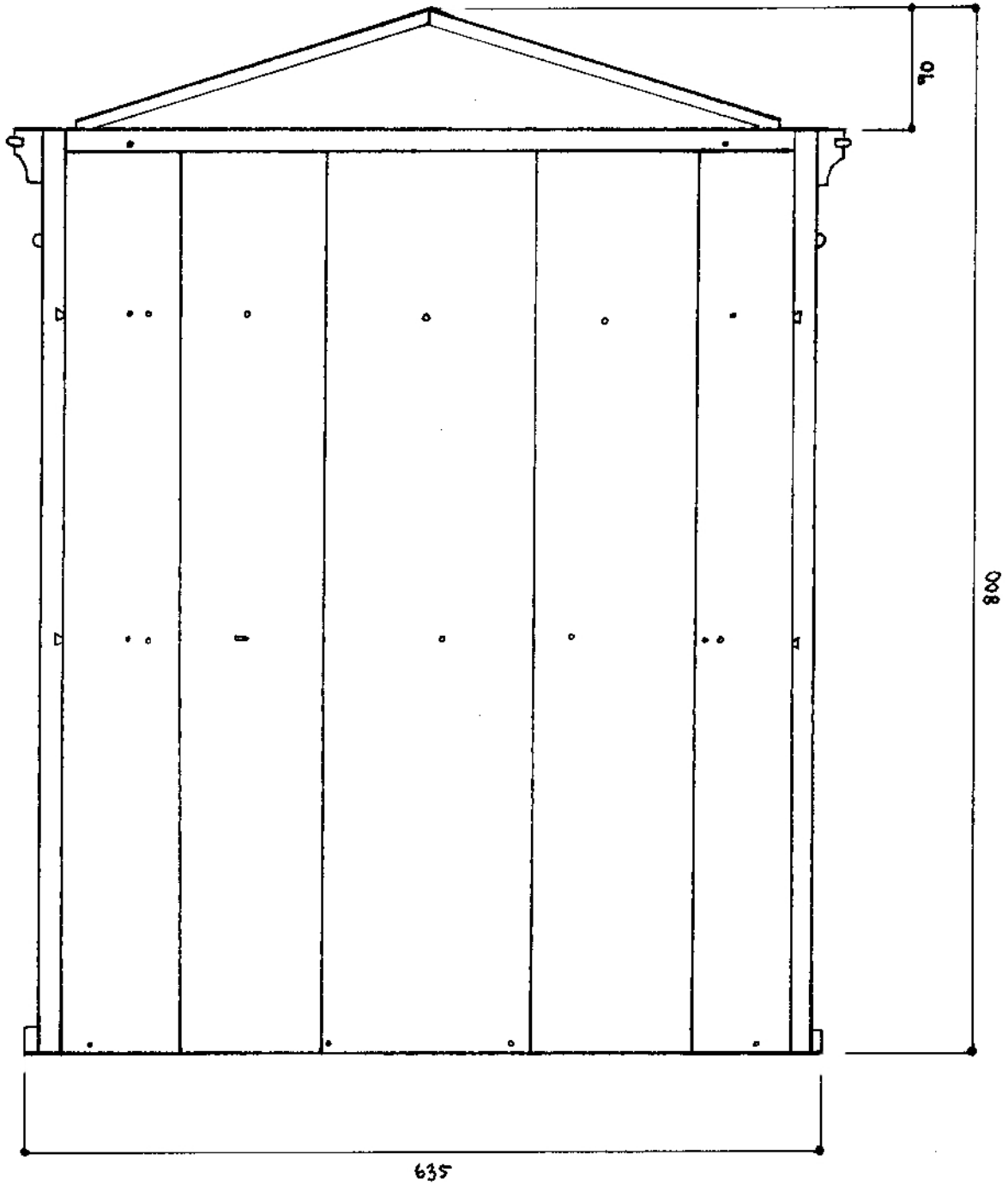
KyAMK Restaurointi	Suhde 1:5	Piirtäjä Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin etukuvanto	

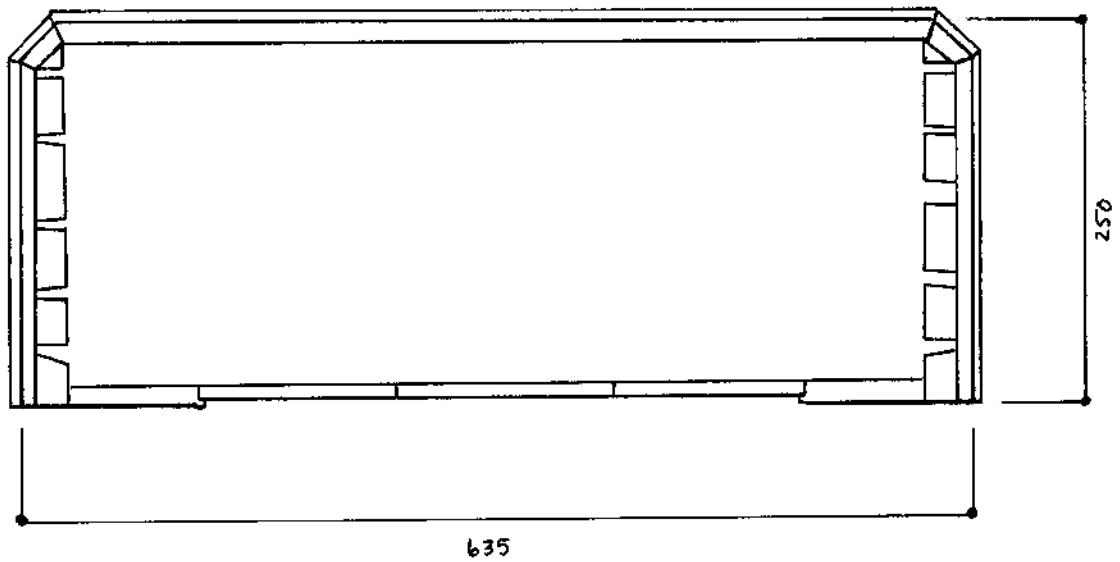
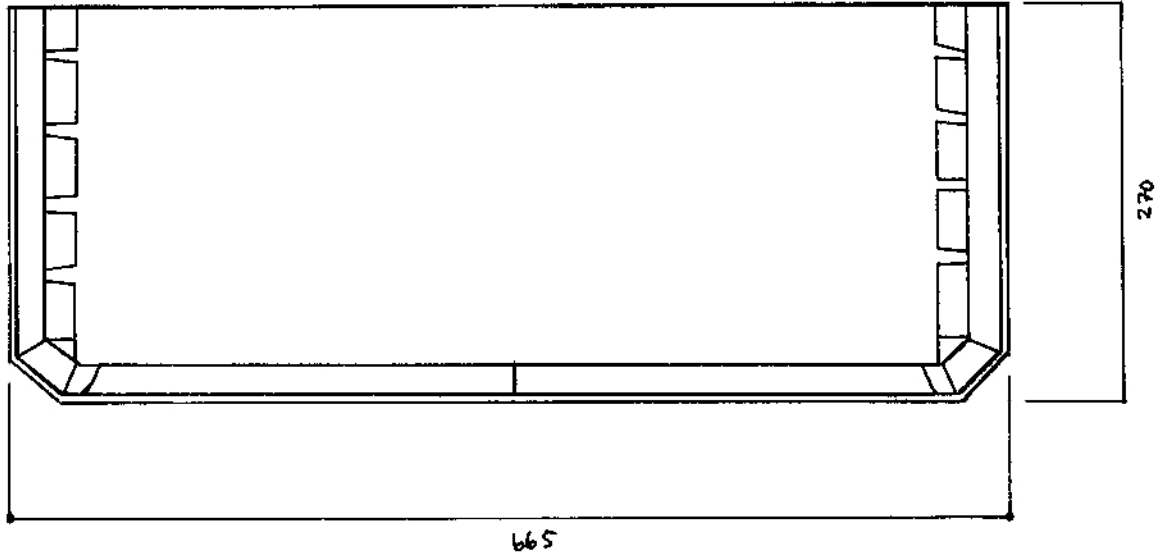
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin etukuvanto ovet auki	

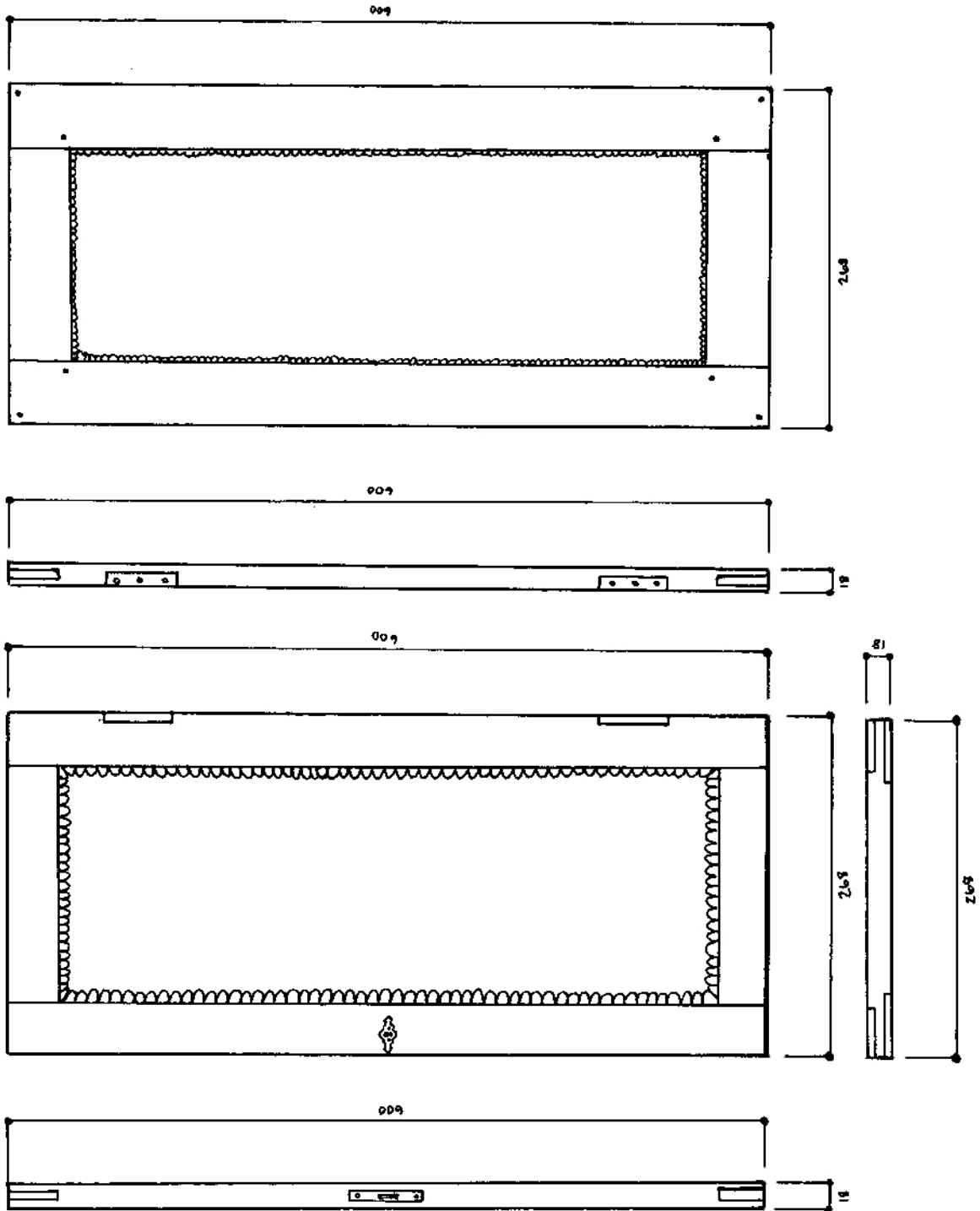
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin sivukuvanto	

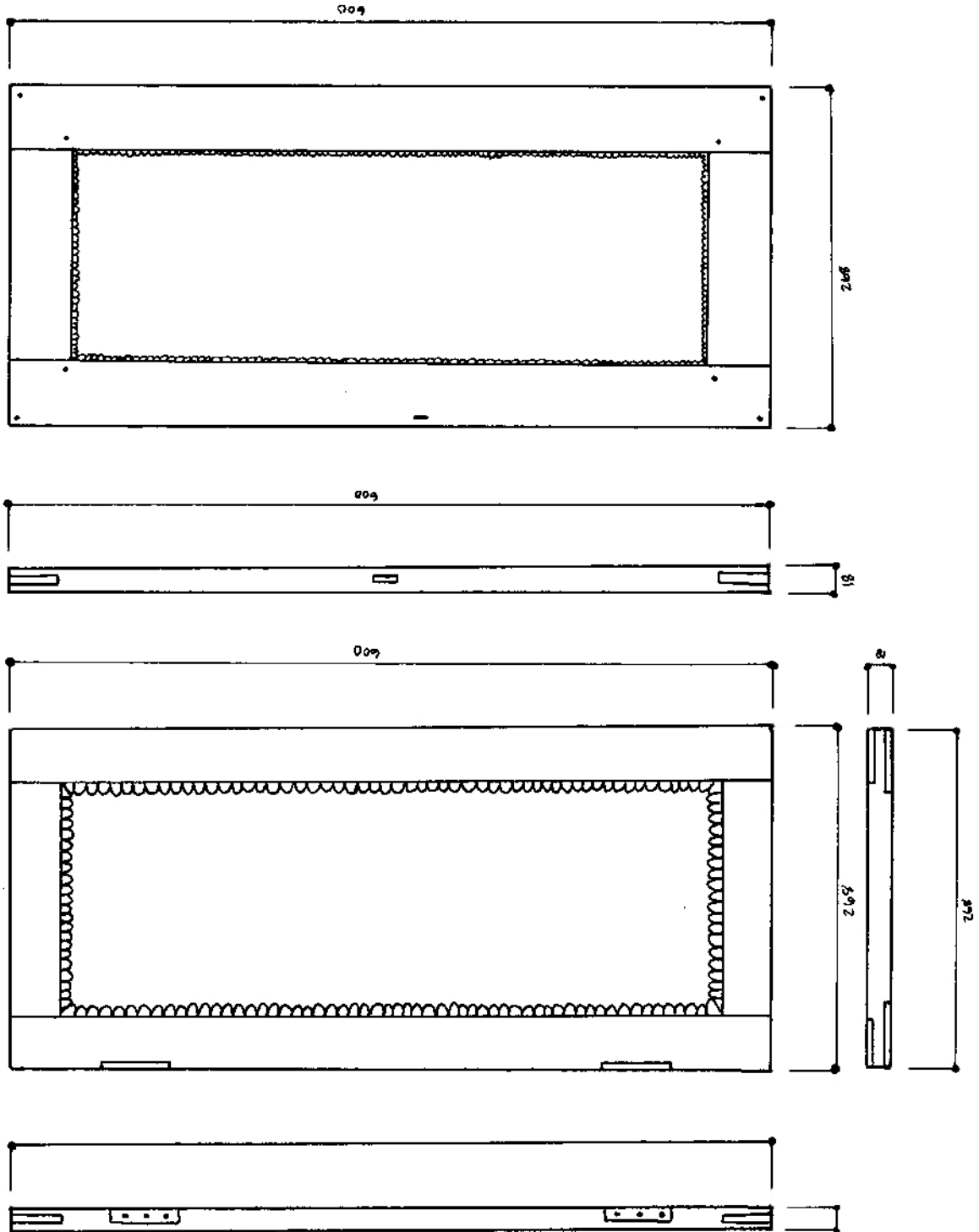
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin takakuvanto	

KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaappi päältä ja pohjasta	

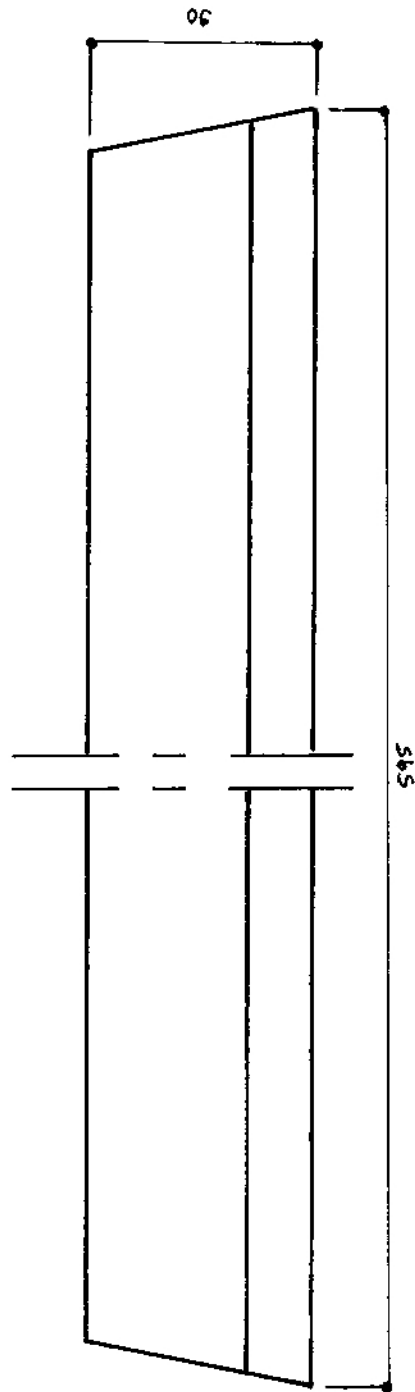
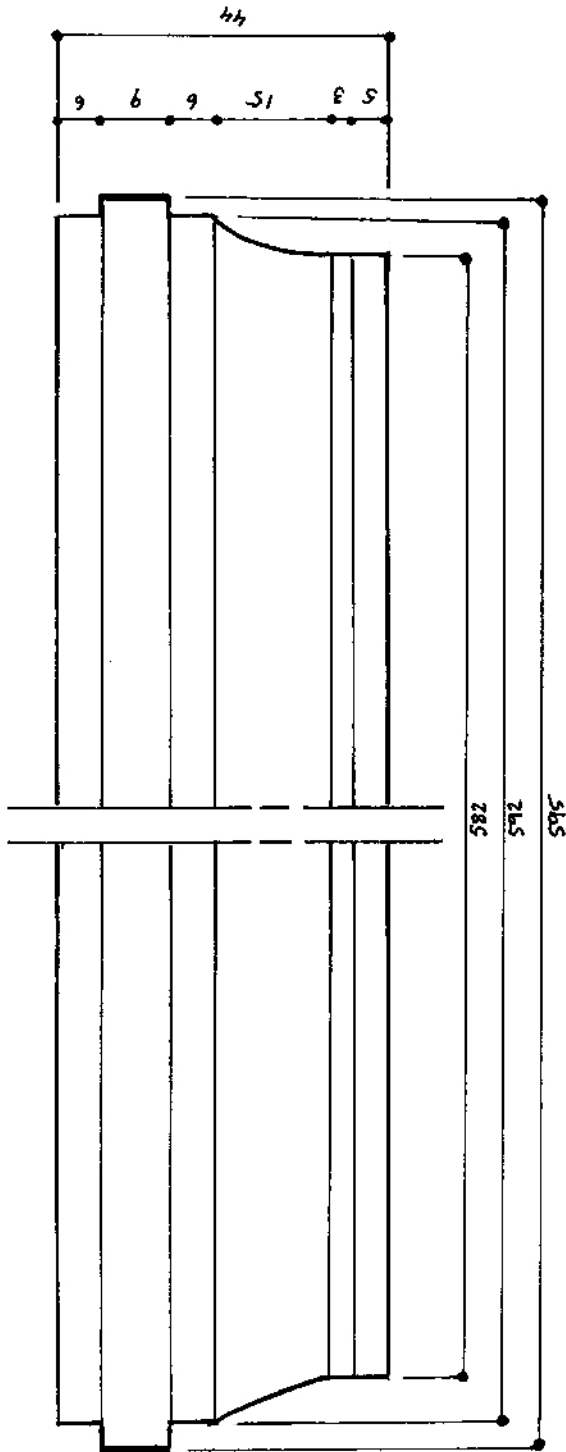
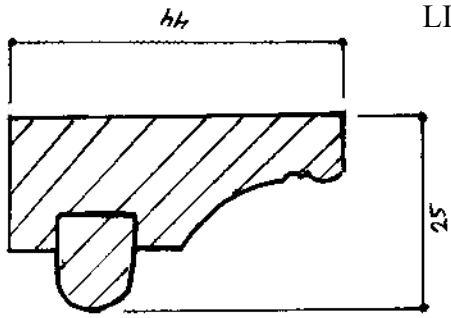

KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin oikea ovi	

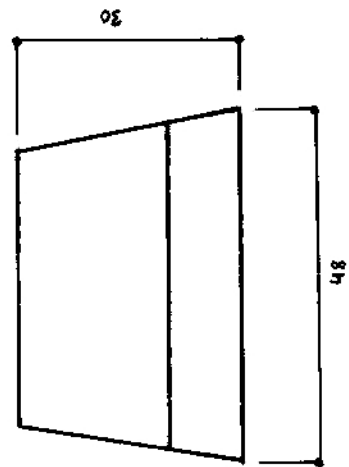
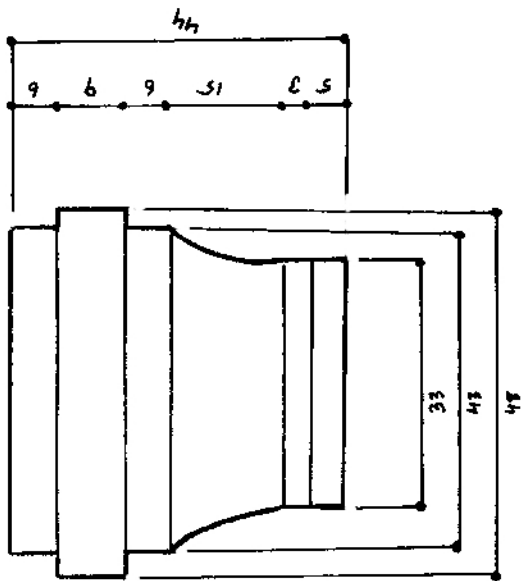
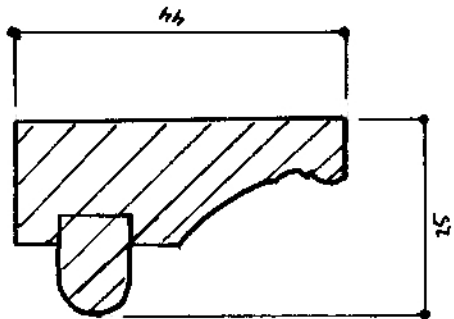

KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin vasen ovi	

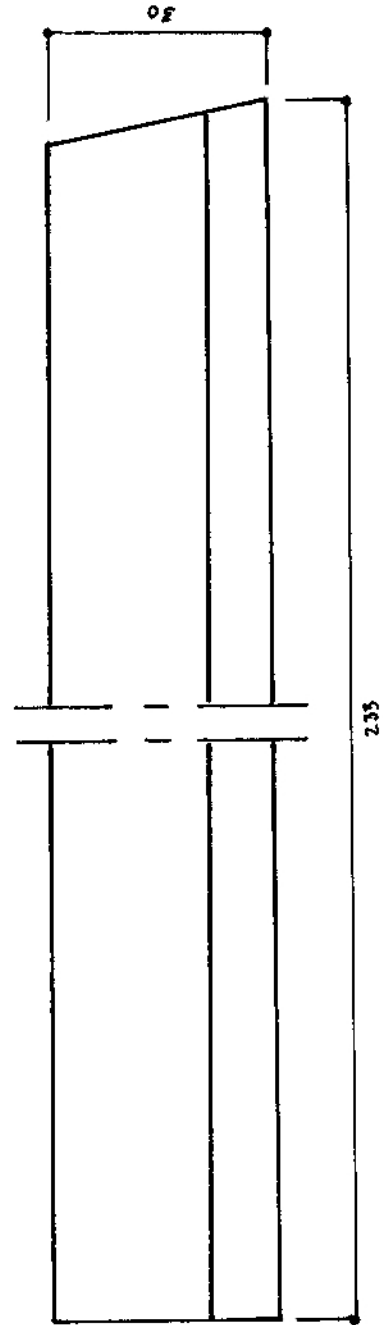
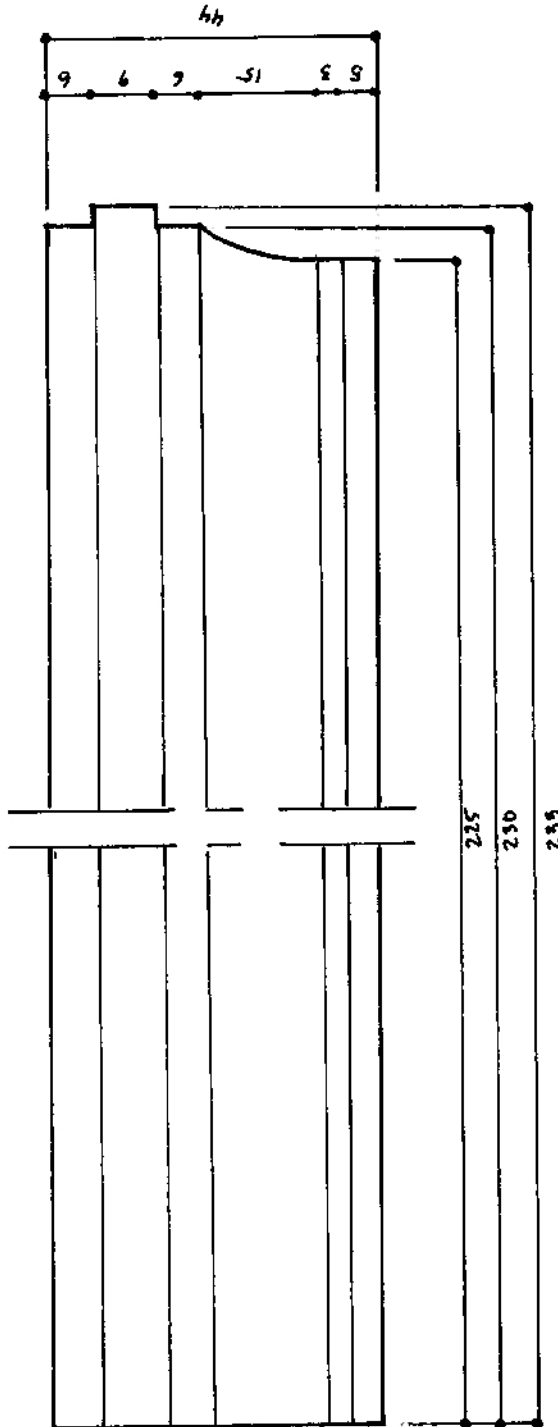
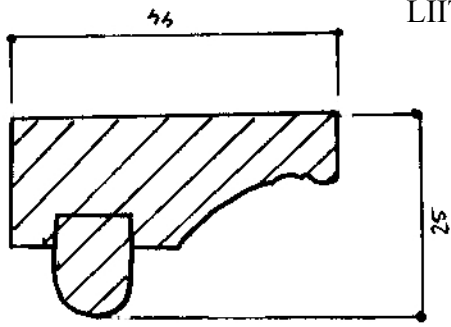
LIITE 8/8

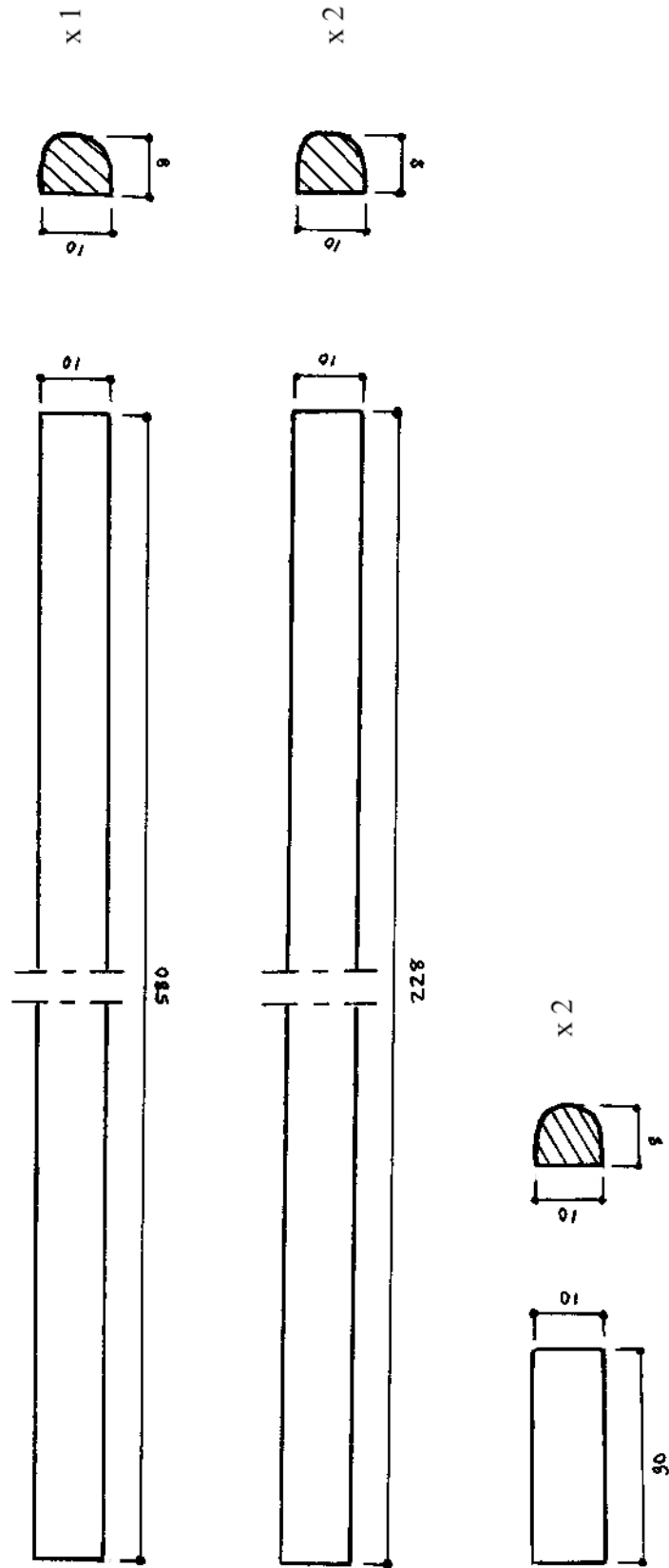
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin ylätulista	

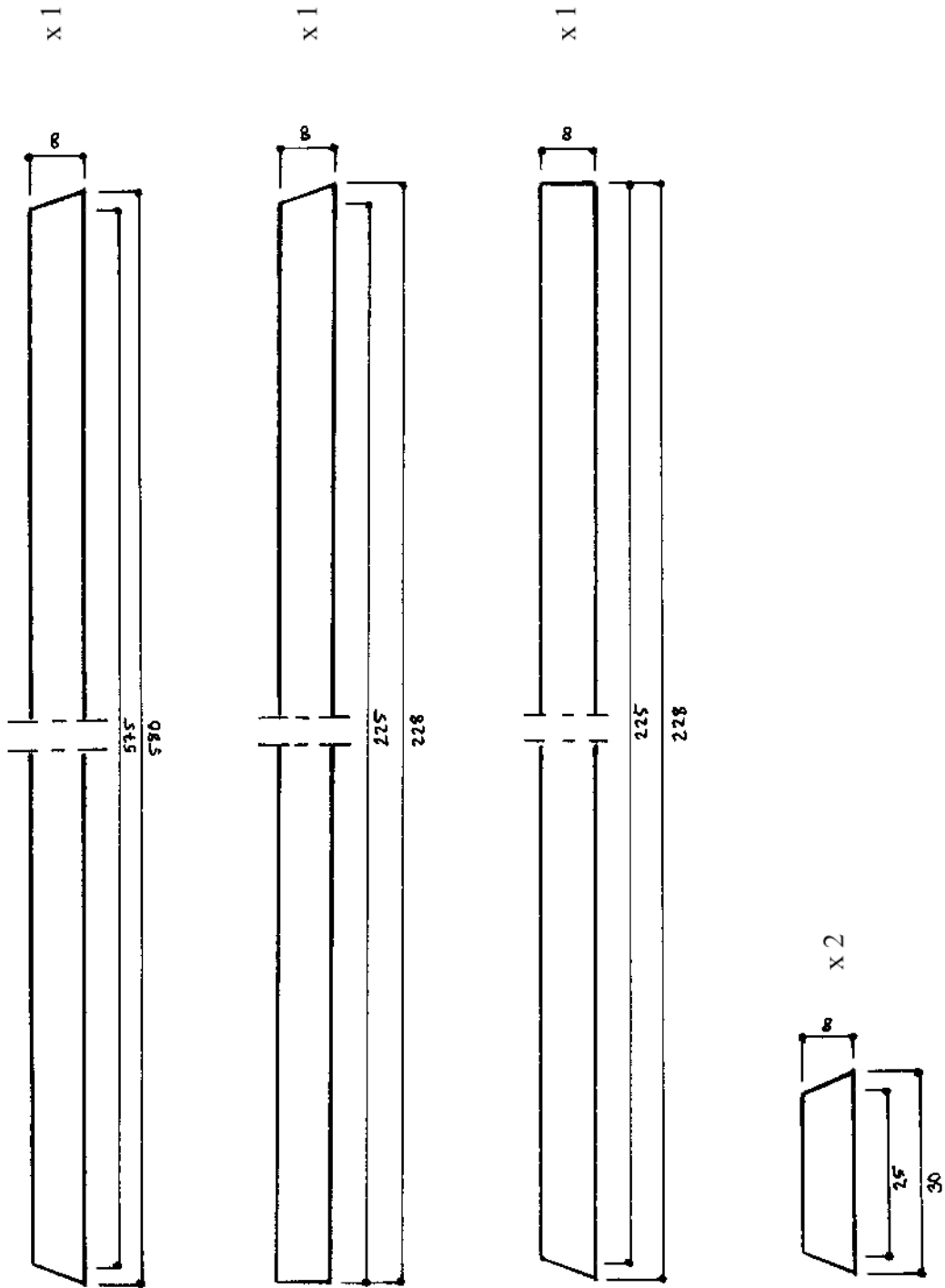
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin yläkulmalista 2kpl	

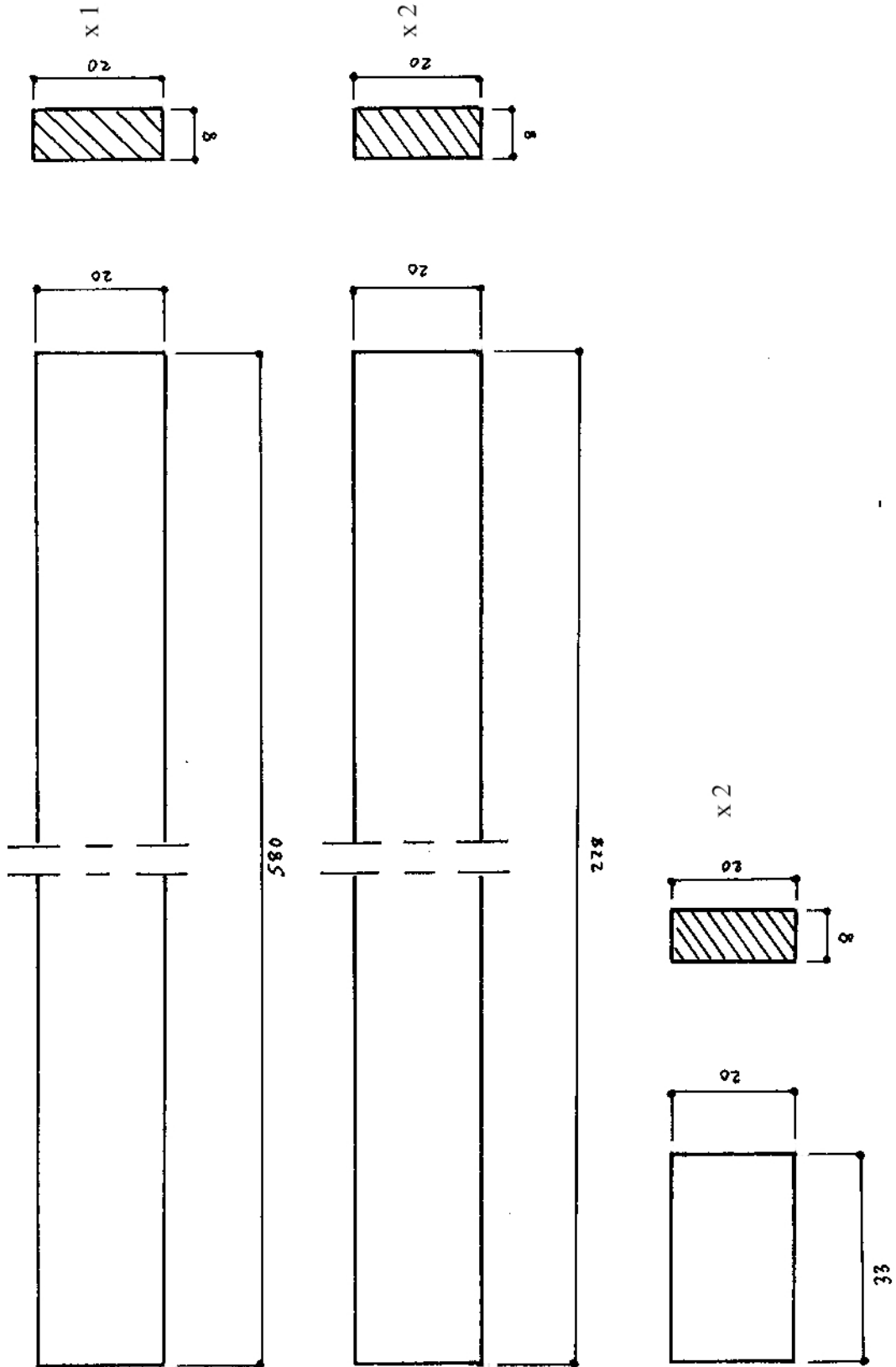
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin yläsivulista 2kpl, toinen peilikuvana	

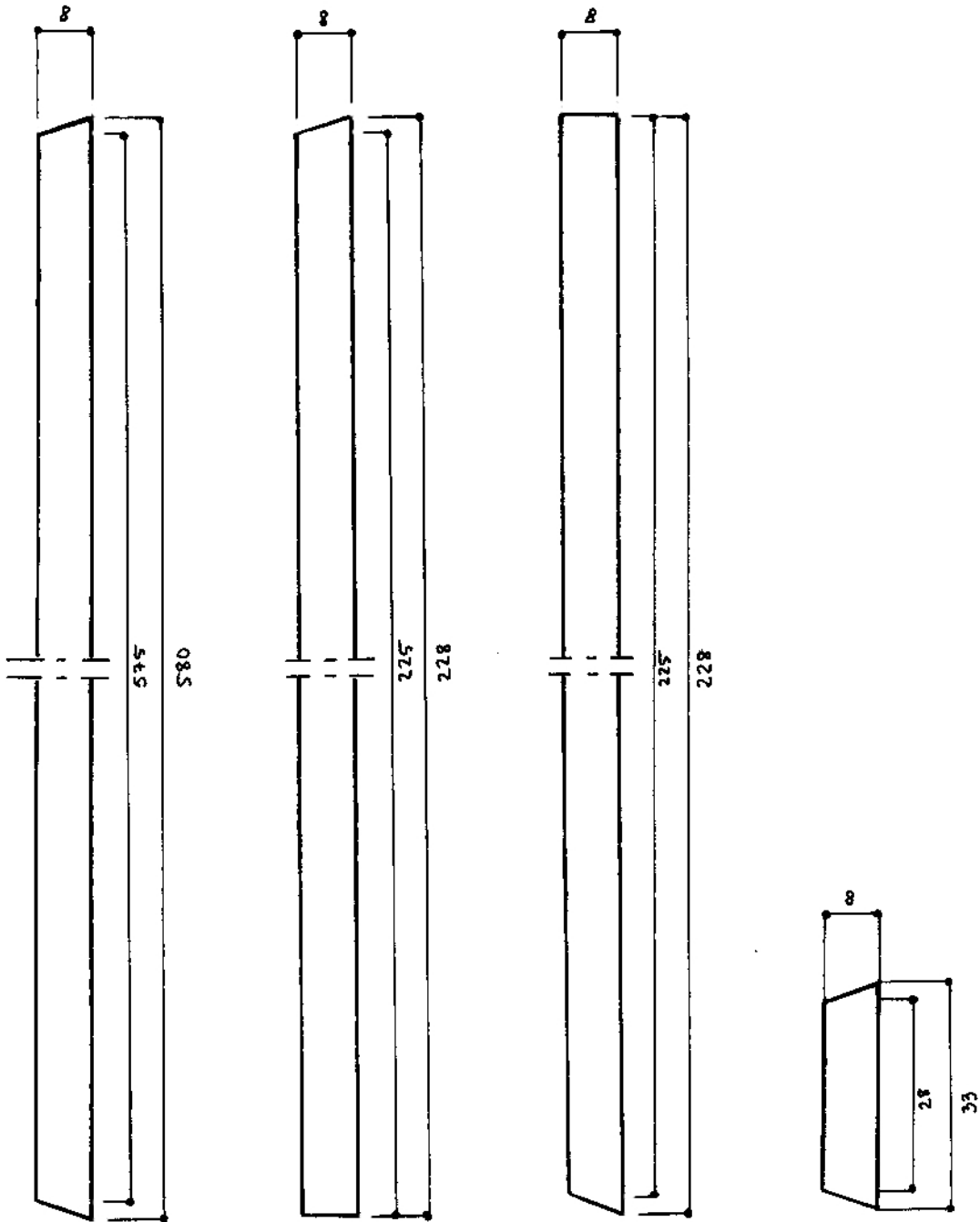
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin etu-, kulma- ja 2 sivu-keskilistää edestä	

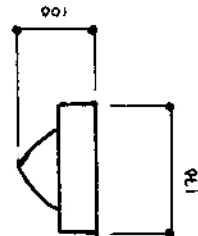
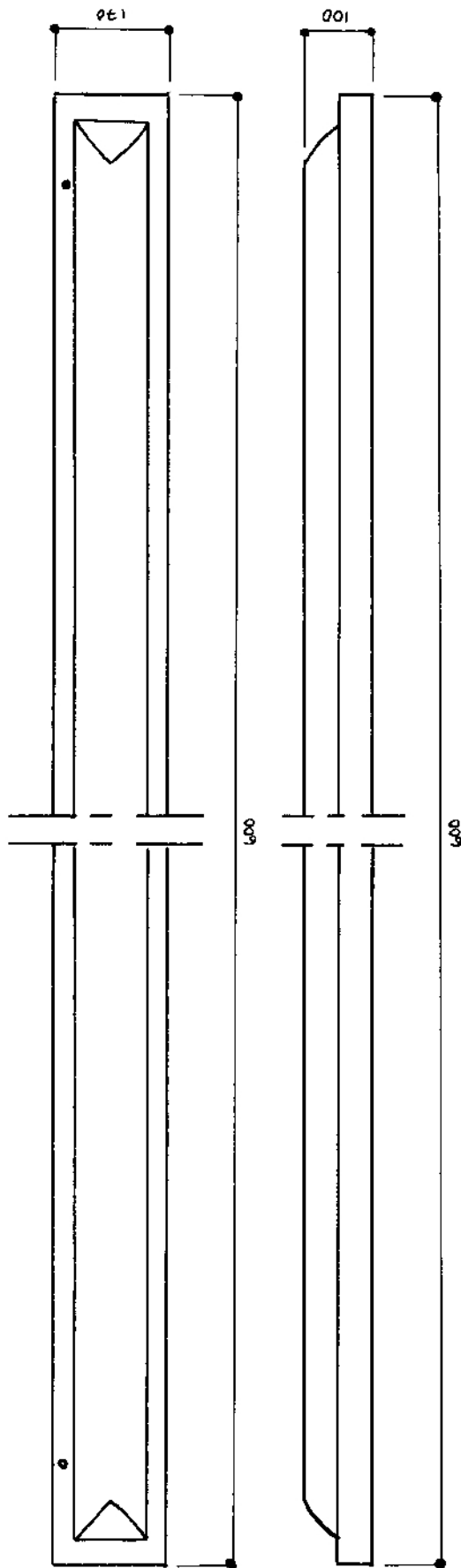
KyAMK Restaurointi	Suhde 1:1	Piirtäjä Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010 Liite: Yläkaapin etu-, kulma- ja 2 sivu-keskilistaa päältä	

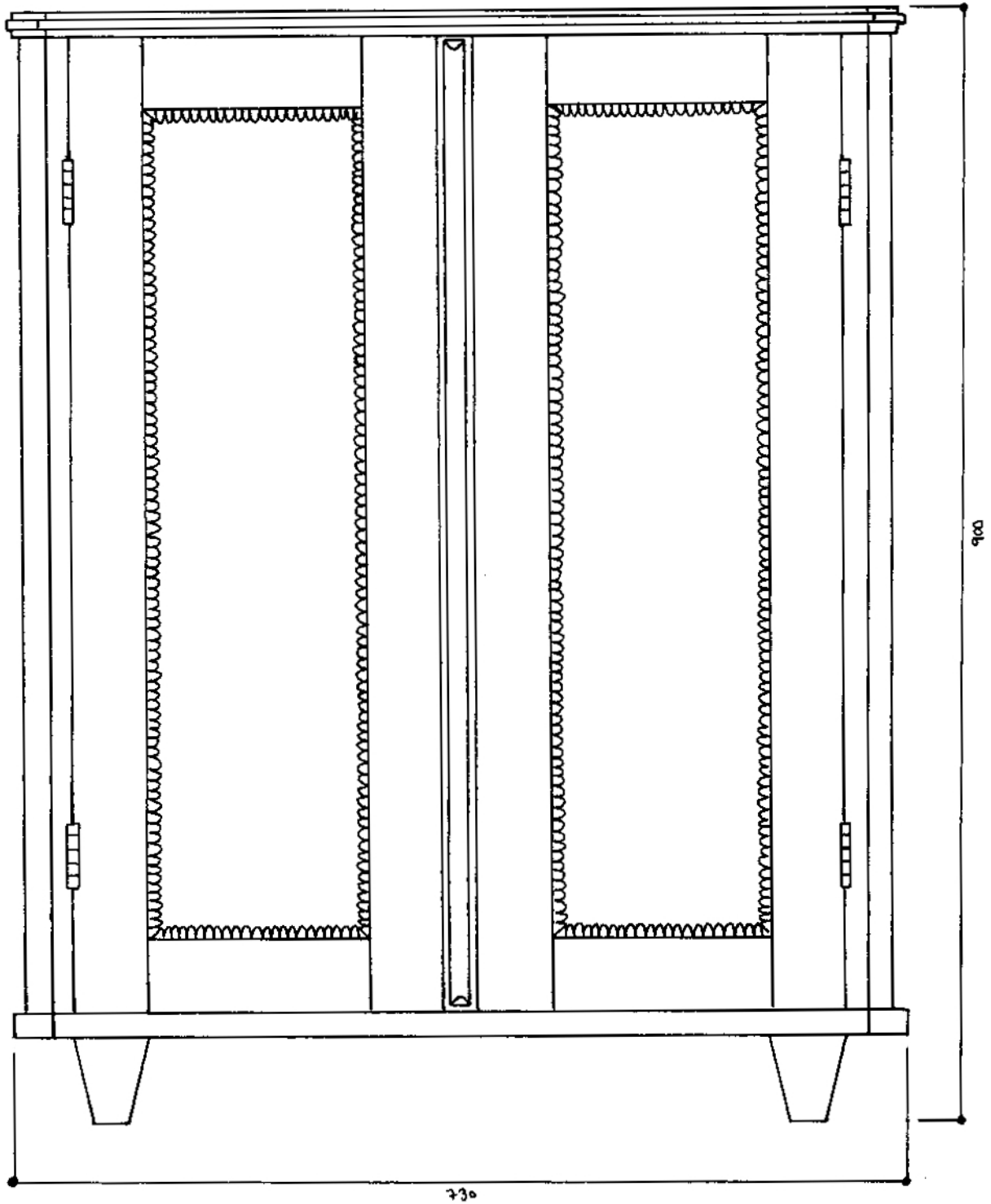
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
Liite: Yläkaapin etu-, kulma- ja sivu-alalistat edestä		

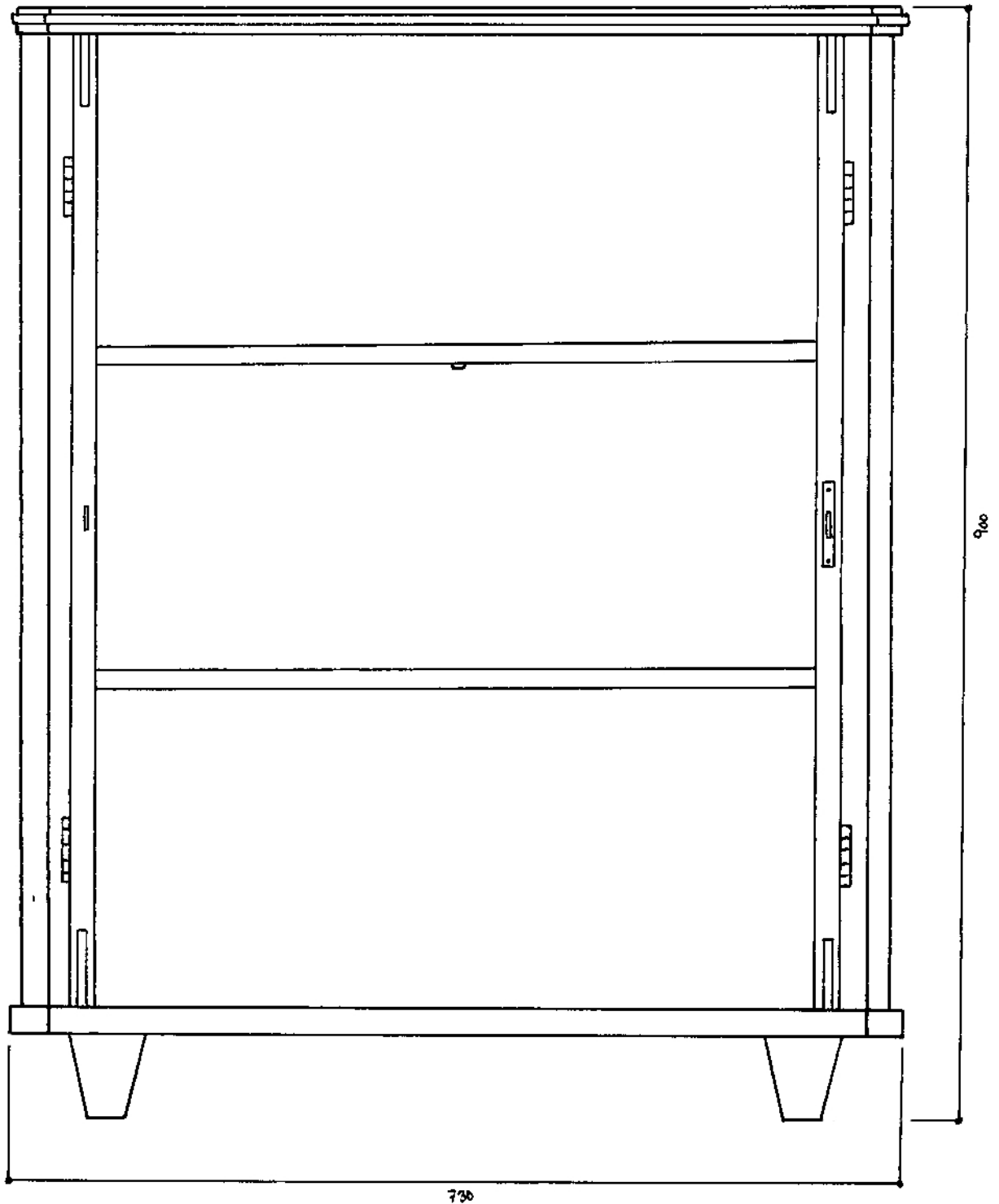
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin etu-, kulma- ja sivu-alalistat päältä	

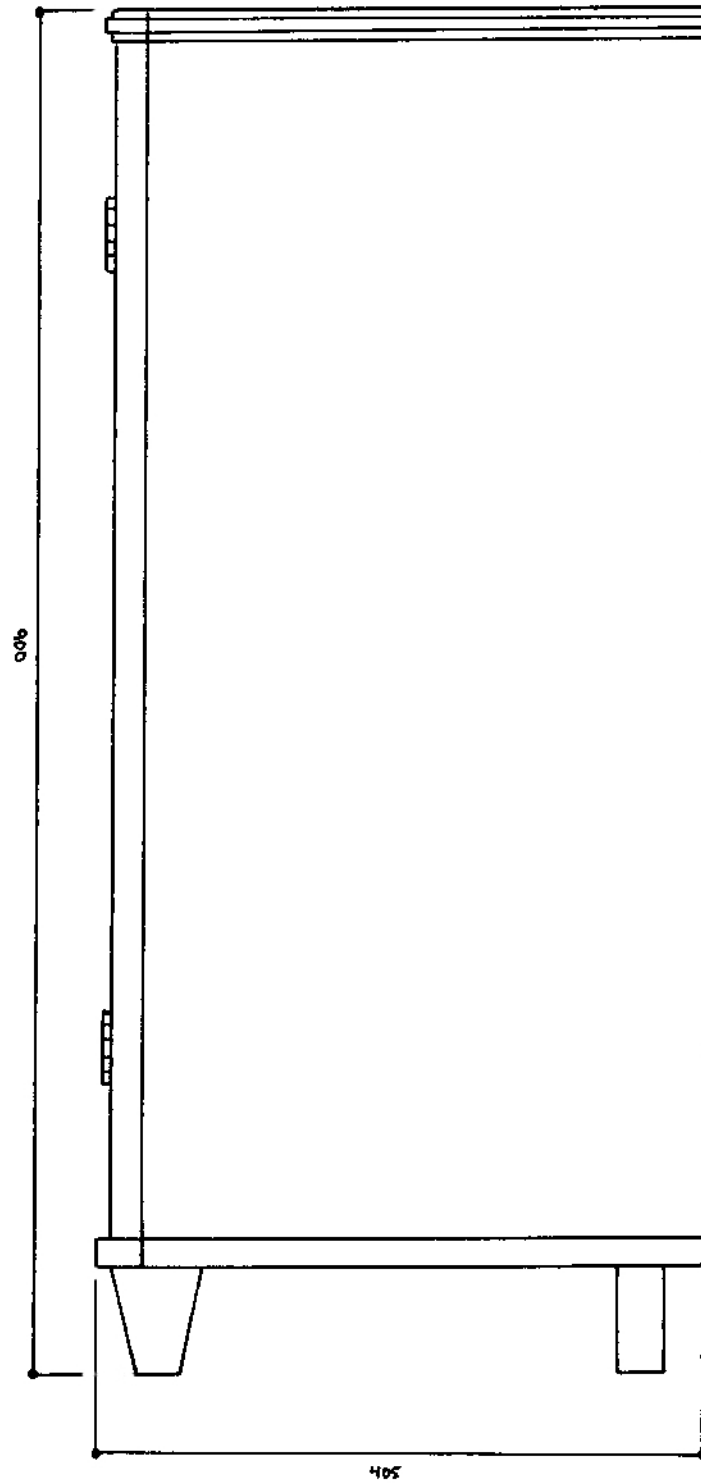
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriniikaappi		26.01.2010
	Liite: Yläkaapin pystykoristelistasta	

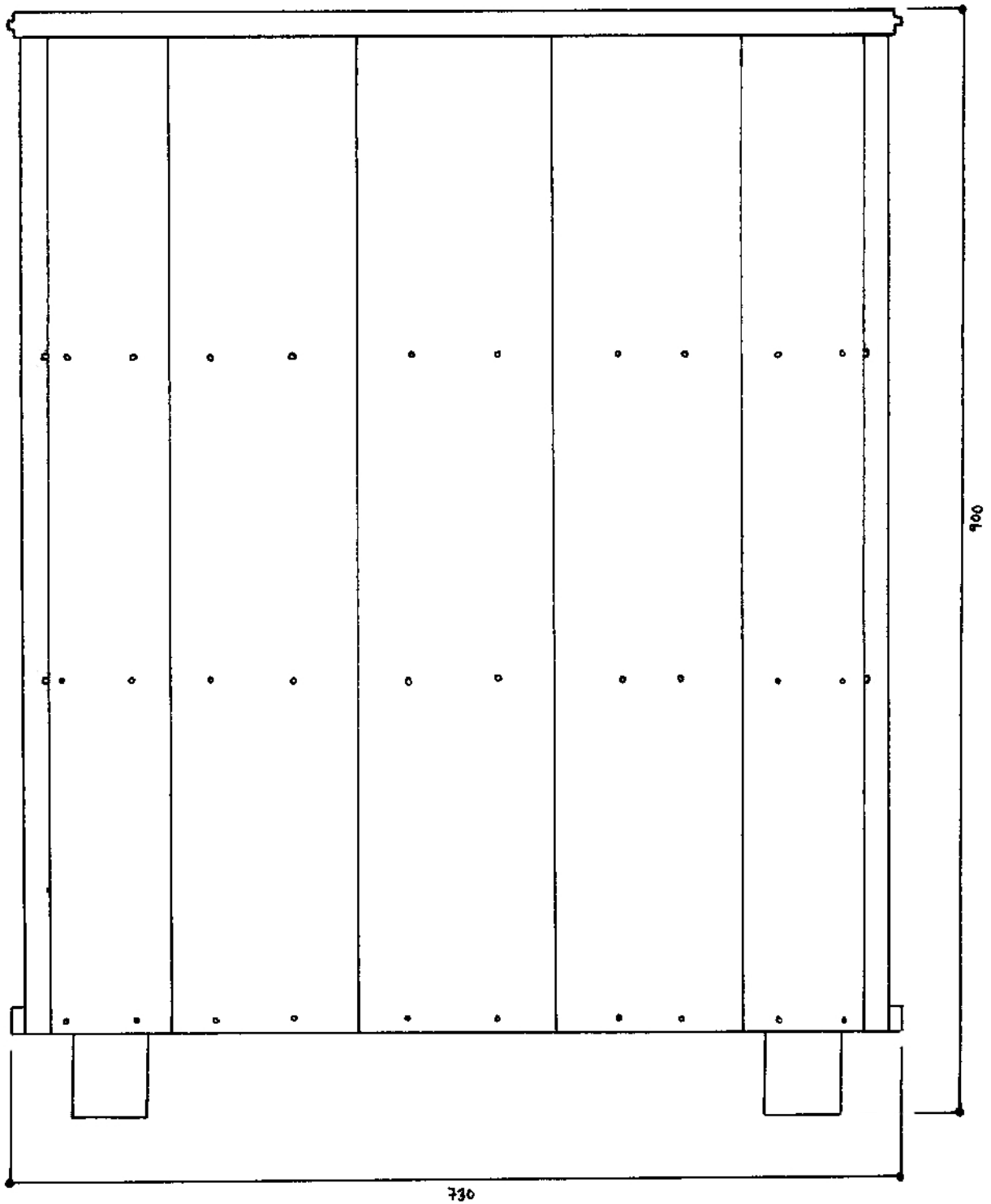
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin etukuvanto	

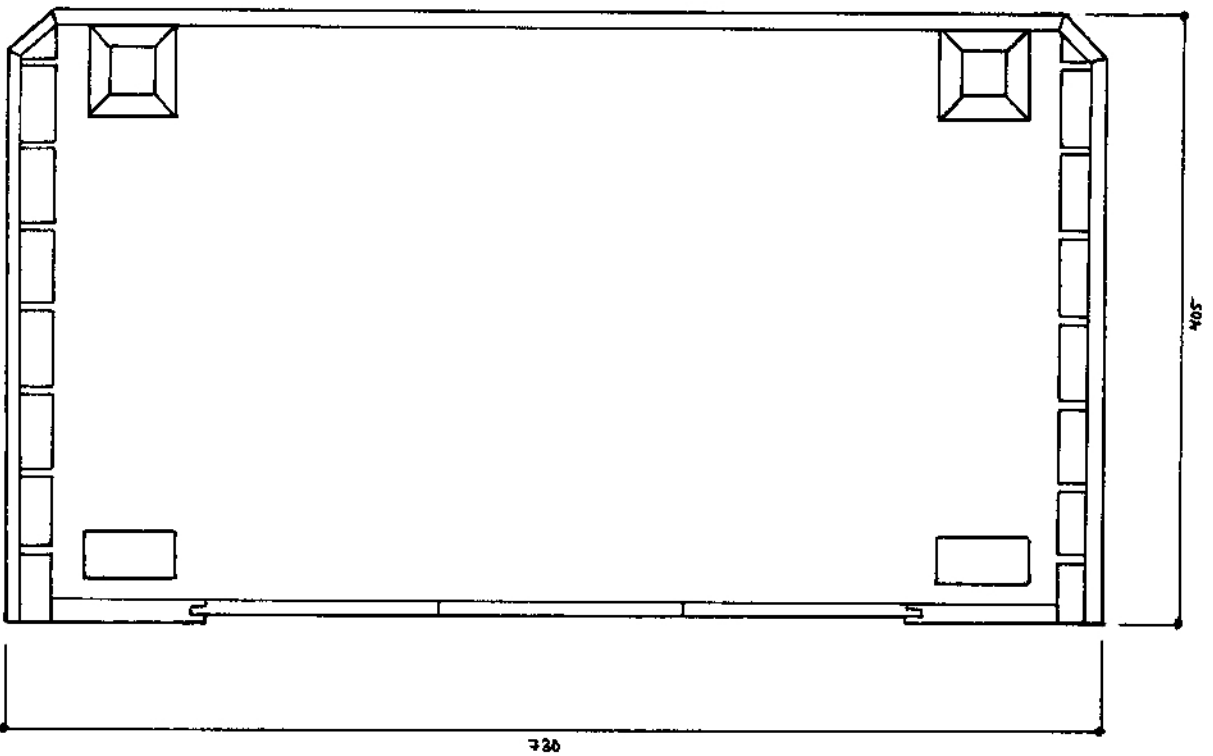
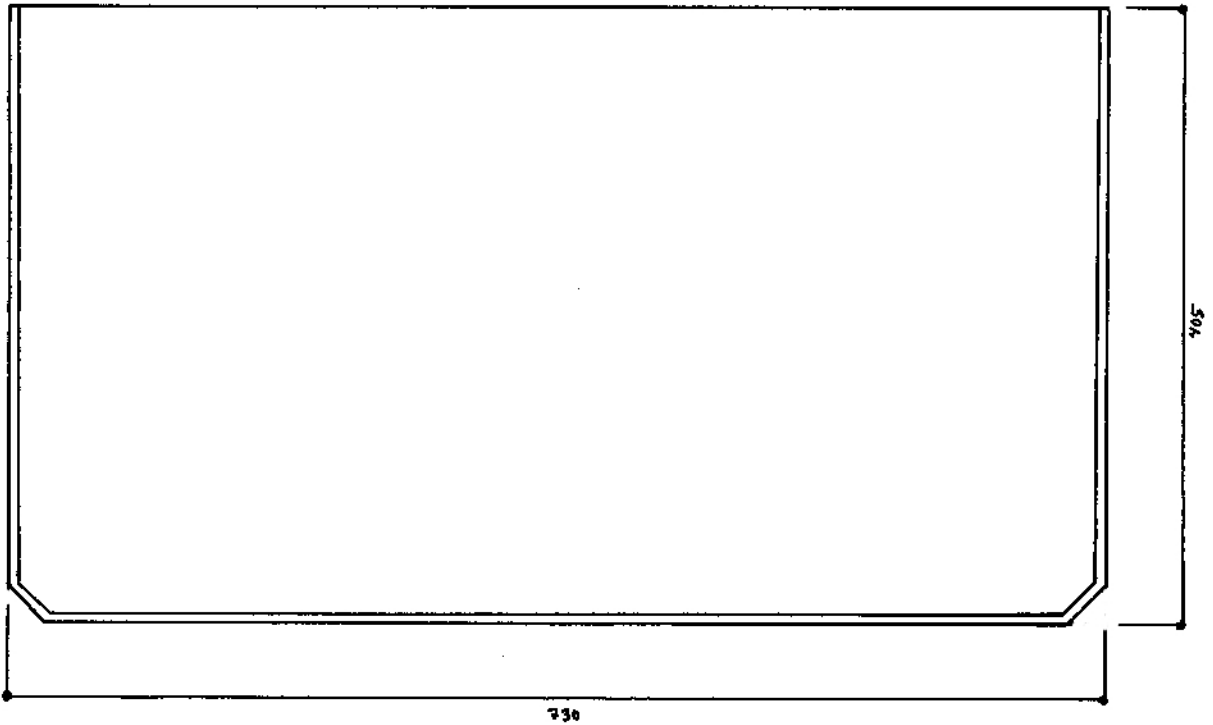
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitrinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin etukuvanto ovet auki	

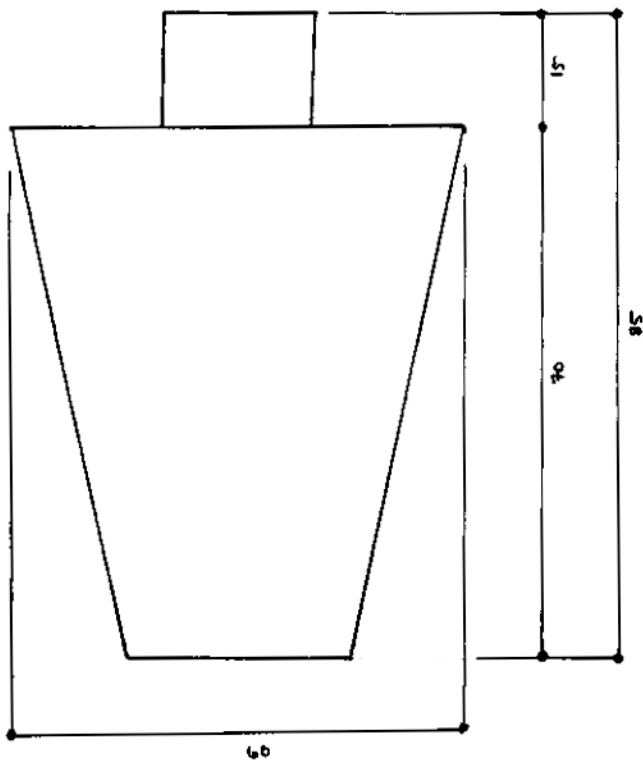
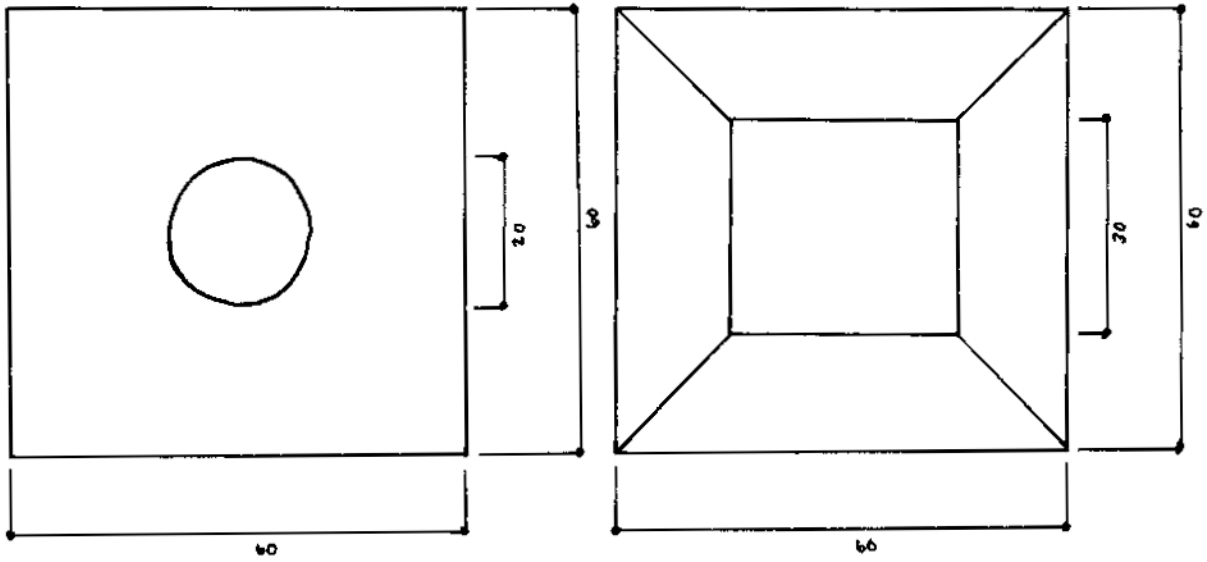
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin sivukuvanto	

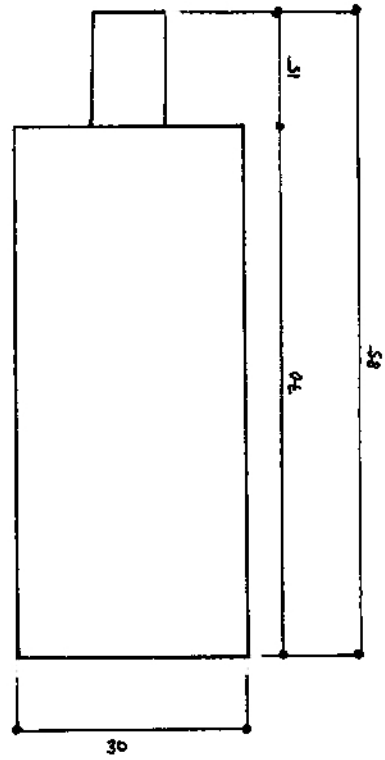
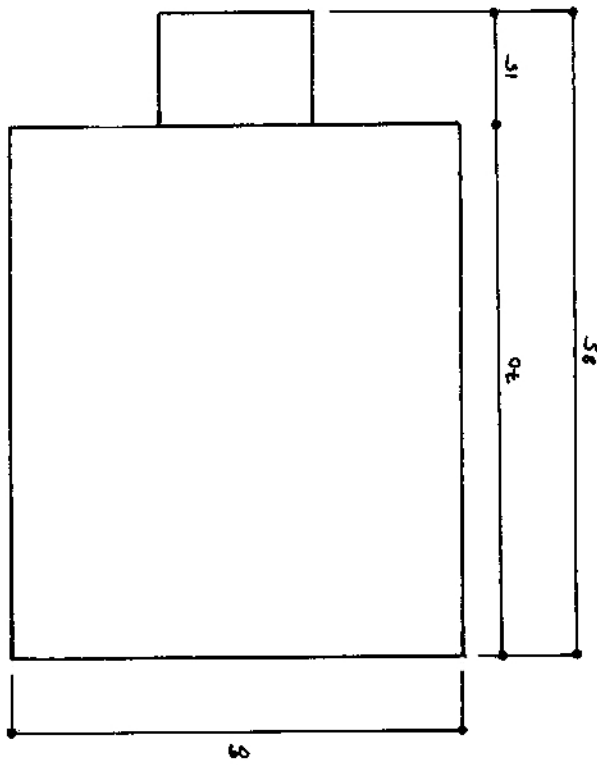
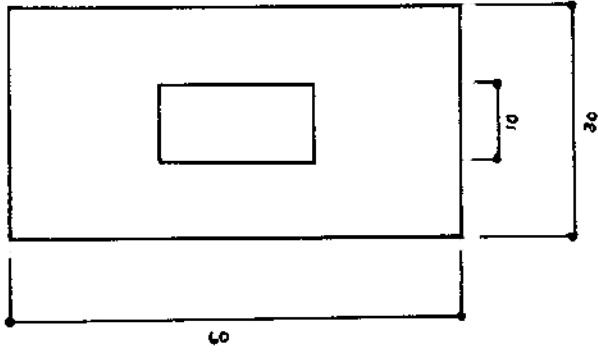
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin takakuvanto	

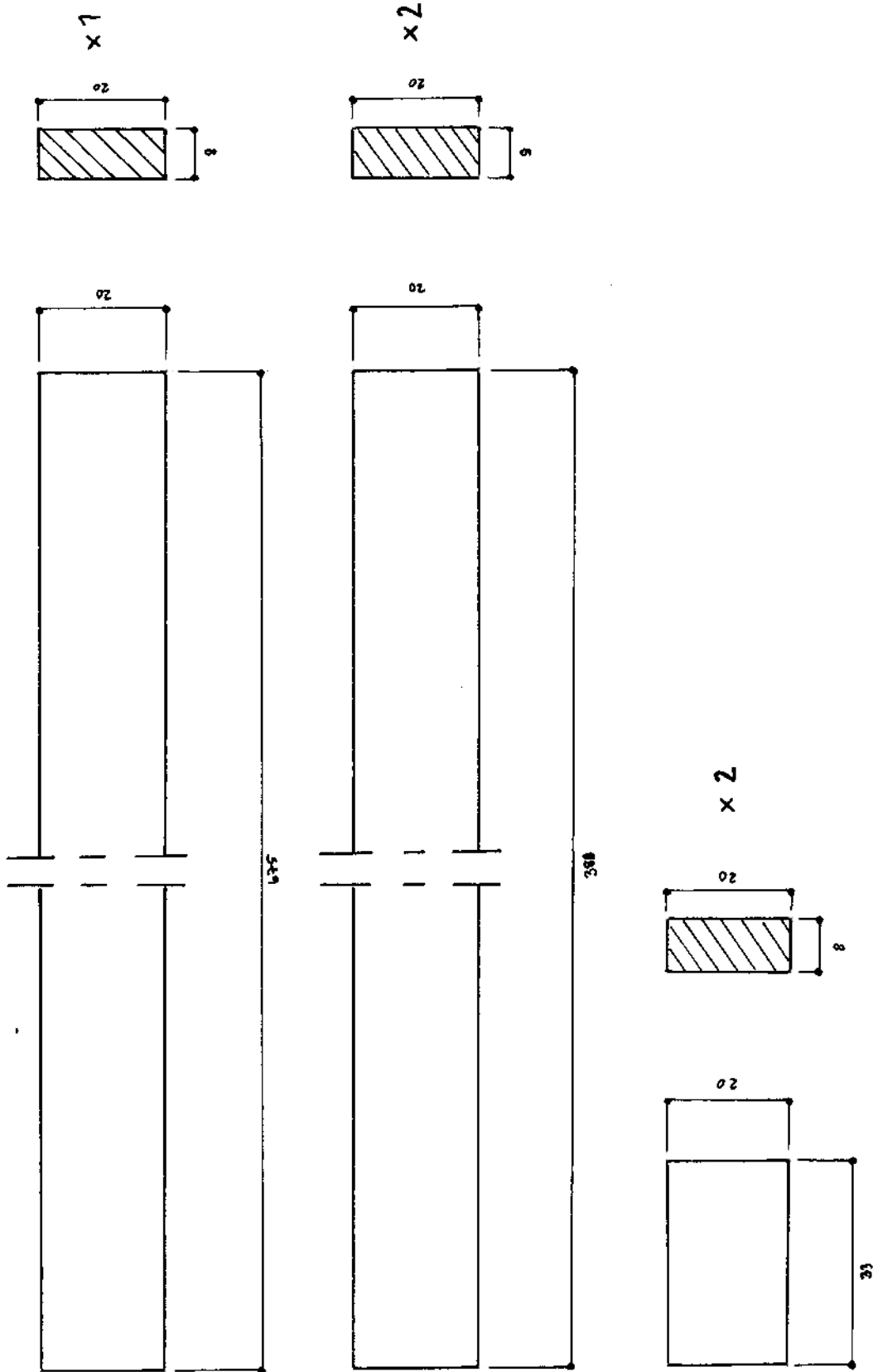
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaappi päältä ja pohjasta	

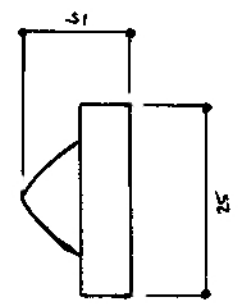
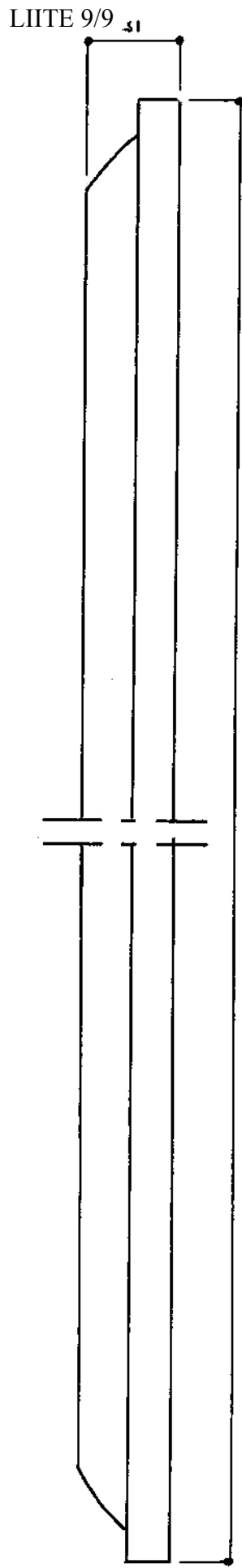
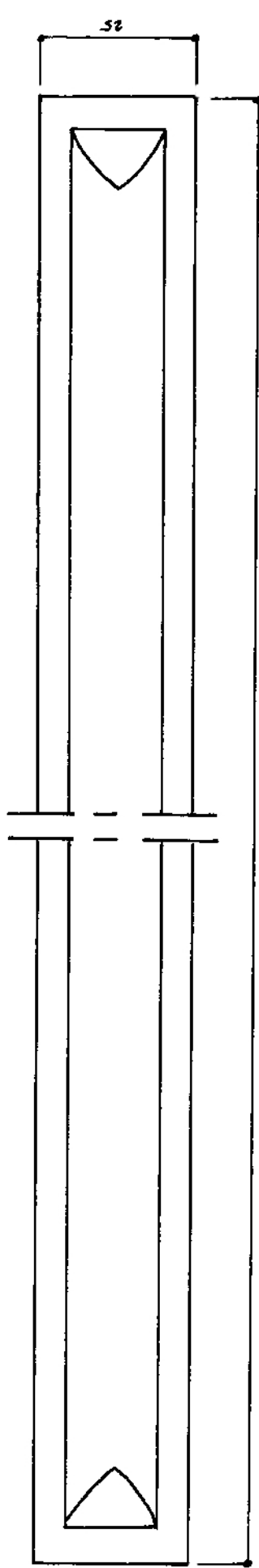
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin etujalat 2kpl	

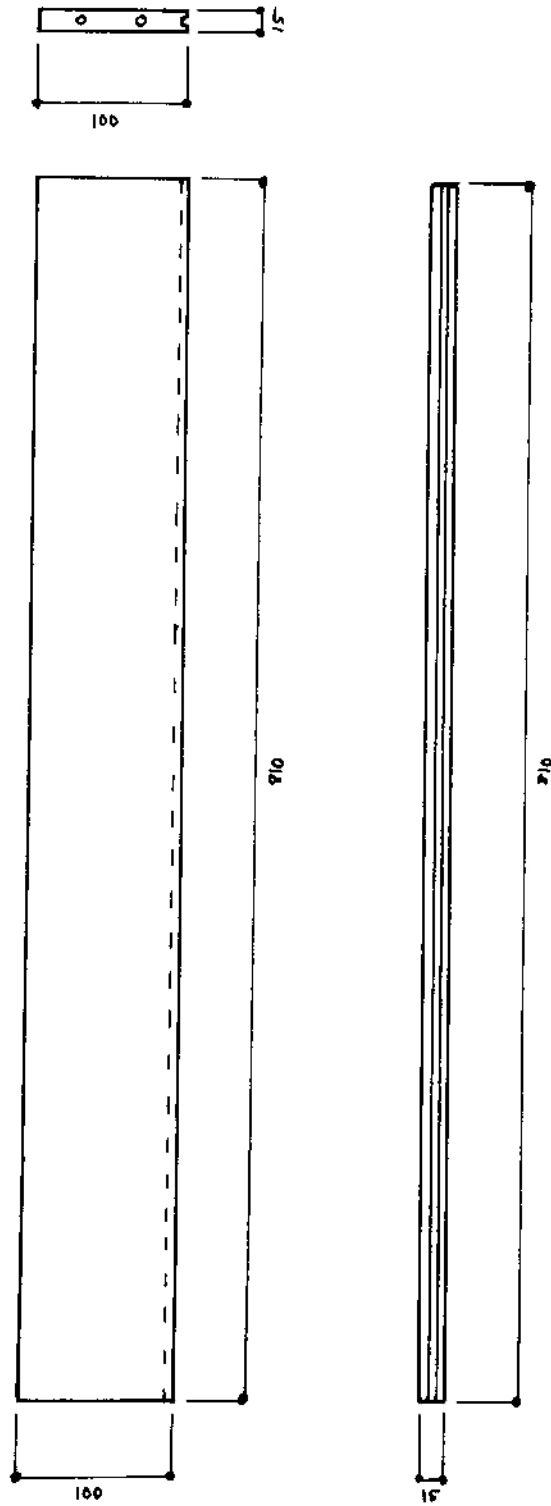
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin takajalat 2kpl	

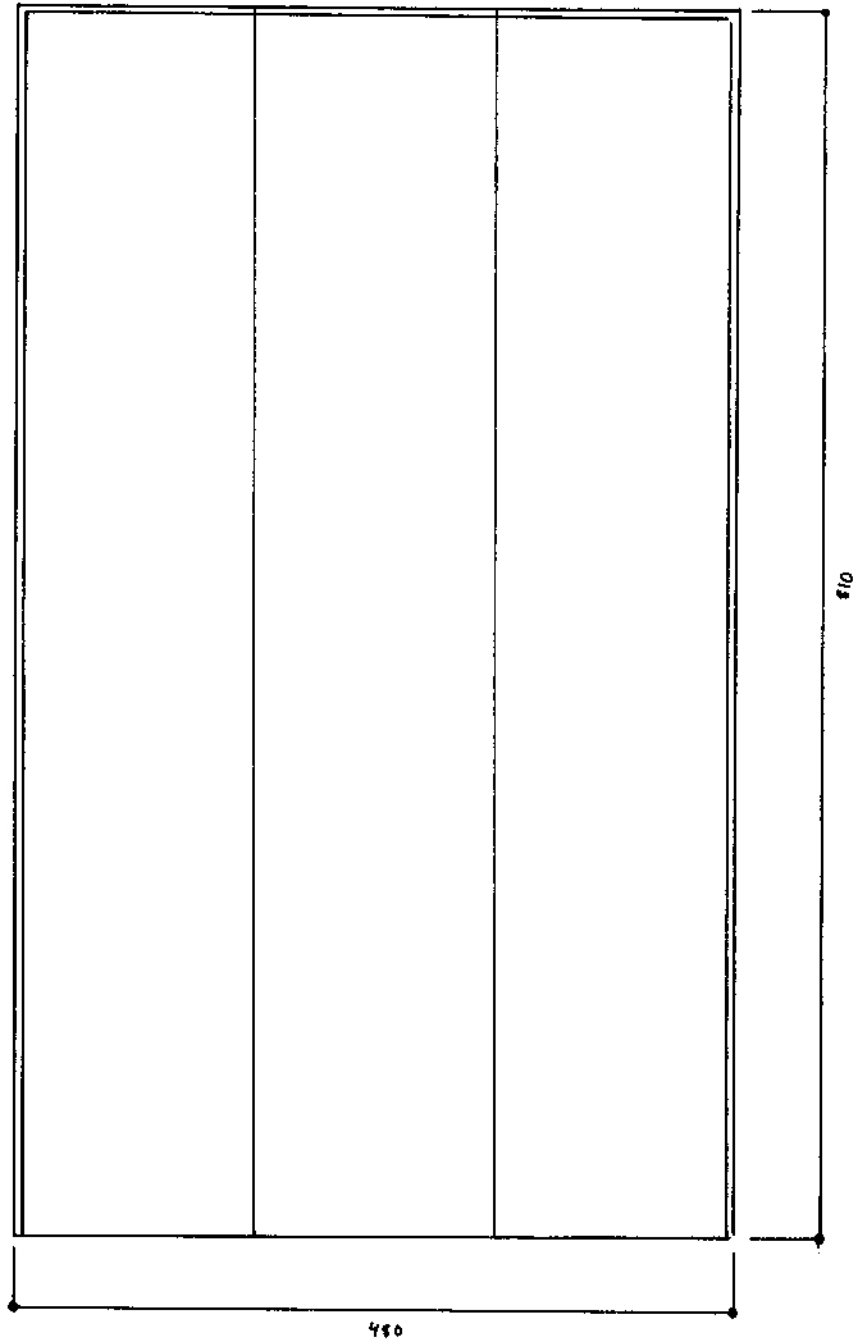
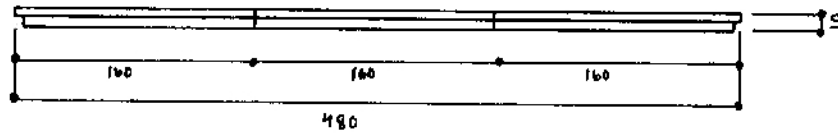
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin etu-, kulma- ja sivu-alalistat	

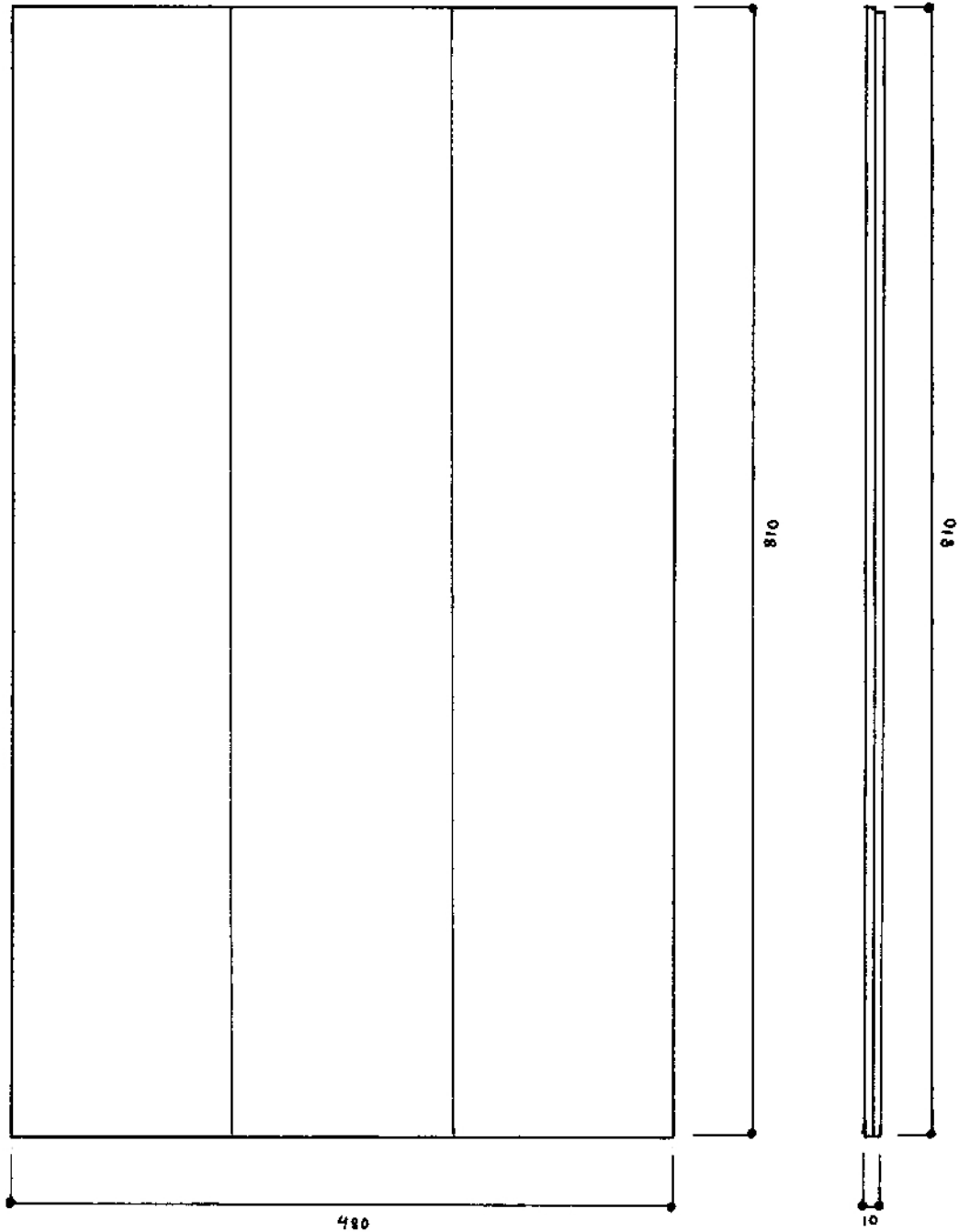
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin pystykoristelista	

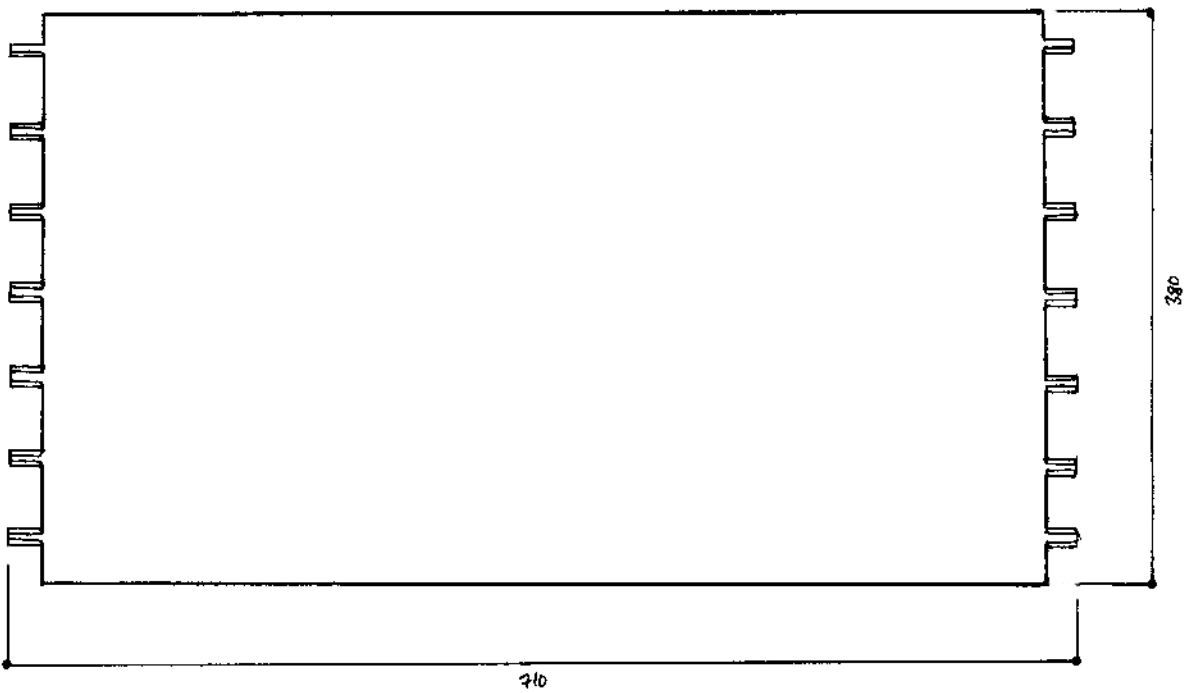
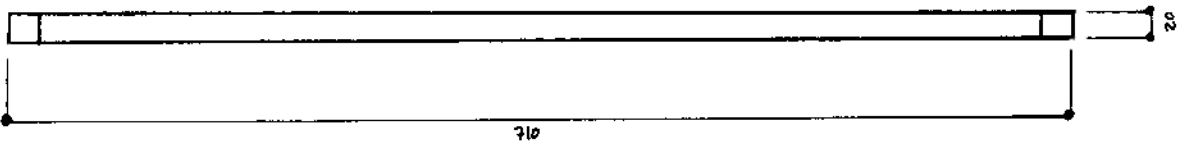
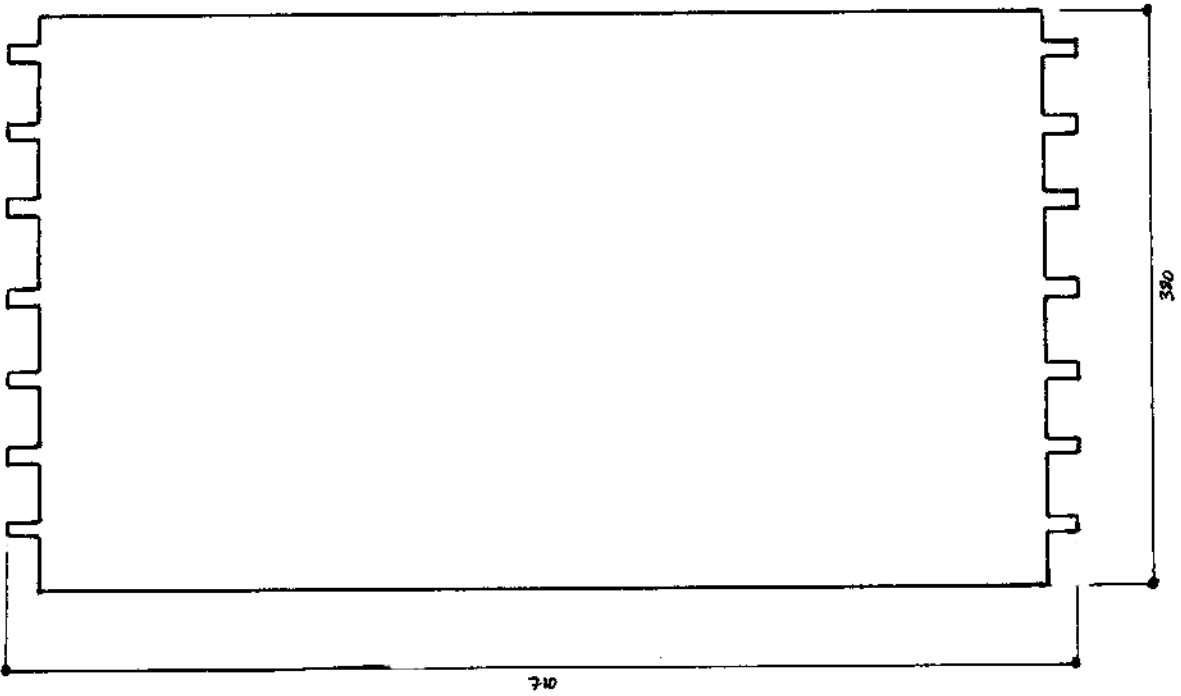
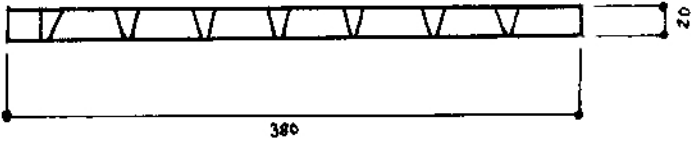
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010	
	Liite: Alakaapin takalaudat 2kpi	

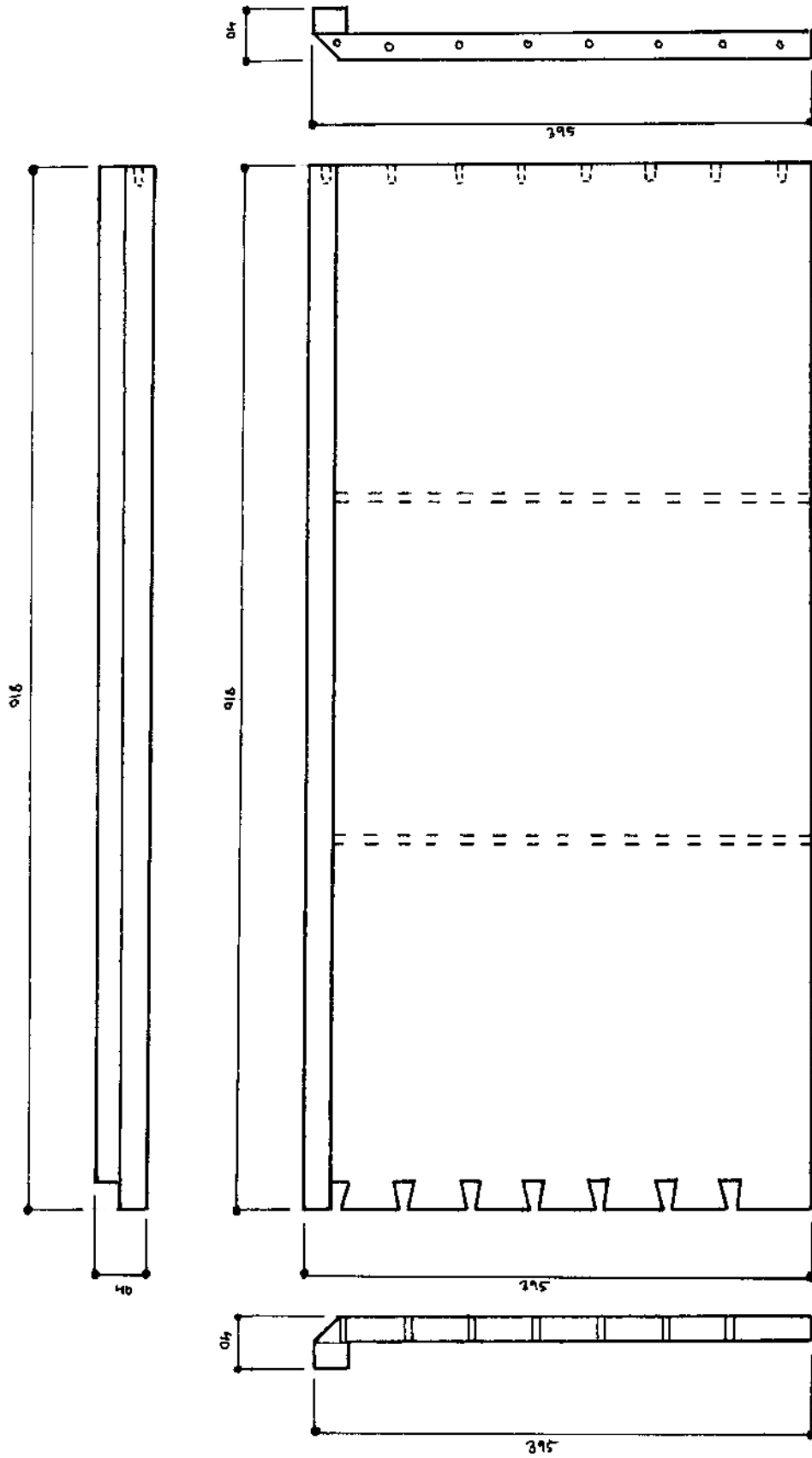
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitrineikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin takalevy, pääty ja sisäosa	

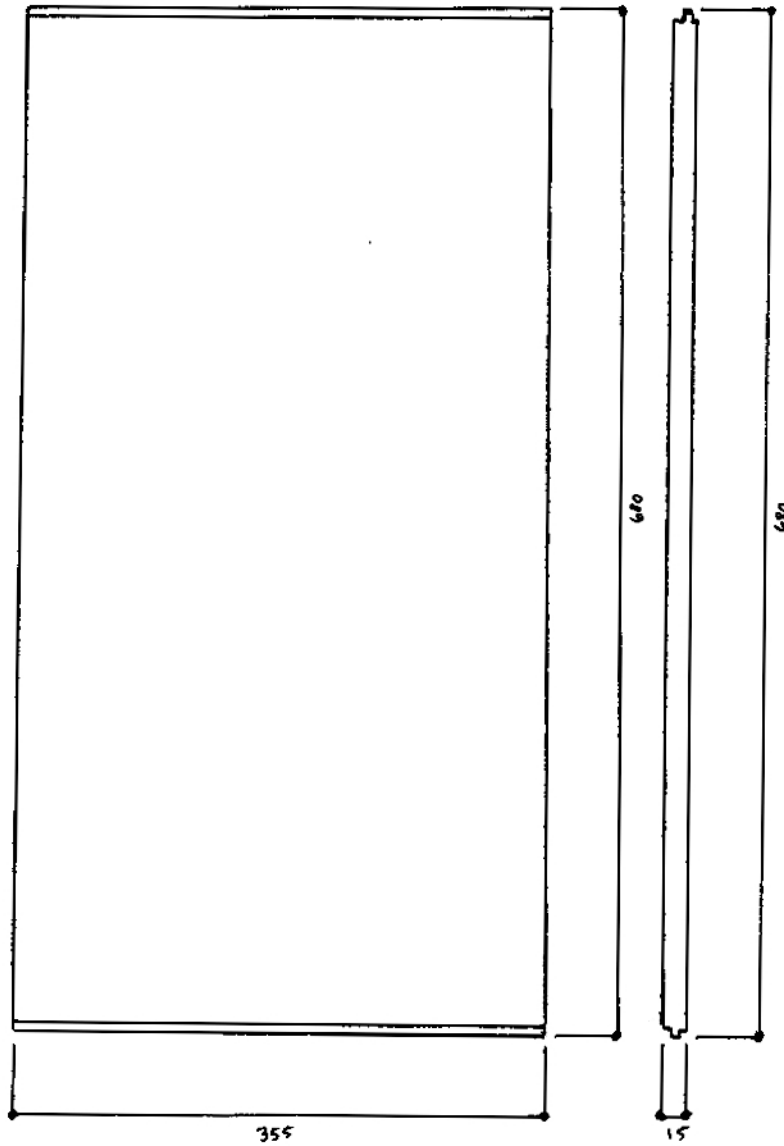
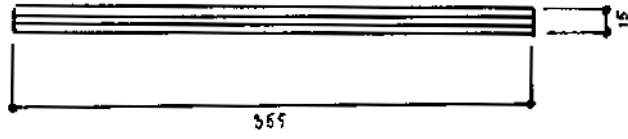
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin takalevy, ulko-osa ja sivukuvanto	

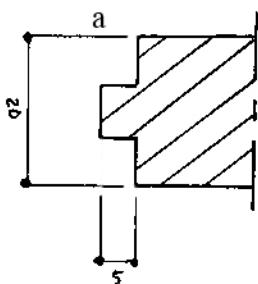
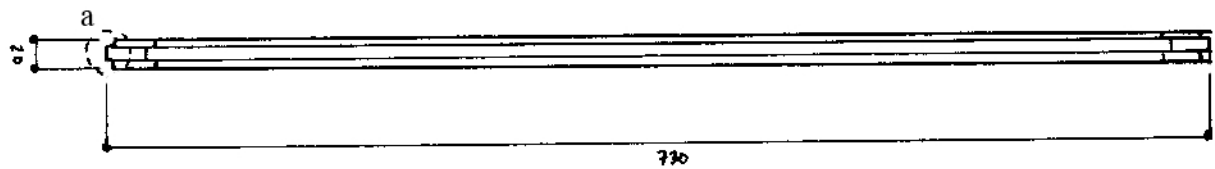
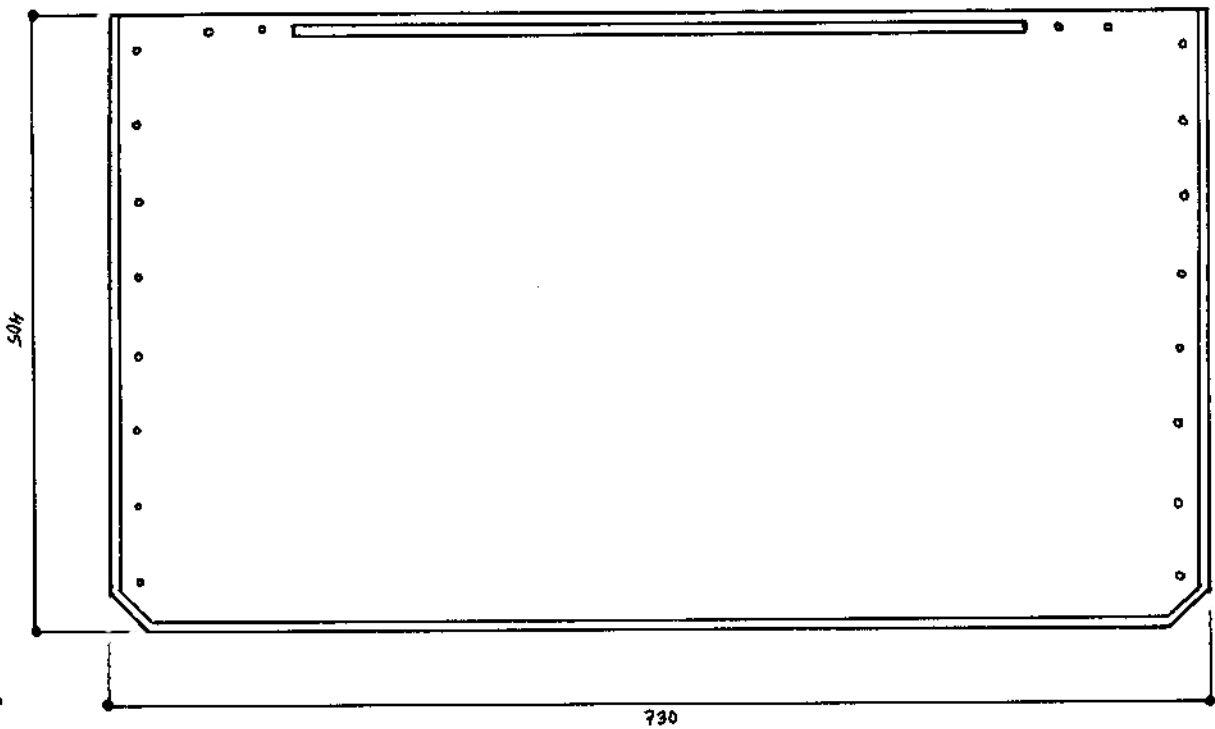
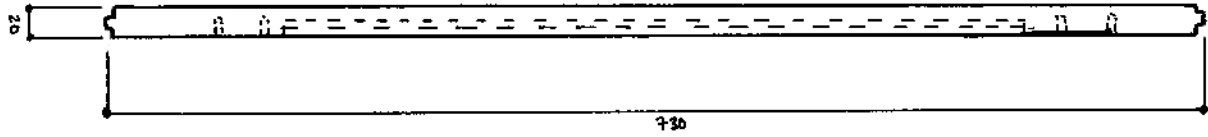
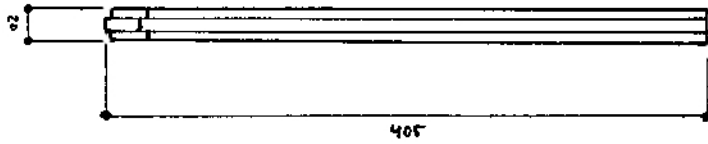
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010	
	Liite: Alakaapin pohjalevy	

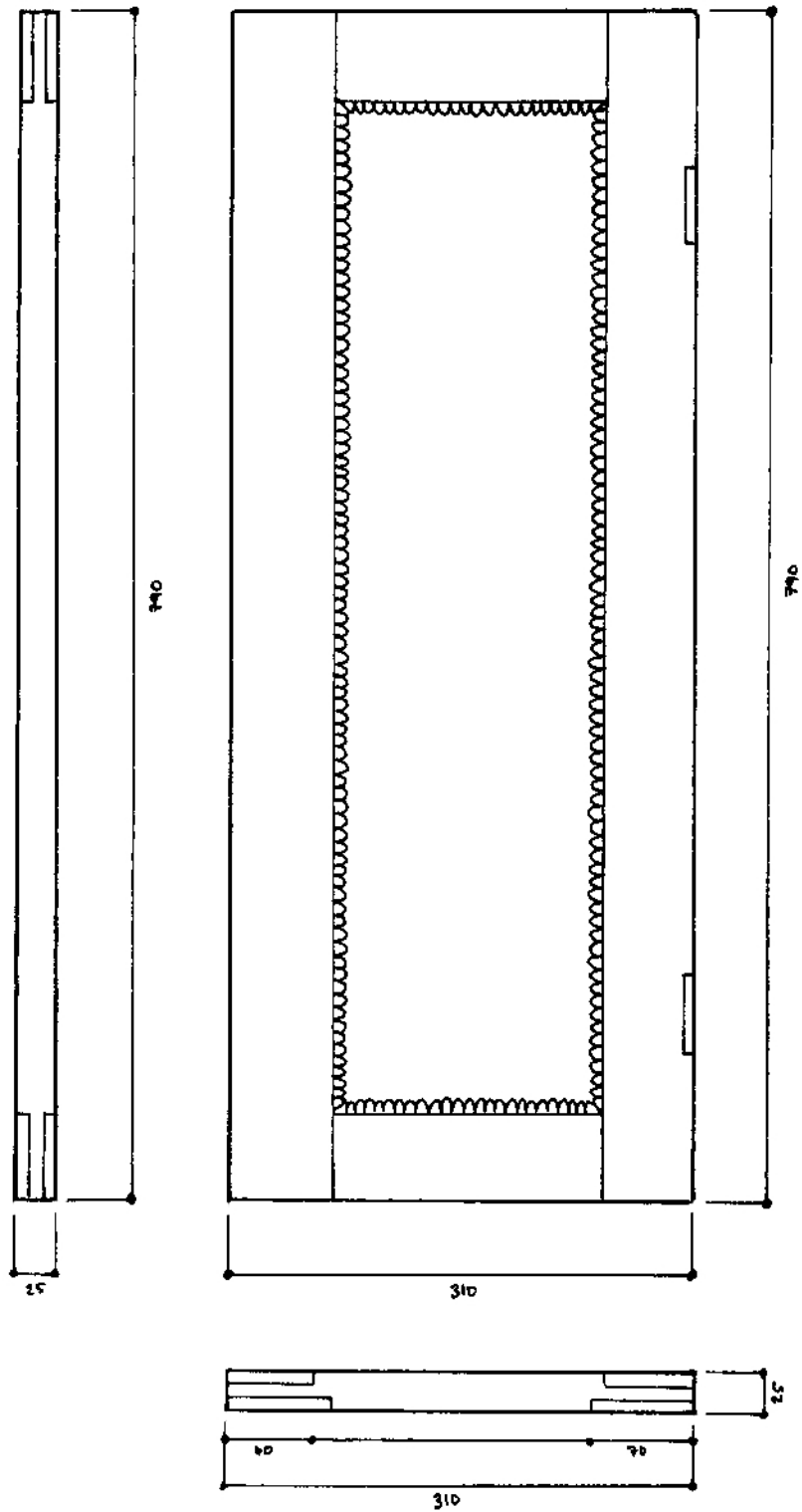
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin sivuseinä 2kpl, toinen peilikuvana	

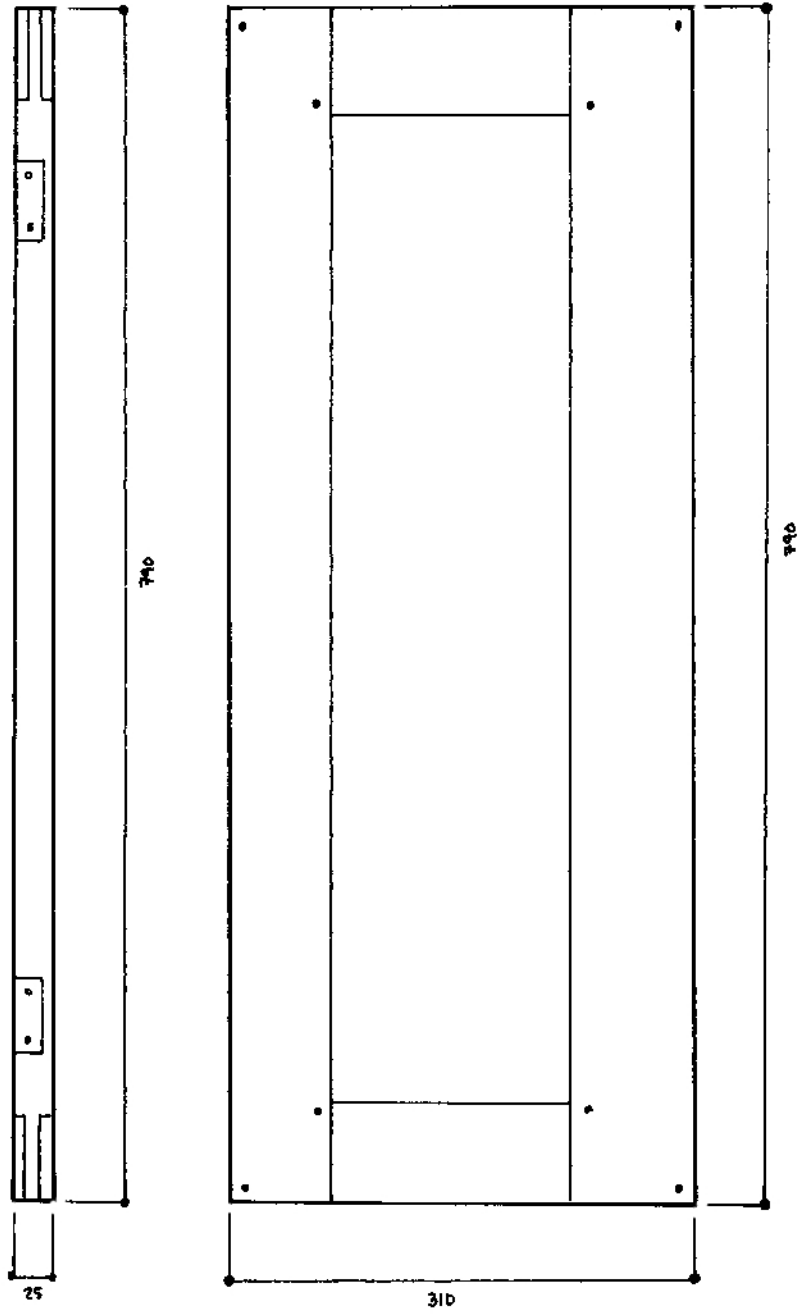
KyAMK Restaurointi	Subde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin hyllyt 2kpl	

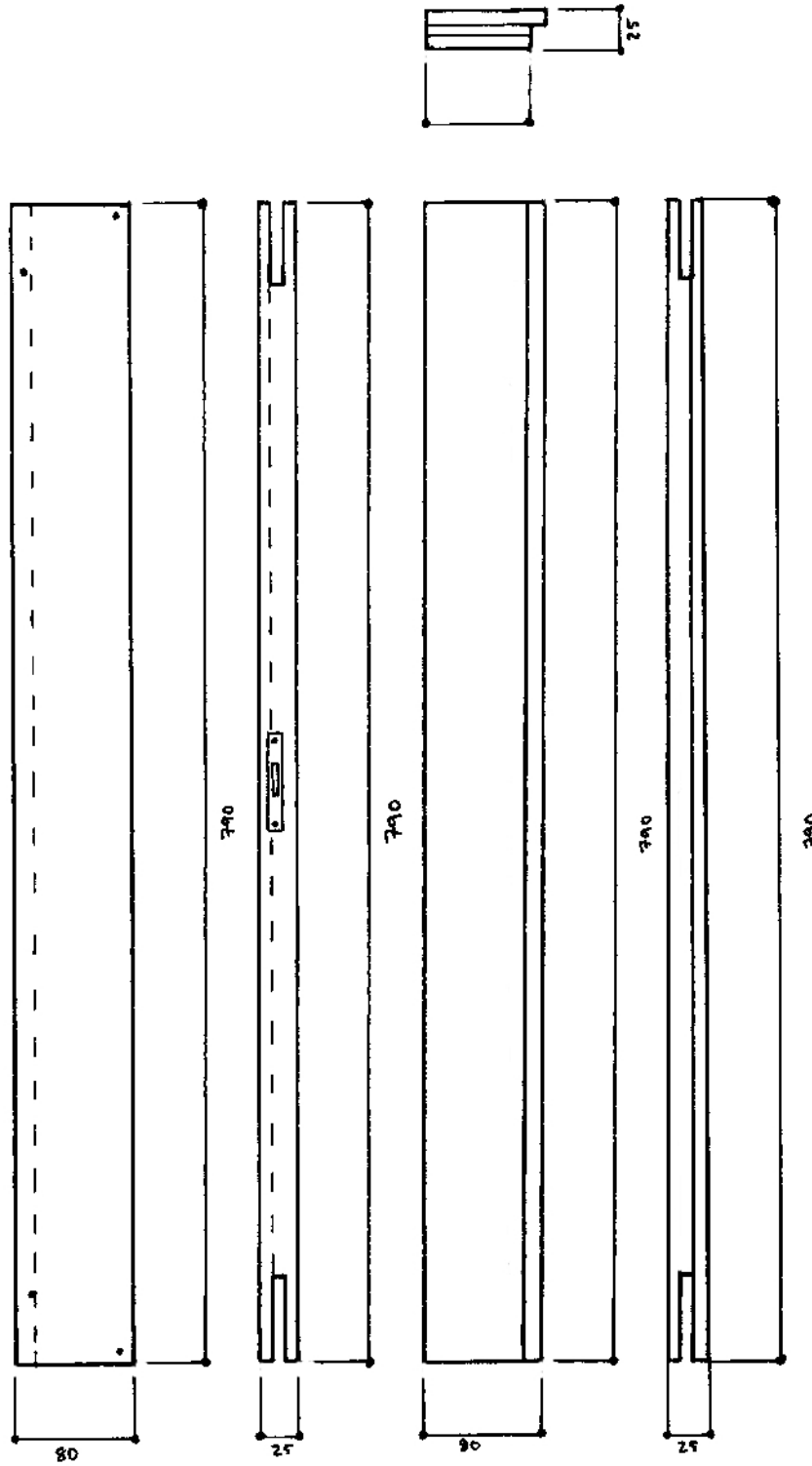
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin kansilevy alta , sivut ja päädyt	

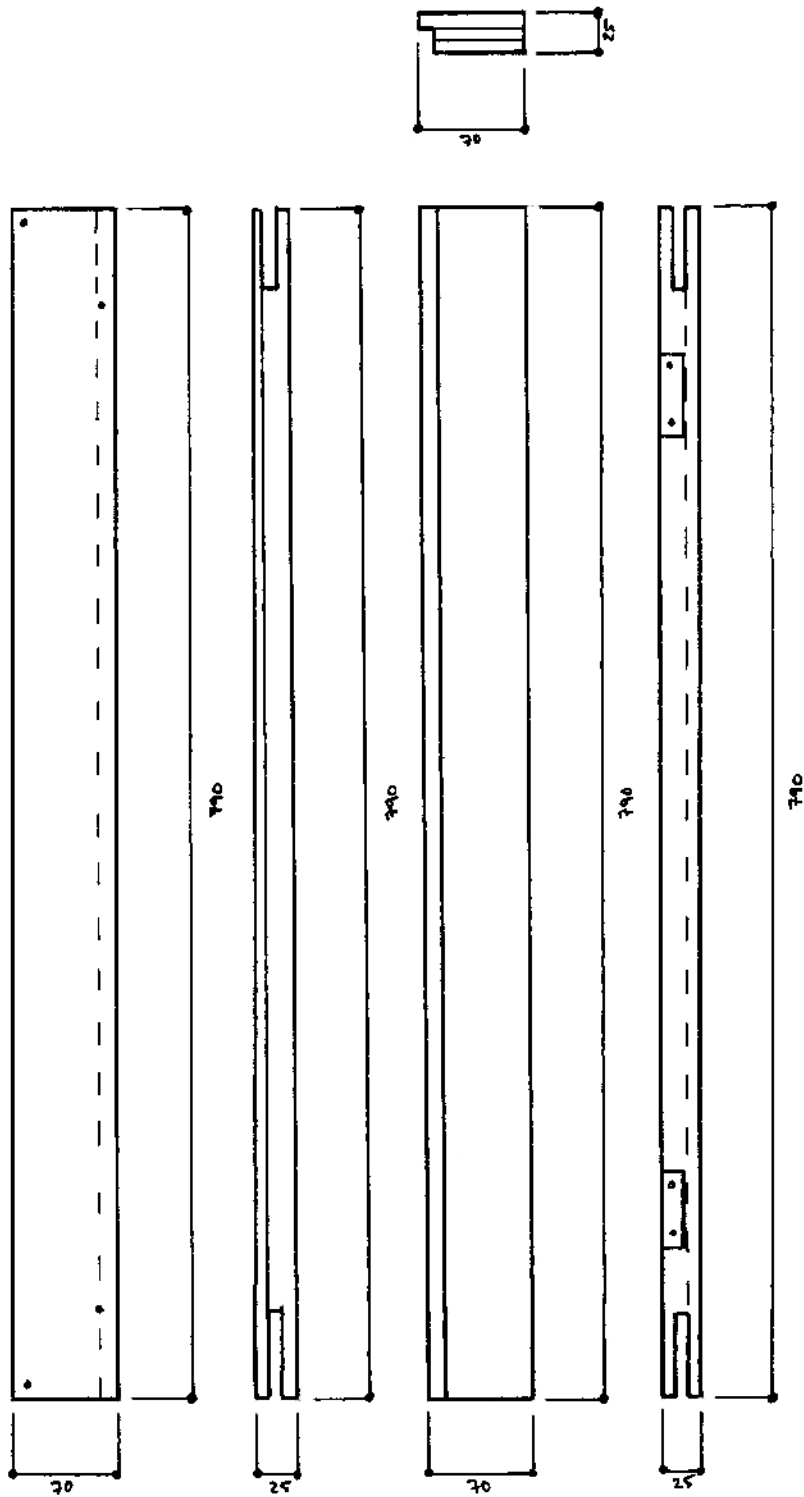
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
Liite: Alakaapin ovi edestä 2kpl, toinen peilikuvana		

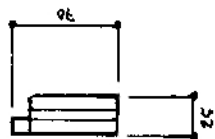
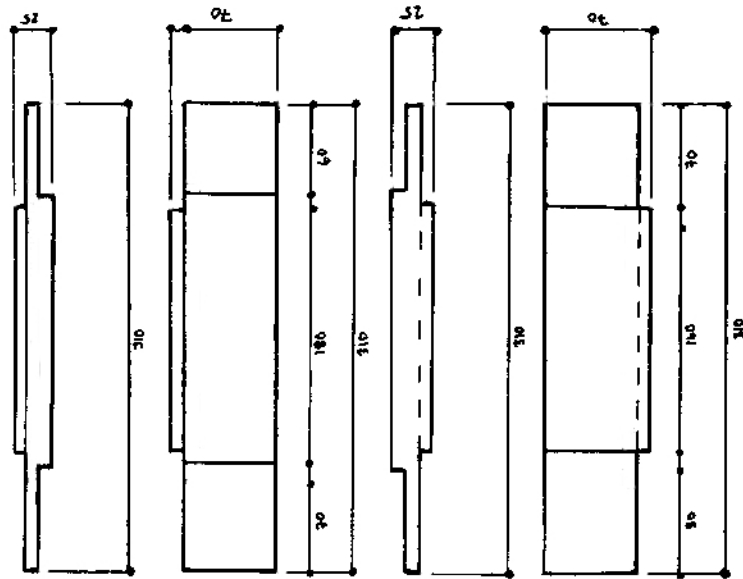
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin ovi takaa 2kpl, toinen peilikuvana	

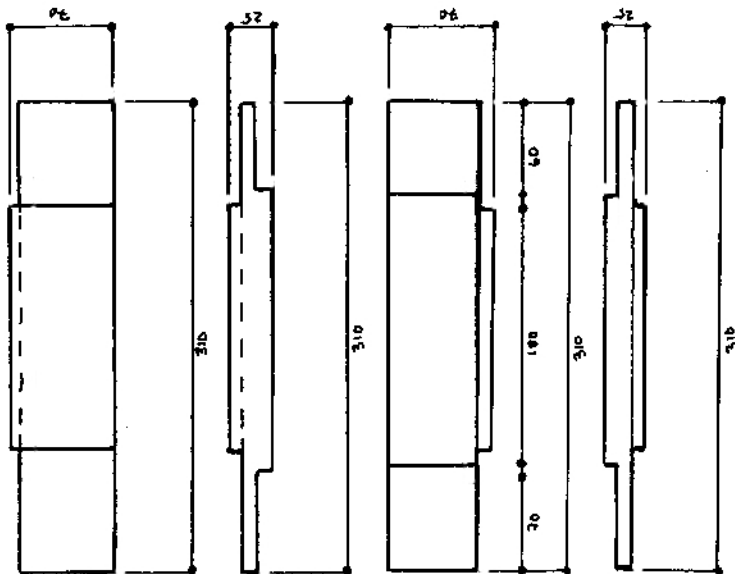
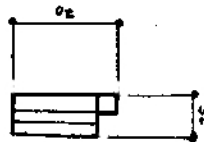
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
		Liite: Alakaapin oven pystysivu 2kpl, toinen peilikuvana ja ilman lukkoa

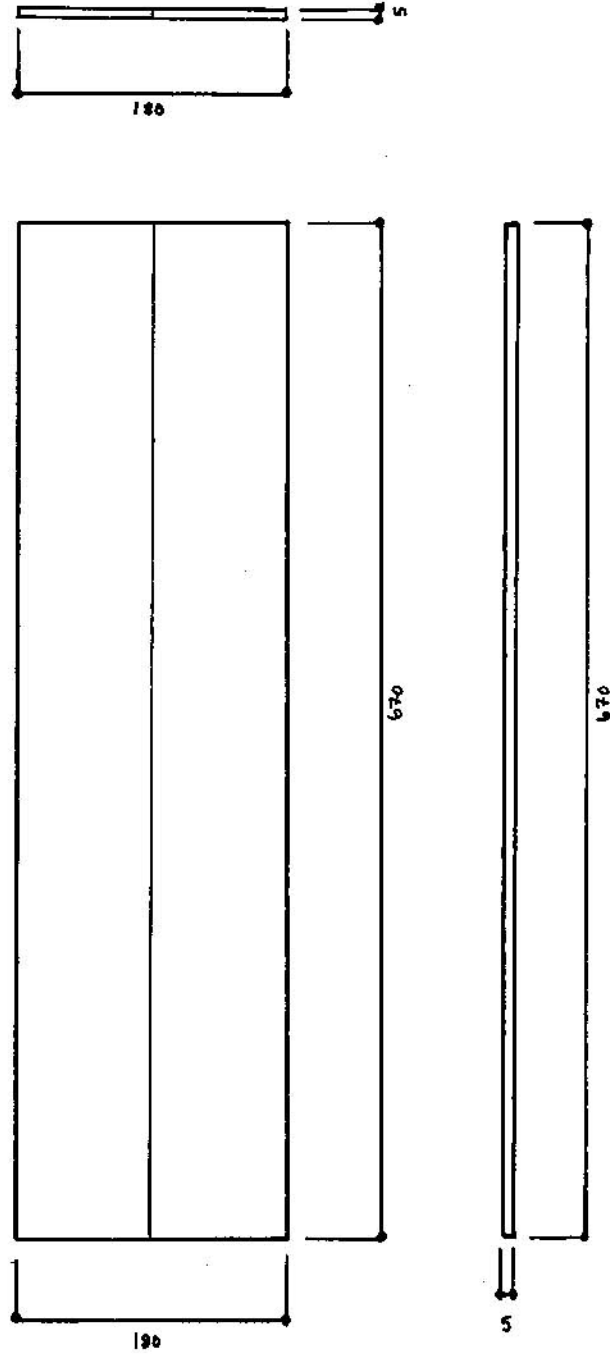
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin oven pystysivu 2kpl, toinen peilikuvana ja ilman lukon kielekkeen paikkaa	

KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vetriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin oven alapääty 2 kpl, toinen peilikuvana	

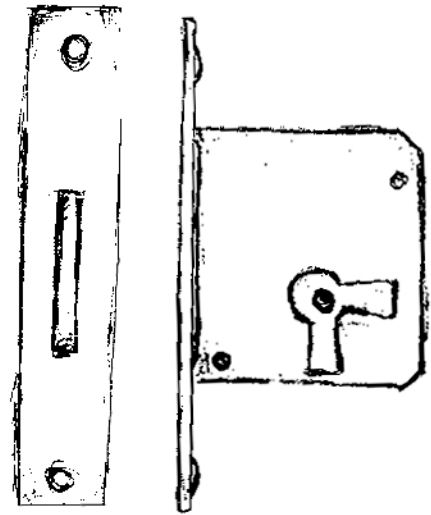
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vetriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin oven yläpääty 2kpl, toinen peilikuvana	

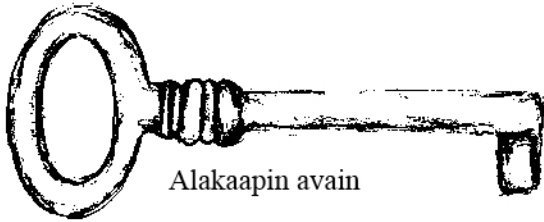
KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:5	Mira Holm
Vetriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Alakaapin oven peili 2kpl	

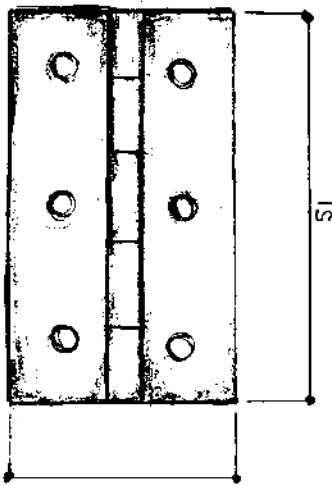
Yläkaapin teetetty avain

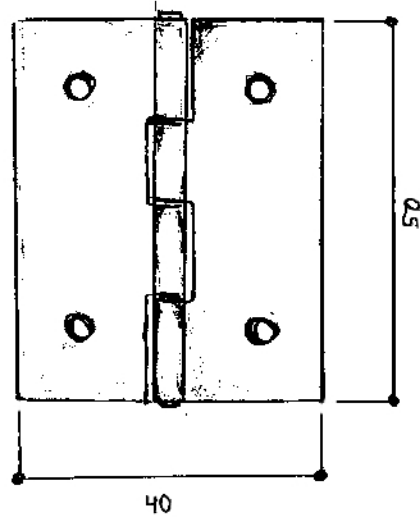
Alakaapin lukko

Alakaapin avain

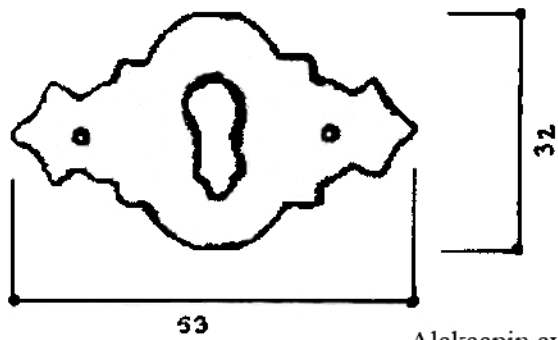
Yläkaapin sarana x4

Alakaapin sarana x4

Yläkaapin avainkilpi 32x19

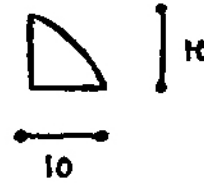

Alakaapin avainkilpi

KyAMK Restaurointi	Suhde	Piirtäjä
	1:1	Mira Holm
Vitriinikaappi		26.01.2010
	Liite: Piirroksia saranoista, avaimista, lukosta ja avainkilvestä	

Yläkaapin ovien helmilista

Helmilistan sivuprofiili

Yläkaapin helmilistojen pituudet:

Pitkä sivu: 515 mm

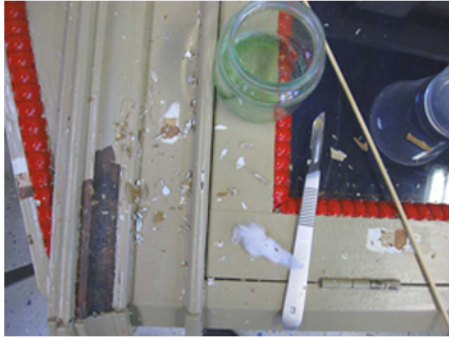
Lyhyt sivu: 185 mm

Alakaapin helmilistojen pituudet:

Pitkä sivu: 670 mm

Lyhyt sivu: 180 mm

KyAMK Restaurointi	Piirtäjä
	Mira Holm
Vitriinikaappi	26.01.2010
	Liite: Kaappien helmilistat

**Maalinpoisto vitriini-
kaapista**

Kaappi ilman ovia

Sivukuva listat irrotettuna

**Maalinpoistoa ovien
koristelistoista**

**Maalinpoistoa kaapin
sisäosasta**

Sisäosan hiontaa

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Restaurointi: Työvaihekuvat 1.

Puuttuvan yläkoristelistan veistäminen

Lakkajäämien vesihiontaa

Vitriinikaappi hiottuna

Oven helmilistan petsaus

Vitriinikaappi petsattuna

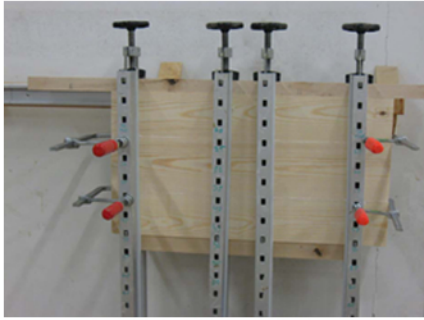

Lakattu kaappi

Oven petsaus

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Restaurointi: Työvaihekuvat 2.

**Liimapuulelevyjien teko
kaapin seiniksi**

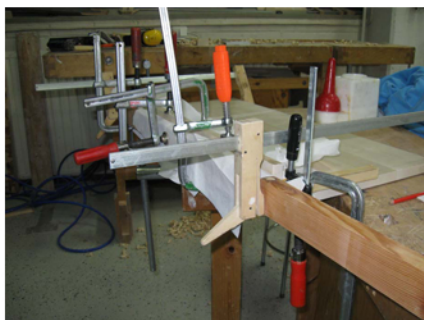
Toinen seinälevyistä ja kansi

**Kansilevyn koristereunan
muotoutuminen**

**Sivuseinän lisäpalan höyläys
sopivan kokoiseksi**

Lisäpalan liimaus sivuseinään

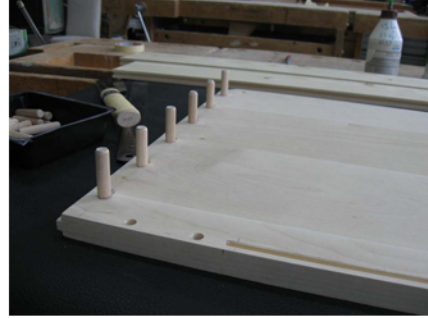

**Sivuseinän ja pohjalevyn
sovittaminen yhteen**

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Rekonstruointi: Työvaihekuvat 1.

**Sivuseinien ja pohjan
yhteensovittaminen**

**Kannen alapuoli, tapitus ja
takaseinän ura**

**Takaseinän sovittaminen
jyrsittyyn uraan**

**Takalautojen sovitus kanteen
ja sivuseiniin**

**Sivuseinän viisteen höyläys
tasaiseksi**

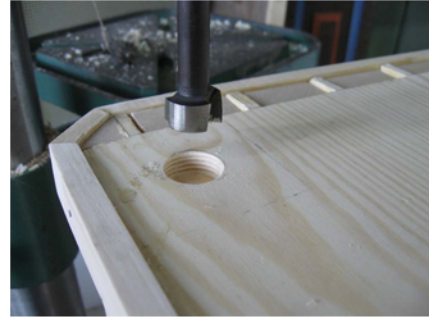

**Kaapin kokoon liimaus
ja puristus**

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Rekonstruointi: Työvaihekuvat 2.

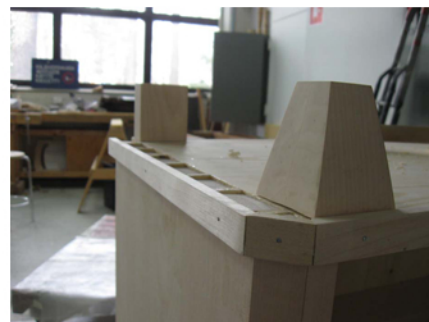
Etujalan muotoon veistäminen

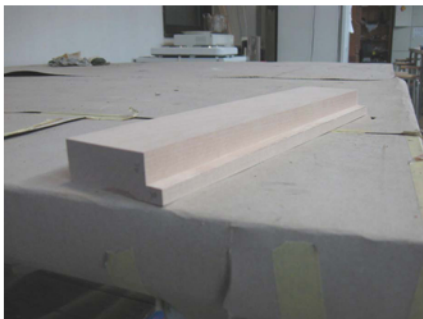
Jalan reiän poraus kaapin pohjalevyyn

Takajalka

Jalkojen sovittaminen

Yksi ovien kahdeksasta reunaosasta

Oven mallikasaus liimausta varten

Oven kehyksen liimaus ja puristus

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Rekonstruointi: Työvaihekuvat 3.

Ovet

**Oven sovittaminen
kaappiin**

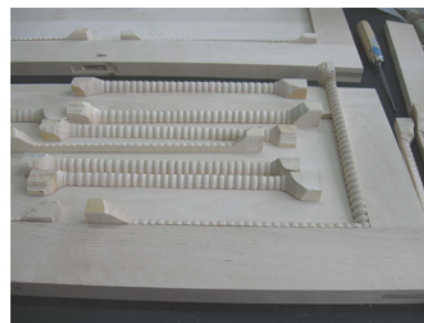
**Saranoiden paikkojen
veistäminen ja kokeilu**

Lukkopesän paikan teko

Helmikoristelistan sorvaus

**Sahatut helmikoristelista ja
niiden sovittaminen oviin**

Helmikoristelista jirissä

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010 Liite: Rekonstruointi: Työvaihekuvat 4.

**Avainkilven muotoon vi-
ilaus**

Puhdistamaton avainkilpi

Petsatut ovien osat

Petsattu kaappi

Petsattu kaapin sivu ja kansi

**Lakattu ja valmis
alakaappi**

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja
	Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Rekonstruointi: Työvaihekuvat 5.

Etukuvanto

Takakuvanto

Sivukuvanto oikea

Sivukuvanto vasen

Päälükuvanto

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja
	Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Jälkeen restauroin- nin: yläosa

Etukuvanto

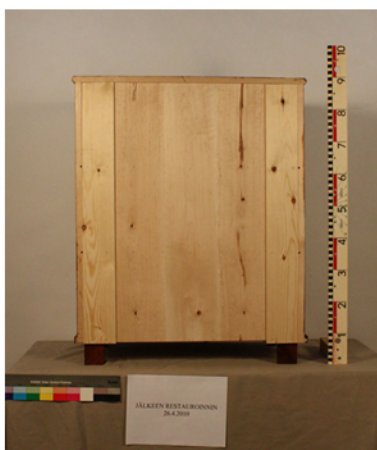
Etukuvanto ovet auki

Sivukuvanto oikea

Sivukuvanto vasen

Takakuvanto

Päälikuvanto

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja
	Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Jälkeen rekons- truoinnin: alaosa

Restauroitu yläosa ja rekonstruoitu alaosa

KyAMK Restaurointi	Kuvaaja Mira Holm
Vitriinikaappi	28.04.2010
	Liite: Valmis kaappi

LIITE 15/1

Haastattelu, Mikki Metsänen 25.3.2009

1. Miten kaappi päätyi omistukseesi?
2. Milloin kaappi päätyi omistukseesi?
3. Minkä ikäiseksi arvioisit vitriinikaapin ja miksi?
4. Vitriinikaappiin kuului aikoinaan alaosa, missä se on nyt?
5. Muistatko minkälainen vitriinin alaosa on ollut?
6. Yläosan vitriini on noin 82cm korkea. Muistatko mahdollisesti kuinka korkea koko kaappi on ollut?
7. Oliko kaapin ovissa samanlaista koristelistaa kuin yläosassa?
8. Miksi vitriinikaappi kaipaa mielestäsi restaurointitoimenpiteitä?
9. Millaisessa käytössä kaappi on ollut viimeiset 10 vuotta?
10. Minkälaiseen käyttöön kaappi on tulossa yläosan restauroinnin ja alaosan rekonstruktion jälkeen?

Vastaukset 8.4.2009:

1. Sain sen isoäitini kuoltua Salon kaupungin läheltä silloisen Kuusjoen pitäjältä.
2. Sain sen isoäitini kuoltua Salon kaupungin läheltä silloisen Kuusjoen pitäjältä.
3. Isäni,nyt 76-vuotias muistaa vitriinin lapsuudestaan 30-40-luvun taitteesta lähtien. Se oli ollut hänen isoisänsä kaappi.
4. Alaosa jäi purettavaan taloon.
5. Isäni muistin mukaan se oli hiukan leveämpi ja syvämpi kuin vitriini. Se oli ruskea ,jossa oli kaapin korkuiset puiset ovet.
6. Koko kaapin korkeus oli isäni mukaan n.170 cm.
7. Isäni mielestä ala- ja yläosa eivät kuuluneet samaan.Alaosassa ei ollut koristelistaa. Isäni kertoi, että kaappi ja vitriini olivat tulleet hänen isoisänsä suuremmasta talosta samalta seudulta talosta, josta hän oli joutunut luopumaan 1910- tai 1920- luvulla.
8. Mielestäni se on kauniin mallinen, mutta siinä on useita maalikerroksia,sisäväri kauhea. Minulla itselläni ei juurikaan muistoja isäni suvun puolelta ja koen se tärkeänä itselleni tällä hetkellä.
9. Se on ollut isäni kodissa Haminassa säilytyksessä, koristeena. Sitä on suunniteltu kotiini koriste- ja muistoesineiden säilytykseen. Minulla on kerättyä esim .vanhoja astioita ja myös isoäitini talosta saatu ,samalta aikakaudelta oleva kahvimylly.

KyAMK	LIITE:
Restaurointi	Sähköpostihaastattelu/
Vitriinikaappi	Mikki Metsänen

SARI SELKEEN HAASTATTELU 25.3.2009:

Hei!

Kävimme tammikuussa luokan kanssa Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta tutustumassa konservointiyksikköönne Turussa. Silloin tuli puhetta, että tehdessämme opinnäytetöitämme, apua saisi pyytää. Itselläni on aiheena erään kaksiosaisen vitriinikaapin restaurointi ja alaosan rekonstruktio. Pysin kartoittamaan mahdollisia tyylipiirteitä mitä ala-osassa voisi olla ja niiden pohjalta rakennan alusta asti kaapin. Olen siis hieman pulassa alaosan rekonstruktion kanssa.

Vitriinikaappi on isoisäitini vanha, mutta tietoa siitä on erittäin vähän olemassa. Olen pohtinut opettajiemme kanssa kaapin olevan 1800-luvun lopulta tai 1900-luvun vaihteesta, sillä vaarini muistaa, että kaappi on heillä ollut jo hänen lapsuudessaan. Luultavasti alaosan kaapin ovet eivät ole olleet lasia.

Isoisäitini asui Salossa monia vuosia ja sillä ajattelin kysyä oletteko mahdollisesti törmännyt samanlaiseen tai samantapaiseen vitriiniin Turun ja Salon seuduilla?

Alaosaa ei enää ole jäljellä ja kuvamateriaalia siitä ei ole yhtään. Olen siis valinnut hyvin haastavan rekonstruktioitehtävän.

Olemassa olevan vitriinin tyylipiirteet ovat minusta mielenkiintoiset ja jotenkin erikoiset. Kaappi on maalattu 1960-luvulla ja siitä ovat seurauksena myös erittäin karmaat punaiset maalit koristeveistokohdissa. Alkuperäiseltä väriltään kaappi on petsattu ruskeaksi ja siihen on sivelty ohut lakkakerros päälle.

Jos tiedät mahdollisesti jotakin tietoa ja kuvamateriaalia minkälainen alaosa voisi olla, olisin erittäin kiitollinen tiedoista.

Liitteenä muutama kuva vitriinikaapin yläosasta.

Ystävällisin terveisin

Mira Holm
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Huonekalu restaurointi
mira.holm@student.kyamk.fi
puh.044-0868636

KyAMK Restaurointi	LIITE: Sähköpostihaastattelu
Vitriinikaappi	

SARI SELKEEN VASTAUKSET 8.4.2009:

Hei,

ja anteeksi, että vastaus tulee vasta nyt.

Katsoin luettelointijärjestelmästäme Musketista kaappi-haulla, mutta suurikokoiset esineet ovat museossamme kaikista heikointen luetteloitu, koska liikuttelussa tarvitaan useampaa ihmistä. Kuvia on vain harvassa. En löytänyt kierroksellani huonekaluvarastossa mitään vastaavaa.

Lähetin viestisi kuvineen kahdelle tutkijallemme, mutta hekään eivät osaa auttaa.

Kaapin yläosassa on klassismin piirteitä, helmilistaa, päätykolmio, profiililistat, viistetyt kulmat, jne.

Alaosan rekonstruktion suunnittelu on vaikeaa ilman mallia. Olisiko alaosa samankokoinen vai leveydeltään ja syvyydeltään suurempi kuin yläosa. Olisiko alaosassa laatikoita vai samantapainen kaksiovinen kaappi. Tai esim. kaksi laatikkoa keskellä ja alhaalla kaapinivet.

Toivottavasti löydät jostain muualta jonkinlaista suuntaa, millainen alaosa olisi voinut olla.

Sari Selkee
huonekalukonservaattori
Konservointiyksikkö
Turun museokeskus
Kalastajankatu 4
PL 286
20101 Turku
Phone: +358- (0)2-2620 180
+358-(0)50-357 90 68
Fax: +358- (0)2-2620 444
sari.selkee@turku.fi

KyAMK Restaurointi	LIITE: Sähköpostihaastattelu
Vitriinikaappi	

Käytetyt materiaalit ja hinta

Materiaalit / Työaineet	Määrä	Á-hinta	Yhteensä €
Mänty	0,010854m ³	710€/m ³	7,71€
Koivu	0,0610075m ³	810m ³	49,42€
Nitromors	2,1l	1l/22€	46,20€
Etanol/Etasol	1,5l	10l/47,28€	7,10€
Lipeä/NaOH	0,5dl	1l/13,44€	0,67€
Lukko + avain	1kpl+1kpl	9,60	9,60€
Sellakka	375g	1kg/25,62€	9,61€
Eläinliina	50g	1kg/9,60€	0,50€
Herdins petsi	1/3pss	1pss/6,50€	2,17€
Herdins petsi	1pss	1pss/6,50€	6,50€
Vanupuikot	1pkt	0,89€	0,89€
Puuvillavanu	2pkt	0,99€	1,98€
Maalarinteippi	1rll	1,00€	1,00€
Mineraalitärpätti	2l	1l/2,90€	5,80€
Teräsvilla	2pkt/500g	7,50€	15,00€
Saranat	4kpl	1,975€	7,90€
Avain	1kpl	5,00€	5,00€
Muut pientarvikkeet			3,00€
		Yhteensä:	180,05€